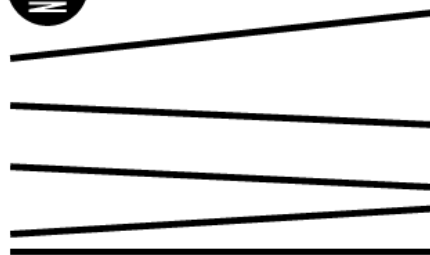

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) Author(s):	Shakespeare, William.
Titel Title:	<u>William Shakespeare's tragiske Værker.</u>
Bindbetegnelse Volume Statement:	Vol. 3
Udgivet år og sted Publication time and place:	Kiøbenhavn : Fr. Brummer, 1807-1825
Fysiske størrelse Physical extent:	9 bd.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

Bd 3

William Shakspeare's
Tragiske Bærker,

oversatte

af

Peter Boersom,

Kongelig Skuespiller.

Tredie Deel.

Selbst unter dem Heiligsten ist nichts, das heiliger wäre als die Geschichte; dieser große Spiegel des Weltgeistes, dieses ewige Gedicht des göttlichen Verstandes: nichts das weniger die Berührung unreiner Hände ertrüge!

Schelling.

Kiøbenhavn, 1815.

Forlagt af Fr. Brummer.

Trykt hos C. Græbe.

Til Læseren.

De Aar, som ere henrundne, siden foregaaende Deel af Shakspeare udkom, have været saa ugunstige for videnskabelige Foretagender, at jeg vel neppe behøver at bede Digterens Yndere om Tilgivelse for at dette Bind kommer saa seent.

I Forerindringen til anden Deel af min Oversættelse havde jeg bestemt Macbeth, og Richard den Anden til at udgiøre Indholdet af dette Bind. — Jeg har siden for-

andret min Tanke, og vil nu fremdeles i de følgende Dele fare fort med Digterens Stykker af Englands Historie. — Førend disse ere færdige, bliver Macbeth ikke trykt: men jeg nærer Haab om, længe før den Tiid, ja maaskee inden Aars Frist, at skulle faae dette Mesterværk af Shakspeare fremstillet for mine Landsmænd ikke i døde Bogstaver, men i levende Ord og Aand paa Skuepladsen.

Og i det jeg nævner Skuepladsen, kan jeg ei andet, end med sand Taknemmelighed, i alle Britterbardens Venners Navn bevidne Theatrets høie Bestyrere dyb Høilagtelse, fordi de have aabnet denne Digter Udgang til Kongen af Danmarks Skueplads. — Saaledes er Hamlet *) spillet.

*) At det kun to Gange er givet, er deels min Skyld, som under Gigtmerter ikke kunde

Romeo og Julie antaget og bestemt til
Opførelse: ligeledes Kong Lear, som endnu
i denne Winter skal gives. Heller ikke kan
jeg forbigaae her at nævne: at paa intet af
alle Theatre i Verden, selv paa Englands,
komme Shakspeare's Stykker saa uforandrede
og uforvanskede frem, som her paa Kongen
af Danmark.

Naar den næste Deel af min Oversæt-
telse skal udkomme, tør jeg ikke bestemt sige,
da Erfaring har lært mig, hvor meget ufor-
udseete og uforudseelige Begivenheder kunne
tvinge til at bryde Løfte. — At Arbeidet imid-
lertid fortsættes med Lyst, og at det har væ-

spille nogen, end sige denne uhyre, angriben-
de Rolle: dels den høie Directions, for saa-
vidt, som den har været human nok, til ikke i
min Sygdom at ville doublere en Rolle, den
vidste jeg maatte have om Kierlighed for.

ret," er, og vil blive mig den kæreſte Beſtief-
gelfe i de Fritimer, ſom undes mig, det behø-
ver jeg vel ikke at forſiſſre Noget om.

Kjøbenhavn, i November 1814.

Overſætteren.

R o n g

Richard den Andens

Liv og Død.

Personer:

Kong Richard den Anden.

Edmund af Langley, Hertug af York } Onkler til
Johan af Gaunt, Hertug af Lancaster } Kongen.

Henrik, med Tilnavn Bolingbroke, Hertug af Hereford, Søn af Johan af Gaunt; og siden Konge under Navn af Henrik den Fierde.

Hertugen af Aumerle, Søn af Hertugen af York.

Mowbray, Hertug af Norfolk.

Hertugen af Surrey.

Greven af Salisbury.

Greve Berkleigh.

Bushy

Baggot

Green

} Kong Richards Kreature.

Greven af Northumberland.

Henrik Percy, hans Søn.

Lord Ross.

Lord Willoughby.

Lord Fitzwater.

Biskoppen af Carlisle.

Abbeden af Westminster.

Stor-Marschallen.

Endnu en Lord.

Ridder Pierce af Exton.

Ridder Stephen Scrop.

Hovedsmanden for en Trop Wallisere.

Rong Richards Dronning.

Hertuginde af Gloster.

Hertuginde af York.

En Hofdame hos Dronningen.

Adels herrer, Herolde, Høvdinger, Krigere, tvende
Urtegaardsmænd, en Fangevægter, et Gen-
debud, en Staldkarl; Følge.

Scenen: forskellige Egne af England og Wales.

K o n g

Richard den Andens Liv og Død.

F ø r s t e A c t.

Første Scene.

London. En Sal i Slottet.

(Kong Richard træder ind med Følge; Johan af Gaunt og andre Edle med ham.)

Kong Richard.

Johan af Gaunt, ærværdige Lancaster,
har du ifølge Eed og Pligt bragt hid
din Søn, den dierve Henrik, Herefords Hertug,
at vedstaae hine høie Klagemaal,
dem nys vor Tiid tillod os ei at høre,
mod Hertugen af Norfolk, Thomas Mowbray?

G a u n t.

Det har jeg, Eders Naade.

K o n g R i c h a r d.

Siig mig fremdeles, har du prøvet ham;
 opægger gammelt Nag ham ei til Klage;
 men klager han med Skiel, som tro Mand egner,
 hiins Høiforrædderie fuld vel bevidst?

G a u n t.

Saa vidt jeg kunde speide ham, paa Grund af
 et farligt, fiendtligt Sind, seet hos hans Modpart,
 paa Eders Høihed sigter; — ei af Nag.

K o n g R i c h a r d.

Saa kald dem hid; med Ansigt vendt mod Ansigt,
 og vreden Bryn mod Bryn, vi selv vil høre
 Anklager og Anklaget frit at tale: —

(Nogle af Følget gaae ud.)

Haardhalse begge; trodsige som Fielde,
 som Havet døde, som Lynstraaler snelle.
 (Følget kommer tilbage med Bolingbroke og Norfolk.)

B o l i n g b r o k e.

Gid langt, lyksaligt Liv og Regimente
 tilfalde maa min hulde Herre Konge!

N o r f o l k.

Hver Dag forhøie den henrundnes Fryd,
 til Himlen, avindsyg paa Jordens Lykke,
 Udsdeligheds-Kronen paa Jer sætter!

K o n g R i c h a r d.

Hav begge Tak! dog een af Jer os smigrer;

det sees af Sagen, hvi J kom: for nemlig
for Høiforraad hinanden at anklage. —
Heresford, min Frænde, hvad fremfører du
mod Hertugen af Norfolk, Thomas Mowbray?

B o l i n g b r o k e.

Først (Himlen være Vidne til min Tale!)
af undersøgtlig Pligt, af Omhue for
min Fyrstes dyrebare Sikkerhed,
og frie for alskens ilde avlet Had
jeg staaer som Klager for min Konges Mafyn; —
Du, Thomas Mowbray, jeg til Dig mig vender
og mærk min Hilsen vel: thi hvad jeg taler,
mit Legem skal bevise her paa Jorden,
eller min Hand tilsvare det i Himlen:
Du est en Høiforrædder og en Ridding:
for god at være sligt; for slet at leve,
thi viid: paa Himlens den krystalne Bue
er sorten Skye just dobbelt grim at skue:
Og, at mit Ord ei plat til Jorden falder,
jeg høit dig Høiforrædder atter falder;
Og flux, vil Kongen, skal mit Riddersværd
bevise hvad min Tunge talte her.

N o r f o l k.

Lad mine kolde Ord ei her anklage
min Ridskierhed: ei Qvindefrig vi føre,
og bittre Skrig fra tvende vrede Tunger

voldgifter ikke Sagen mellem os to;
 det Blod er varmt, som for hiin Sag skal fieses.
 Dog brammer jeg ei af saa tamt et Taalmod,
 at nu jeg kunde tie qvær: Først hindrer
 min Agt for Eders Høihed mig at give
 den frie Tale Tøile frit og Spore;
 hvis ei, da løb den, til den havde hiembragt
 Forrædder: Navnet i hans Hals med Renter.
 Hans høie Kongeblood tilfidesat;
 tilfidesat hans Slægtskab med min Fyrste,
 saa trodser jeg ham; ja jeg spytter ad ham;
 jeg kalder ham en Skurk, en feig Bagvadsker:
 For at bevise det; vil jeg indrømme
 ham hver en Tvekamp's: Fordeel; vil jeg naae ham,
 og var det end til Guds, hist mellem de
 med evig Jis bedækte Alpetinder,
 i hver en øde, ubebo'lig Drk,
 hvor aldrig Britter Fod end torde sætte.
 Lad dette borge dig min Trofskab, Konge!
 ved alt mit Haab og Trøst: kun Løgn kom fra
 hans Tunge.

B o l i n g b r o k e.

Der, blege Nidding! fæster jeg mit Pandt,
 her Kongens Krændskab jeg tilfidesætter;
 her jeg mit høie Fyrsteblood affiger,
 det ei din Agt, men kun din Feighed paastød:

har Brødens Angst end levn't dig Kraft nok til
 at tage op mit Vres-Pandt, da buk dig;
 ved det, og alle andre Ridderfikke
 vil jeg bevise, Arm mod Arm, hvad jeg
 har sagt, og værre Ting end du kanst tænke.

N o r f o l k.

Jeg tager det, og sværger ved det Sværd,
 som lagde Ridderfabet paa min Skulder,
 at stande frem alt efter Lov og Sæd til
 hver Dyst, hver Prøve Ordnen's Bud mon ædske:
 Jeg gaaer i Kreds, og ramme mig dit Slag,
 er jeg Forrædder, og ei Ret min Sag!

K o n g R i c h a r d.

Hvad lægges Nowbray da til Last? Svart
 maa

det være, som skal vække Skin af Tanke
 i vores Bryst om noget Ondt hos ham.

B o l i n g b r o k e.

See, hvad jeg taler skal mit Blod bevise: —
 Nowbray fik otte tusind' Rosenobler
 som Forskud for sin Konges Krigere:
 dem forbeholdt han sig til nedrigt Brug
 som troløs Falskner, og et svigfuldt Affsum.
 Desuden siger jeg, og vil bevise
 i Kamp — her, hvorsomhelst, i fiernest Jordstrøg,
 som brittisk Die skimted', at til alle

Forrædderier, som i atten Aar
opspandtes og udrugedes i Landet,
var falsken Nowbray første Hovedkilde.

Saa, siger jeg, og det vil jeg bevise
grant paa hans Skiendsels-Liv: han lagde Planen
til Hertugen af Glosters Død; han ægged'
hans for leetroende Fiender op, og altsaa
som feig Forrædder lod hans fromme Siel
udsvømme giennem blodige Bunders Sluser.
Hiint Blod, liig Abels ved sit Offer, raaber
fra Jordens tungeløse Huler op
til mig om Ret og strængest Tugtelse;
og med min hæderkronte Adels Værd,
døe skal jeg; eller tugte skal mit Sværd!

Kong Richard.

Hvor mægtig Drneflugt hans Diervhed tager! —
Thomas af Norfolk, hvad har du at svare?

Norfolk.

O, lad min Konge vende bort sit Ansigt,
o, lad hans Dre være døvt en Stund,
mens jeg fortæller her hans Stammes Skiændsel,
hvorlunde Gud og Mand sliig Løgner hade!

Kong Richard.

Nowbray! vort Dommerblik er upartist:
var han min Broder, ja mit Riges Arving,
(som kun han er min Faders Brodersøn)
jeg sværger her ved Kongespirets Høihed:

sig nær Forvandtskab til vort hellige Blod
 ham baaded' ei, og ledte ei et Haarbred
 min faste Siel fra Retfærds-Banen ud;
 Han er vor Undersaat, det est og du;
 saa tael da uden Frygt, og freidig nu!

N o r f o l k.

Saa, Bolingbroke! dybt fra dit Hierte vælded'
 Løgn af din falske Hals. De trende Parter
 af det omtalte Forstod for Calais
 betalte jeg hans Friheds Folk pligtsskyldigst:
 den fjerde Part beholdt jeg, med hans Billie,
 saasom min Konge skyldte mig en Rest
 paa en anseelig Regning fra den Tiid
 jeg hentet ham sin Dronning hid fra Frankrig:
 thi svælg Din Løgn! — Og nu om Glosters Død —
 jeg slog ham ei, men, mig til Skam, vedstaaer,
 at i hiin Sag jeg glemte Ed og Pligt. —
 Hvad Eder angaaer, Hertug Lancaster,
 J ædle Fader til min Avindsmand,
 engang jeg lagde Eders Liv en Snare,
 en Synd, som piner end min Siel med Nag:
 men før jeg sidste Gang tog Sakramentet,
 da skifted' jeg det, og udtrykkelig
 bad Eders Naade om Tilgivelse,
 og fik den, haaber jeg. — See her min Brøde:
 En Middings Had er Resten kun af Klagen,

en troløs, en vanflægtet Høiforrædders;
 det vil jeg selv paa Ridderviis bevise,
 og faster nu, til Tak for sidst, mit Pandt,
 opblæste Høiforrædder! dig for Gode;
 min Riddertro vil jeg besegle med
 det bedste Blod i dine Hjertekamre:
 Jeg beder Eders Høihed! frem min Sag,
 i det I sætte flux vor Vres Prøve-Dag!

Kong Richard.

Harmtændte Riddere! lad mig Jer styre.
 Kæns Eders Galde uden Hareladen;
 det foreskrive vi, skiondt Læge ei;
 Dybt Saar for dybe Indsnit baner Bei:
 Forlader: glemmer, og hverandre favner!
 vor Læge siger: „nu et Hareladning gavner:“
 Kom, Farbroer! lad os see, vi læge dette Saar:
 med Norfolk taler jeg; til Eders Søn I gaaer!

Gaunt.

At mægle Fred er aflægs Graaskæg's Sag: —
 Rast Norfolk's Pandt, min Søn! og far i Mag!

Kong Richard.

Og Norfolk! fast I hans i

Gaunt.

Nu Henrik! nu?

jeg byder lydende, thi lyde du!

Kong Richard.

Kast, Norfolk! lyd, hvis du har kjær din Fred!

Norfolk.

Jeg, Konge! for din Gud mig faster ned:

Kræv Liv og Blod, men ei min Skiændsel, Herre!

Liv, Blod tilhører dig; men Ridder-Vre,

dee herlig leve skal trods Død og Grav,

den aldrig jeg til Skiændsels-Brug hengav:

Anklaget, Skiændet, revset her jeg staaer;

her giftig Klaffers Spyd mig gav et Banesaar,

det læger Balsom ei; men kun hans Hierte Blod,

som aanded' Giften ud!

Kong Richard.

Ha! trodsig-vilde Mod!

Giv Pandtet! — Løvens Magt gjør Leoparden tam.

Norfolk.

Dens Spætter skiftes ei: — O, tag blot bort min

Skam,

saa gier jeg flux mit Pandt. Det dyre, største

Gode,

o Herre Konge! her paa denne Tumleflode

er Vre, reen for Plet; hvor den ei findes meer,

er Manden meer ei Mand, men kun et malet Leer.

Sa dyrest Edelsteen, tidobbelt laaset ind,

er i et trofast Bryst et diærvt og dristigt Sind.

Min Vre er mit Liv, saa fast i det indbunden,

at, tages Vren bort, er Livets Glas udrunden.
 Thi Konge! lad mig diervt for Vren nu bestaae:
 i den jeg levet har, for den i Død vil gaae!

Kong Richard.

Kast, Frænde! Eders Pandt! vil I begynde?

Bolingbroke.

O Herren fri mig fra saa skændeligt at synde!
 Skal mig min Fader see berøvet Heltemod?
 Skal jeg fornedre feig mit høie Adelsblod
 for denne Nidding? Før med sligt et Saar
 min Tunge skammeligt min Ridderære slaaer,
 for den saa skændigt taler, skal min Tand
 den feige Lalsmand knuse ret paa Stand,
 og blodig den til Spot i Mowbrays Ansigt spytte,
 hvor Skiendsel boer saa godt, at aldrig den vil
 flytte!

(Gaaet gaaer.)

Kong Richard.

Vi fødtes ei til Bønner, men til Bud;
 dog da vort Bud formaaer ei Fred at stifte,
 saa stander, under Eders Livs Fortab,
 I frem i Coventry St. Lamberts Dag;
 Der Hadets gamle Tvist, som frisk endnu mon
 brænde,

skal eders gode Sværd og Lantser evig ende.
 Forsones vil I ei, saa lad da Scir og Tab

forkynde Uret her, hist ægte Ridderskab. —

J, Marskalk! ordne Alt; Herolder did lad gaae,
at denne lille Krig kan skyndsomst Ende faae!

(De gaae.)

U n d e r S c e n e.

L o n d o n. Et Bærelse i Hertugen af L a n c a s -
t e r s Pallads.

(Gaunt træder ind med Hertuginde af Gloster.)

G a u n t.

Af, mit og Glosters nære Blodforvandtskab
opægger mig langt meer end Eders Skrig
til at staae op imod hans Mordere;
Men da nu Straffen ligger i de Hænder,
som øved Brøden, den vi ei kan ændre,
saa give vi vor Sag i Himlens Haand,
som, naar den seer paa Jorden Tidens Fylde,
vil regne Hevnens Gld paa Syndens Hoved.

H e r t u g i n d e n.

Er Broderbaand dig da ei stærkere Spore?
Er 'i dit gamle Blod ei Gnist af Veniskab?
Edwards syv Sønner, hvoraf du est een,
var som syv Klaster af hans hellige Blod,
som Grene syv, oprundne af een Rod.
Naturen har udtørret nogle af dem;
nogle af Grenene har Skiebne fældet;
men Thomas, min Gemal, mit Liv, min Gloster, —

een Flaſkefuld af Edwards hellige Blod,
 en herlig Green udaf hans Konge:Stamme, —
 er ſønderbrudt, og ſpildt den dyre Saft;
 er huggen af; dens Sommer-Løvpragt blegnet
 for Alvinds Haand, og blodig Morderøre.
 Af, Gaunt! hans Blod var dit; den Seng, det
 Skib,

den Kraft, den Form, ſom danned dig, den danned
 og ham til Menneſke. Du lever, aander;
 dog eſt du dræbt i ham; du fuldelig
 ſamtykker i din Faders Død, i det
 du rolig ſeer din arme Broder døe,
 ſom var et Billed' af din Faders Liv.

Kald det ei Taalmod, Gaunt! det er Fortvivlen!
 I det du taaler ſaa din Broder myrdes,
 du viſer Kongeveie til dit Liv,
 og lærer Morderen at ſlagte dig.

Det, ſom hos ringe Mand vi kalde Taalmod,
 er bleeg, kold Feighed i et Adels:Bryst.

Hvåð ſkal jeg ſige? — For dit Liv, at ſikre,
 det beſte er, min Gloſters Død du hevner!

G a u n t.

Lad Himlen dømme her; thi Himlens Fuldmagt,
 dens Sendebud og for dens Anſigt ſalvet,
 aarſaget har hans Død: og var det Brøde,
 da hævne Himlen det; men aldrig ſkal

jeg løfte Brødens Arm imod dens Tiener.

Hertuginde.

Hvor da, af! hvor skal jeg min Corrig klage?

Gaunt.

For Gud, som Enfers Stridsmand, Skield og
Berge.

Hertuginde.

Nu, ja! det vil jeg. — Gamle Gaunt, Farvel!
Du gaaer til Coventry, for der at see
vor Frænde kæmpe med den grumme Nowbray:
O sid paa Herefords Spær, min Glosters Uret,
at det maa bore Slagter Nowbray's Bryst!
og svigter Lykken ved den første Dyst,
da tynges Nowbrays Synder saa hans Barm,
at det hans stolte Gangers Rng maa brække,
og hovedfulds ham ind i Skranken kaste,
som uselt Kryb for vores Frænde Hereford. —
Far, Gaunt! nu vel! din fordums Broders Mage
i Corrigs Selskab gaaer at ende sine Dage!

Gaunt.

Far, Søster, vel! til Coventry jeg maa:
Held stedse boe hos dig, som did med mig det gaae!

Hertuginde.

Dog tøv, endnu et Ord: —
hvor Corrig rammer springer den tilbage,

B

ei ved sin hule Tomhed, men sin Bægt: —
 For jeg begyndte, Afsked alt jeg tog,
 thi synes Sorg skændt endt, den endes ikke dog.
 Hils kjerligen min Broder Edmund York. —
 See det er Alt: — nei, nei! endnu ei gaae;
 skændt det er Alt, I maa ei haste saa;
 Jeg husker vist nok meer. Seed ham — ja hvad? —
 At han i Plashy snart besøger mig;
 Dog, York! hvad er vel der at see for dig?
 kun tomme Bærelser, og nøgne Bægge,
 utraadte Kliser og en øde Borg?
 Hvad Velkomst for dig? kun min bittere Sorg.
 Thi hils ham blot; lad ham saa langt ei gaae
 at søge Sorg, som boer i hver en Braa:
 jeg trøstløs gaaer at døe, at ende Sorg og Nøie;
 mit sidste Livs Farvel staer i mit vaade Døie!
 (De gaae.)

Tredie Scene.

Gosford Bang ved Coventry.

(Skranken er sat; man seer Kongens Throne:
 Herolde o. s. v. staae rede paa Plads.)

(Stormarskalken og Numerle træde ind.)

Maruskalken.

Nu, Lord Numerle, er Henrik Hereford væbnet?

Numerle.

Fra Top til Taa, og længes at fremstande.

Marfalken.

Og Hertug Norfolk dierv og dristig venter
blot Stævningsklangen af sin Modparts Trom-
pet.

Numerle.

Velan, saa staae de Stridende da rede,
og vente blot paa Majestæten's Ankomst —

(Klang af Trompeter. Kong Richard træ-
der ind, og tager Sæde paa Thronen.
Gaunt og flere Edle følge, og tage
saa deres Sæder. Der stødes i en Trompet
uden for: da træder Norfolk ind i fuld
Rustning, en Herold gaaer foran ham.)

Kong Richard.

Marfalk! adspørg hiin Stridshelt, hvi han frem-
staaer

for os saaledes klædt i Jern og Plade:
Forlang hans Navn, og lad ham efter. Sæd
da sværge paa sin Sags Retfærdighed!

Marfalken.

I Guds og Kongens Navn, sig hvo du est,
og hvi du kommer her i Ridder-Plade?
Mod hvem fremtræder Du? hvad er din Tvist?
Tael Sandhed ved din Fed og Ridderskab;

og saa bestierne Himlen og dit Mod dig.

N o r f o l k.

Mit Navn er Thomas Mowbray, Norfolks Hertug.

Jeg kommer hid, forpligtet ved min Fed,

(den Gud forbyde, Ridder skulde bryde!)

at værne om min Troskab og min Huldskab

mod Gud, min Konge og min Ret i Tiden,

mod Herefords Hertug, som anklager mig;

for ved Guds Naade og ved denne Arm,

min Vres Forsvar, at bevise ham

Forrædder mod min Gud, min Konge, mig:

Saa sandt mig hielpes Gud, jeg fægter ærligt!

(han tager sin Plads.)

(En Trompet lyder. Bolingbroke træder ind i

Rustning. En Herold gaaer foran ham.)

K o n g R i c h a r d.

Marsskalk, adspørg hiin Riddersmand i Rustning,

hvem han mon være, hvi han kommer hid,

saaledes frigerst klædt i Jern og Plade?

og formelig, altsom vor Lov befaler,

forhør ham om hans Sags Retfærdighed.

M a r s s k a l k e n.

Hvad er dit Navn? og hvi fremstander du

her for Kong Richard i hans høie Sfranke?

Mod hvem fremtræder du? hvad er din Tvist?

Saa sandt dig hielpes Gud, tal Sandhed, Ridder!

B o l i n g b r o k e .

Henrik af Hereford, Lancaster og Derby
er jeg, som væbnet staar, for at bevise
ved Himlens Naade og mit Mod i Sranken
paa Thomas Mowbray, Hertugen af Norfolk,
at han Forrædder er høist fuul, og farlig
mod Gud i Himlen, Kongen og mod mig;
Saasandt mig hielp Gud, jeg fægter ærligt!

M a r s k a l k e n .

Ved Dødsstraf understaae sig Ingen nu
formastelig at nærme sig til Sranken,
Marssalken, og de Embedsmænd undtagne,
som efter gammel Skik skal ordne Kampen!

B o l i n g b r o k e .

Lord Marssalk, lad mig kysse Kongens Haand,
og for Hans Majestæt mit Kne nedbøie;
for jeg og Mowbray ligne tvende Mænd,
der love lang og mødig Pilgrimsvandring:
thi sige vi høitideligt Farvel
og huldt god Nat enhver til sine Venner.

M a r s k a l k e n .

Den Klagende formelder ydmygt Hilsen
og Bøn om Afseeds: Kys paa Kongens Haand.

K o n g R i c h a r d .

Vi stige ned og tage ham i Favn.

Min Frænde! Er Retfærdighed din Sag,
saa krone Seir din stolte Kamp i Dag.

Farvel, mit Blod! men hvis i Dag det flød,
begræde torde vi, men hevne ei, din Død.

Woltingbroke.

O Gud! vanhelliger ei Eders ædle Taarer
for mig, hvis Mowbrays Spær i denne Kamp mig
saarer;

saa diervt som Falkens Flugt paa ringen Fugl
nedslaaer,

saa trøstningsfuld jeg her til Dyst med Mowbray
gaaer.

(til Stormarskalken.)

Min hulde Herre! Nu Farvel til Eder; —
Farvel, min ædle Frænde, Lord Nomerle; —
Ei syg jeg er, Fiendt har jeg Sag med Døden,
men rask og ung og frisk som Morgenrøden. —
Som Giest det Sødste ved Gildets Ende nyder,
saa jeg det kærester-tilslidst Farvel nu byder:

(til Gaunt.)

O du, den jordiske Skaber af mit Blod —
hvis evig unge Aand, i mig gienfødt,
med tofold Kraft mig hæver, for at gribe
den Seierskrands, som overskygger mig: —
Giv Styrke til min Rustning med din Bøn;
med din Velsignelse hør Landens Od,

at den maa trænge giennem Mowbrays Pantser,
og frist opblanke, Johan Gaunt, dit Navn
selv i din Henriks raske Riddersfærd!

G a u n t.

Gud give Lykke til din gode Sag!
Vær snar, som Lynet, i Udførelsen;
dobbelst fordobbelede lad dine Slag
som Tordenstraalen falde knusende
ned paa din dødelige Fiendes Hielm:
Frist op! Vær stærk og lev, du unge Blod!

B o l i n g b r o k e.

Mig skærmer nok St. George, og Ufhylds Mod!
(han tager sit Sæde.)

N o r f o l k.

Hvordan end Himlen eller Lykken faster
mit Lod, da lever eller dør en Ridder
oprigtig, ærlig, tro Kong Richards Throne;
aldrig har Fange med saa freidigt Hierte
afkastet Fængsels-Lænkerne, og hilset
den gyldne Friheds Favn, som nu min Aand,
fryddandsende og jublende sig gotter
til Tvekamps Gildet med min svorne Fiende. —
Stormægtigste Konge! Riddere, modtag
mit Onske om mangt seirsel Aar og Dag:
Som til et Skaktavls-Bord, saa fro og bold
gaaer jeg til Kamp, thi Retfærd er mit Skjold.

K o n g R i c h a r d.

Farvel, Lord Norfolk! da; — jeg skuer nøie,
 der lyser Mod og Dyd ud af dit rene Die. —
 Befal nu Kampen, Marskalk! og begynd!
 (Kongen og de Edle træde tilbage til deres Sæde.)

M a r s k a l k e n.

Henrik af Hereford, Lancaster og Derby,
 modtag dit Spyd, og Gud beskierme Ketten!

B o l i n g b r o k e (reiser sig.)

Stærk, som et Taarn, i Haab, jeg siger: Amen!

M a r s k a l k e n.

Bring dette Spyd til Thomas, Norfolks Hertug!

F ø r s t e H e r o l d.

Henrik af Hereford, Lancaster og Derby
 staaer her for Gud, sin Konge, og sig selv;
 Skulke vil han hedde, om han ei beviser,
 at Thomas Mowbray, Norfolks Hertug, er
 Forrædder imod Gud, mod Kongen, ham;
 han skævner ham, at træde frem til Kamp.

A n d e n H e r o l d.

Her stander Thomas Mowbray, Norfolks Hertug;
 Skulke vil han hedde, om han ei beviser,
 i det han værger for sin egen Ære,
 Henrik af Hereford, Lancaster og Derby
 er troløs mod sin Gud, sin Konge, ham:
 han fremstaar bold, af egen Drift og Hu,

og venter blot paa Tegn til at begynde.

Marſkalken.

Kling de, Trompeter; og til Kamp, I Kæmper!

(Trompeterne blæse Kamp-Signal.)

Hold inde! Kongen har ſin Stav nedkaſtet!

Kong Richard.

Lad begge flur nedlægge Hielm og Landſe,

og atter vende om til deres Sæde: —

J følger os: — og lad Trompeter klinge,

mens vi forkynde dem hvad vi beſlutte!

(længe udholdende Trompetklang.)

(til de Stridende.)

Træd hid!

Og hør hvad med vort Raad vi har beſluttet!

at ei vort Riges Jordbund ſkal beſudles

med dette dyre Blod, den ſelv opfoſtred',

da vore Dine hade Rædselsſynet

af Brødres Saar ved Broders Sværd opløiet;

og da vi troe, at ørnevinget Stoltthed

ſamt himmelſtræbende Vergierrighed,

og Rid, ſom ſkyer en Sidemand, Jer ægger

at vække Freden, der i Landets Bugge

med Barnets ſøde, ſtille Hvile ſover,

ſom ſkræmmet op ved Trommens høie Hvirvler,

ved Krigstrompetens hæſe Skrald, og Braget

af vreden Staal mod Staal bortſkræmmes vilde,

liig fagren Sangfugl fra vor stille Grændse,
 og faae os til i Broderblod at vade; —
 saa lyse vi Jer bort fra Land og Rige: —
 J, Hereford! under Straf af Død skal ei,
 før Comm're ti har prydet vore Marker,
 gienhilse vore skønne Kongeriger,
 men vandre Landsforvistes fjerne Stier!

B o l i n g b r o k e.

Skæ Eders Villie: det en Trøst dog er, —
 den Soel, som varmer Jer, den lyser ogsaa der;
 den gyldne Ild, som skinner her til Lands,
 paa den Forvistes Bei skal ogsaa sprede Glands.

K o n g R i c h a r d.

Dig, Norfolk! forestaer en haardere Dom,
 som jeg fast nødig og uvillig fælder:
 Den træge Times Gang skal ei bestemme
 din Landsforviisnings endeløse Grændse; —
 Jeg, under Dødsstraf, dig forkynder her
 et haabløst Ord: „Du vender ei tilbage!“

N o r f o l k.

En grusom Dom, min Herre og min Konge!
 fra Eders Høiheds Mund mig heel uventet: —
 en bedre Løn end sligt et Ulivs-Saar,
 end at udfastes under vilden Skæne
 har jeg dog nok fortient af Eders Haand.
 Det Sprog, i fyrgetive Aar jeg lærte,

mit gode Engelsk maa jeg nu forglemme:
 Min Tunge baader mig fra nu saa lidet,
 som Gige eller Harpe uden Strænge,
 som kunstrigt Strængeleeg, der laafes ind,
 eller antvordes i en Haand, der fiender
 ei Grebet til at faae det til at flinge.

J fængslet har min Tunge i min Mund
 med dobbelt Gitter for af Tand og Læber,
 og dum, ufølsom, dorst Uvidenhed
 er Fangesogeden J sætter hos mig.

Jeg er for gammel nu til Ammestuen,
 for gammel til paa nye at gaae i Skole;
 hvad er din Dom da vel? kun maalløs Død,
 i det du Modersmaal at aande mig forbød.

Kong Richard.

Du nytter Klynken ei; affagt er alt vor Dom,
 og efter Dommetsprog for silde Klage kom!

Norfolk.

Fra Fædrelandets Lys jeg saa da bort mig vender
 til Skygger, hvor mig Mulm og evig Nat om-
 spænder.

(vil gaae.)

Kong Richard.

Vend om, og tag en Fed med! lægger paa
 mit Kongesværd de landsforviste Hænder;
 sværg ved den Pligt, J skyldte Gud, (vor Andeel

i Eders Pligt forvise vi med Eder)
 at holde Eden, som vi Jer paabyde: —
 I aldrig maae, saasandt Jer hjælpe Gud!
 i Eders Landsforviisning knytte Venstab,
 ei vende Eders Dine til hinanden,
 ei skrive, lade hilse, eller dæmpe
 hiin Storm af Eders hjemmesødte Had;
 ei heller mødes, efter oplagt Raad,
 for at opspinde og udføre Ondt
 mod os, vor Stat, vort Folk og Kongerige.

B o l i n g b r o k e .

Det sværger jeg !

N o r f o l k .

Og jeg at holde Alt !

B o l i n g b r o k e .

Norfolk, min Kvindsmand ! saavidt Dig angaaer; —
 hvis Kongen havde tilladt, vandred' nu
 alt een af vore Siele høit i Lusten,
 forviist fra dette skrøbelige Beenhuus,
 som nu vort Rind og Been forvises Landet:
 Ekfrist dit Forrædderie, før bort du flyer;
 da du har langt at gaae, saa bær ei med dig
 den svære Byrde af et skyldigt Hjerte!

N o r f o l k .

Nei, Bolingbroke ! saakremt jeg var Forrædder,
 saa slettes ud mit Navn af Livsens Bog,

saa vorde jeg, som her, forviist fra Himlen!
 Men hvad du est, veed Himlen, du og jeg;
 og snart tør Kongen vel bejamre det: —
 Farvel, min Konge! feil Bei gaaer jeg ei;
 undtages dette Land, er Jordens Kreds min Bei.
 (gaaer.)

Kong Richard.

Farbroer! i dine Dines Speile seer jeg
 dit knuste Hierte: dette Sørghesyn
 har af din Sønns Forviisningsaars Tal revet
 de fire ud.

(til Bolingbroke.)

Sex frosne Vintre ende:
 Velkommen da igien til Fædreland, min Frænde!
 Bolingbroke.

Hvor lang Tiid ligger i det korte Ord!
 See! fire Vintres Gang, see, fire muntre Aar
 forsvinde i eet Ord: sligt Kongers Mund for-
 maaer.

Gaunt.

Tak, Konge! at af Gunst for mig du forter
 de fire Aar af Henriks Landforviisning;
 men liden Naade høster jeg derved;
 thi før de sex Aar, han skal hist tilbringe,
 har vexlet deres Maaner, deres Skifter,
 er alt min Lampe tør, dens Bæge slukt,

er alt mit Blik i endløst Mulm tilluft:
mit Livslys er kun kort; af snart det vil udbrænde,
og ei i Dødens Nat jeg kan min Søn gienfjende.

K o n g R i c h a r d.

Ei! Færkroer! mange Har end vente dig.

G a u n t.

O' Konge! et Minut kanst du ei skænke mig:
vel korte mine Dage af med Sorgen;
men ikke laane mig en Dag i Morgen;
vel hielp Liden rynke mig: men ei
du Rynker standse kan paa deres Pilgrimsvei;
Dit Ord hiin borger for min Død tillige;
men dør jeg, Mandedræt mig fiøber ei dit Rige.

K o n g R i c h a r d.

Din Søn forvistes efter Raadsbeslutning;
hvortil din Tunge ogsaa gav sin Stemme:
hvi nu see suurt til en retfærdig Dom?

G a u n t.

Tidt smagte sødt, hvad at fordøie suurt bekom:
Du satte mig til Dommer: hvorfor ikke
bødst du mig see hans Sag med Faderblikke?
Og var han fremmed, ei min Søn, mit Blod,
for Retten Naade sikkert gaae jeg lod:
Jeg meente Klaffer saa at lægge øde,
og ved min Dom mig dømt selv til døde.
For haard — saa ventet' jeg man skulde sige —
den Fader var, som Søn forviste Land og Rige;

men Ingen standsede min Tunges trungne Røst,
og saadan har jeg tabt min Alders Fryd og Trøst!

Kong Richard.

Far, Frænde vel: — Nu Farbroer bød ham gaae:
ser Har forvises han; vort Kongebud skal staae!

(Klang af Trompeter. Kong Richard gaaer med
sit Følge.)

Kumerle.

Far, elskte Frænde! vel: — hvad Læben ei kan sige
det melde skriftligt Ord fra fremmed Land og
Rige.

Marsskalen.

Jeg siger ei Farvel, thi jeg vil ride
til fiernest engelsk Strand ved Hertug Henriks
Side.

Gaunt.

Hvi spærer du paa dine Ord som Skatte,
og ei giengielder dine Venners Hilsen?

Bolingbroke.

Jeg har for faa til Afsteed her at tage,
saafremt min Tunge skulde redelig
udrede Emertens Skatte mit Hierte.

Gaunt.

Din Sorg er blot din Fiernhed for en Tiid.

Bolingbroke.

Er Glæden fiern, er Sorgen nær, hiin Tiid!

G a u n t.

Hvad er ser Vintre? snarlig de forsvinde.

B o l i n g b r o k e.

For glade Folk, men Sorg gior Ar af Timer.

G a u n t.

Kald det en Reise, som du gior for Lyst.

B o l i n g b r o k e.

Mit Hierte sukker, naar jeg saa det digter,
og finder det en tvungen Pilgrims-gang.

G a u n t.

Betragt din mœdige, din mørke Vandring
fast som en Folie, hvori du eengang
din Hiemkomsts klare Edelsteen indfatter.

B o l i n g b r o k e.

Nei, hvert et mœdigt Fied vil snarere
paaminde mig, hvor langt jeg vandrer fra
hvad meer end Edelsteen og Guld jeg skatter.
Maa jeg ei længe staae i Drengelære
paa fiernest Vandring, og naar Alting endes
og jeg er fri, hvad kan jeg broute af,
undtagen, at som Svend jeg tiene Sorgen?

G a u n t.

Hvert Sted, som Himlens Die vogter paa,
er for den Vise tryk og salig Havn.
O lær din Nød at see med flige Dine:
Nød er den kraftigste af alle Kræfter.

tænk ei, din Konge landsforviiste dig,
 men Kongen du: Sorg sidder dobbelt mægtig,
 hvor den formærker, at den bæres svagt.
 Reis! sig, du est sendt af mig at søge Ære,
 og ei forviist af Kongen: tænk her hænger
 en Landfaersøet i Fædrelandets Himmel,
 og at du flygter til en bedre Luft;
 Alt hvad du elsker, indbild dig, det ligger
 hist hvor du gaaer, ei her hvorfra du kommer.
 Betragt Sangfuglene, som dit Capel,
 og grønne Bange som herlig stræde Høisal;
 hvert Blomster som en yndig Næ, hvert Trin
 som Trin i Takt til Dandsens muntre Toner;
 thi Sorgens Land, min Søn! der trænger dybt
 ei ind,
 hvor Sorg man freidigen slaaer hen i Veir og
 Bind.

B o l i n g b r o k e.

O, hvo kan holde Gldglød i sin Haand,
 blot ved at tænke sig det frogne Gisfield?
 hvo sløve Hungerens den skarpe Tand,
 blot ved at tænke sig et Herregilde?
 Hvo vandre nøgen i Christmaanedes Sne,
 blot ved at minde sig Skiarsommers Varme?
 Af nei, nei! Følelsen af sundet Gode

forstørrer Følelsen Kun af det Værre;
 og Sorgens Land da allermeeft fortærer
 naar dybt den æde kan, og ei dens Rod man
 skærer.

G a u n t.

Rom, kom, min Søn! jeg følger dig paa Vel:
 var jeg saa ung som du, jeg nøled ei!

B o l i n g b r o k e.

Farvel da, England! elskte Land, farvel
 min Moder og min Amme, som end bær' mig!
 hvor end jeg vandrer, stolt jeg sige kan: —
 skøndt Landsforviist jeg er en ægte engelsk Mand!
 (De gaae.)

F i e r d e S c e n e.

London. Sal i Kongens Borg.

Kong Richard træder ind; Bagot, Green
 og Numerle følge ham.

Kong Richard.

Vel mærkede vi det: — Numerle, hvor langt
 ledsaged' I den kongelige Hereford?

Numerle.

Den kongelige Hereford — som I siger —
 jeg fulgte blot til næste Kongevei:

R o n g R i c h a r d.

Og derpaa flød en Taarestrom til Afsked?

N u m e r l e.

Nei! ei hos mig: dog blæste just Nordosten
i samme Stund heel skarpt i Ansigtet;
den skar i Dinene, og slumped til at
udpynte falsken Afsked med en Taare.

R o n g R i c h a r d.

Hvad sagde vores Frænde, da I skildtes?

N u m e r l e.

Farvel:

Og da mit Hierte lysted ei, min Tunge
vanhelliged' Ordet saadan, fandt jeg paa
at eftergøgle sig en Sorg, at Ordet
i Sorgens dybe Grav begravet syntes.

Ja! — havde mit Farvel forlænget Tiden,
og søiet Aar til hans Forviisnings Dage,
han havde faaet Farvel i Skofketal;
men da det ei gik an, saa fik han intet.

R o n g R i c h a r d.

Han er vor Frænde; dog vi tvivle paa,
naar Tiden hjem ham fra Forviisning kalder,
om og til sine Venner hjem han kommer. —
Vi, Bushy, Lagot her, og Green bemærked'
hvor høflig han med ringe Golt sig teede; —
Hvordan han trængte dybt ind i deres Hjerter

ved ydmyg og fortrolig Venlighed;
 hvordan han ødsled' Artighed paa Trælle,
 vandt Gunst hos Haandværksfolk ved sletste Smil,
 ved Taalmod i sin Skiebne, fast som vilde
 han landsforvise deres Gunst med sig.
 Han letter Hatten for en Fiskerkierling;
 og byder ham en Vognmandskar: „Guds Fred!“
 strax yder han det smidige Knæes Tribut,
 og siger: „Tak, du Landsmand! Tak, min Ven!“
 ret som vort England var hans Arv og Eie,
 og han vort Riges nærmeste Forhaabning.

Green.

Vel! han er styrtet, og med ham hans Planer!
 men hvad Rebellerne i Irland angaaer,
 min Konge! da maa tages rask Beslutning,
 før længer Nølen Midler skaffer dem
 til Fordeel og til Eders Høiheds Skade.

Kong Richard.

Vi selv gaae med i denne Orlogsfærd:
 men Pengefisten, som ved Hoffets Storhed
 og ved vor Gævmildhed er bleven let,
 os nøder til at bortforpagte Riget.
 Indtægten deraf skal bestride Sagen
 vi nu har for: forslaaer det ei, da skal
 Forvalterne her hiemme faae Blanketter,
 hvori, saasnart en Riigmand de opspore,

de flux indføre ham for store Summet,
og sende os dem strax til vores Nødtørst;
thi vi maae nu paa Stand afsted til Irland.

(Bushy træder ind.)

Hvad godt Nytt, Bushy?

B u s h y.

Den gamle Gaunt er farlig syg, min Konge!
han blev det pludselig, og har sendt Gildbud,
for Kongen end om eet Besøg at bede.

K o n g R i c h a r d.

Hvor ligger han?

B u s h y.

I Ely-House.

K o n g R i c h a r d.

Gid Himlen nu indskyde maa hans Læge
at hielpe ham i Graven ufortøvet:
thi Koeret i hans Kufferter skal fæste
Soldaterkioler til de irske Krige:
kom, Riddersmænd! vi ile flux til ham;
dog, give Gud, vi komme maae for silde!

(De gaae.)

U n d e n A c t.

Første Scene.

London. Bærelse i Ely-House.

G a u n t, liggende paa en Løibænk. Hertugen af
Y o r k og Flere ståae omkring ham.

G a u n t.

Vil Kongen komme, at min sidste Nande
maa vorde vise Raad til flygtig Ungdom?

Y o r k.

Quel Jer ei selv, anstræng ei Eders Nande;
thi Raad ei finder Indgang i hans Dre.

G a u n t.

O jo; man siger Døendes Tunger vække
Opmærksomhed, liig dybe Harmonier:
hvor Ord er fældne trænge de til Hierte,
thi Sandhed aander den, som aander kun med
Smerte:

n, som forstummer snart, hans Ord man lyt-
ter paa

med mere Lyst end raffen Ynglings Tale:
 Vort Liv forglemmes, ei vor Dødsstund saa:
 Musikkens sidste Klang, Soel, som vil dale
 indpræger sig, liig sidste Sødmes Smag,
 i Mindet dybere end længst forsvunden Sag.
 I Live Richard ei min Varsel vilde høre;
 maaskee min Evanesang tør aabne end hans Dre.

Y o r k.

Nei, det er stoppet til af Smigers Lyd,
 af Priis for Konge-Glandsen; ogsaa findes
 vellystige Qvæder, til hvis gittige Tone
 det aabne Ungdoms-Dre stedse lytter;
 Sagn fra det stolte Velshlands Sæd og Moder,
 hvis Sæder vores dorste Abefolk
 i Kiendig Efterligning efterhalter:
 hvor ruger Verden ud en Daarlighed,
 (er den blot nye, hvor nedrig siger intet,)
 som hvidstes ikke flux, i Kongens Dre.
 For sildigt kommer Raad: den Mand ei hører,
 hvis Villie mægtig sig mod hans Fornuft oprører:
 Vilis ham ei Bei; han selv vil vælge Bei:
 til Hænde trænger du, thi spild din Hænde ei!

G a u n t.

Jeg er, som en Prophet af Gud intblæst,
 og døende jeg spaaer saaledes om ham:
 Hans vilde Quus og Duus kan ei vedvare;

thi heftigst Ild sig snarligst selv udbrænder;
 Støbregnen varer, Tordenbygen ei;
 hvo aarle sporer Hast, for aarle trætter;
 for graadig Eden qvæler Ederen;
 og Hovmod, hiin umættelige Kovsfugl,
 sig selv angriber, har den ædt sit Forraad! —
 Den Kongers Kongestoel; den fronte De,
 det Majestæten's Land, det Martis Sæde,
 det andet Eden, det Halvparadiis,
 det Fort, Naturen bygged' for sig selv
 mod Soet, mod Smitte og mod Krigen's Haand,
 den lyffelige Slægt, den lille Verden,
 ja den Smaragd, i Sølvhavet fattet,
 der tiener den, fast som en Muur, og Bolværk,
 fast som en Grav, der værner trindt om Huset,
 mod mindre lyffelige Landes Avind;
 den salige Plet, det Rige, England, Amme
 og Fosterfæd for kongelige Konger,
 ved Æt høist frygtede, ved Byrd høist ædle,
 navnkundige for christen Heltedaad
 og ægte Ridderskab, saa fiernt fra Hiemmet,
 som Graven i det blinde Jødeland,
 hvor Frelseren, Maria's Søn var nedlagt; —
 det dyre Sieles dyre, dyre Land,
 saa dyrebart, berømt i hele Verden,
 er nu — ja døende jeg siger det —

er nu bortragtet liig en usel Nulægaard; —
 England, indbunden i et Seiershav,
 hvis Klippestrand tilbageflaer hvert Stormløb
 af den misundelige vande Havgud,
 indbunden er i Skiendsel nu, med Klaffer
 af Blæk paa raadne Eselshuds-Traktater:
 hiint England, vant at seire over andre,
 har ved sin Skiendsel nu sig selv beseiret:
 O, bortveeg med mit Liv Forsmædelsen,
 hvor salig var da ei min nære Død!

(Kong R i c h a r d og Dronningen træde ind; med
 dem N u m e r l e, B u s h y, G r e e n, B a g o t,
 R o s s og W i l l o u g h b y,)

Y o r k.

Der Kongen er: var blid imod hans Ungdom;
 thi hidstigt Føl som tirres, meer end raser.

D r o n n i n g e n.

Hvor gaaer det, ædle Farbroer Lancaster?

K o n g R i c h a r d.

Ei! frist op, Mand! hvor gaaer det gamle Gaunt?

G a u n t.

Ja rigtig: gamle Gaunt, som meer ei gantes.

For England — som det sover — har jeg vaaget;
 og Natterægteren blier mørk som Natten.

Den Fryd, som bringer Fædre til at smile,

den maa jeg savne: Smil fra Sønnens Ansigt:

den togst du mig: nu aldrig meer jeg gantes,
undtagen med min Grav, hvis hule Hvalving
indslutter de henfarne Gaunters Been.

R o n g R i c h a r d.

Og driver Syg saa Ordspil med sit Navn?

G a u n t.

Nei! Jammer spørger, for sig selv at spotte.
Da du mit Navn vel dræbe vil med mig,
saa spotter jeg det nu, just for at smigre dig.

R o n g R i c h a r d.

Skal de, som døde, da smigre dem, som leve?

G a u n t.

Nei de, som leve, smigre dem, som døde.

R o n g R i c h a r d.

Og du, som dør, du smigrer mig dog nu?

G a u n t.

O nei! du dør, skøndt jeg er sygere end du.

R o n g R i c h a r d.

Jeg aander fæst og sund, og seer dig flet.

G a u n t.

Han, som mig skabte, veed: jeg seer dig flet:
flet, thi mig selv jeg seer, og seer dig flet.

Din Dødsfeng er ei mindre end dit Land,

hvori du ligger syg paa Navn og Rygte;

og, uforsigtige Syge! som du est,

Betroer det salvede Legeme til Ruur

hos samme Læger, som først saared' dig:
 See, tusind Smigrere fløde i din Krone,
 hvis Omkreds er ei større end dit Hoved:
 og dog, indspærred' i det lidet Rum,
 har de bortfraadset dig dit Land. — O havde
 din Oldefader, med prophetisk Die,
 seet, hvor hans Sønns Søn skulde lægge øde
 hans Sønner: langt fra dig han vilde holdt
 din Skiendsel, sat Dig af, før du blev indfadt;
 Du, indfadt nu, for selv dig at afsætte!
 Ja, Krænde! var du Verdens Kunge, var det
 dog Skiendsel dette Land at bortforpagte:
 men, for al Verden! dette Land kun har du;
 og dobbelt Skiendsel da det saa at skændte:
 Fæster af England est du nu, ei Konge:
 See Lovens Magt er Lovens Træl, og du —!

K o n g R i c h a r d.

— og du en fiattet Daare, halv forrykt,
 stolt af det Fribrev dig en Feber giver,
 formaster dig med froffent Varsels: Præk
 at gjøre bleeg vor Kind; vort Kongeblood
 med Harm' at drive fra sit fødte Sæde. —
 Nu, ved min Thrones Høihed! varst du ei
 en Broder til den store Edwards Søn,
 den Tunge, som saa hvirvler i dit Hoved,
 dit Hoved hvirvled' fra din frække Skulder.

G a u n t.

O spar mig ei, min Broder Edwards Søn!
 fordi jeg var hans Faders Edwards Søn:
 hiint Blod, liig Pelikanen, har du alt
 udtappet, og i Sviir og Nuus nedsvælget:
 Min Broder Gloster, den tro gode Siel,
 (hvem Gud blandt Himlens salige Sieler glæde!)
 kan være et Beviis og gyldigt Bidne,
 at ei du skyer at spille Edwards Blod:
 Træd kun i Forbund med den Soet jeg har,
 og lad din Haardhed, liig nedbøiet Alder,
 afmeie flux et længst alt visnet Blomster;
 Lev i din Skam; dse ei din Skam med dig! —
 Dig Bødler vorde skal eengang de Ord af mig. —
 Mig nu i Seng, saa til min Grav I bære:
 og leve kun hvo end besidder Gunst og Ære!

(Gaunt bæres ud af sit Følge.)

R o n g R i c h a r d.

Og dse hvo Alderdom og Alders Nykker har!
 af begge har du fuldt; thi kun til Graven far!

Y o r k.

Jeg beder Eders Majestæt, tilregne
 hans Alderdom og Sygdom disse Ord:

Bed Gud! han elsker Jer, og holder Jer i Ære,
 som Henrik Hereford med, hvis her han end mon
 være.

K o n g R i c h a r d.

Ret! ret! jeg Heresford vist og ham er lige fiær;
de lige fiære mig: — Alt være som det er!

(Northumberland træder ind.)

N o r t h u m b e r l a n d.

Min Konge! gamle Gaunt formelder Jer sin Hilsen.

K o n g R i c h a r d.

Hvad siger han?

N o r t h u m b e r l a n d.

Han har sagt, hvad han siger:
hans Tunge er et streng'løst Instrument:
Ord, Liv og Alt for gamle Gaunt er endt.

M o r f.

Al! var det endt for mig endnu den Dag i
Morgen!

thi ender Døden alt, saa ender den og Sorgen!

K o n g R i c h a r d.

Fuldmoed Frugt falder først; saa her det gaaer:
hans Pilgrimsgang er endt; vor Bane forestaaer.—
See, nok herom! Nu til vor Krig i Irland:
vi fue maae de raae Vildhoveder,
der trives, Gift liig der, hvor anden Gift
foruden den ei undes Ret at leve:
Og, som hiin store Sag Beføstning kræver,
gør vi til Hjælpesilling nu Beslag
paa Sølvsti, Penge, Renter, Huusgeraad,

som vores Farbroer Gaunt var Eier af.

Y o r k.

Hvor længe taaler jeg? Af York! vil du
af kierlig Pligt end dogie Vold endnu?

Ei Glosters Død, ei Herefords Landsforviisning,
Gaunts Rejselse, Englands særskildte Klager,
ei Hindringen for arme Bolingbrokes
Formaling, heller et min egen Skiædsel,
har nogentid min Kind fortraft, ei vendt
et rynket Bryn hen paa min Konges Ansigt.
Jeg er den sidste nu af Edwards Sønner:
din Fader Prinds af Wales var den første:
I Slag var aldrig Løve mere vild,
i Fred var aldrig taaligt Lam saa mild,
som denne unge fyrstelige Herre:
du har hans Ansigt: just saa saae han ud,
da han i dine Aar fuldvoren stod;
men naar han rynked' Bryn, var det mod Franskmænd

og ei mod Ben: hans ædle Hænder vandt
hvad de gav ud, og gav ei ud det Guld,
hans Faders Seiershænder havde vundet:
hans Haand var reen for Slægts og Frænders Blod,
men rød af Blod af Slægts og Frænders Fiender.
O Richard! York er alt for moed i Hu,
han gjorde ellers aldrig Sammenligning!

K o n g R i c h a r d.

Ha, Farbroer! hvad er det?

M o r f.

O, Herre Konge!

tilgiv mig, hvis J vil; hvis ei, vil jeg

J ei tilgiver mig: jeg er tilfreds. —

Giv J Beslag paa, river J til Jer

forviste Herefords Hyrsteherligheder?

Er Gaunt ei død, og lever ikke Hereford?

Var Gaunt ei retvis? er ei Henrik tro?

Fortjente hiin en Arving ei at have?

er ei hans Søn en Arving høist fortient?

Tag Herefords Rettighed, og tag fra Tiden

dens Privilegier og vante Ret;

lad Morgen da ei følge paa i Dag;

Vær ei dig selv; thi hvordan est du Konge?

om ei ved lovlig Arvesølges Orden?

Ved Gud! (forhyde Gud at jeg spaaer sandt!)

Anmasser J ulovligt Herefords Ret,

indkalder Naadebrevene han har

til ved sin Fuldmagt at ansøge om

sit Lehn; afslaaer J hans tilbudne Hylde;

J drager tusind Farer paa Jert Hoved,

J tabe tusinde hengivne Hjerter;

min omme Taalmod driver J til Tanke,

som Borgertro og Vre ei kan tænke.

K o n g R i c h a r d.

Tænk hvad I vil; Beslag vi gjøre paa
 hvad Sølv, hvad Guld, hvad Gods og Land han
 eie maa.

Y o r k.

Ei vil jeg være hos: Farvel, min Konge!
 hvad heraf flyde tør, det siger ingen Tunge:
 Dog een Ting veed jeg grant: ad Sletheds Bei,
 til hvad er Held og Godt man langer ei!

(gaaer.)

K o n g R i c h a r d.

Gaae Bushy, strax til Greven af Wiltshire,
 byd ham at møde os i Ely-House,
 og rygte denne Sag. I Morgen aarle
 gaae vi ad Irland: det er hoi Tiid troer jeg:
 I vor Fraværelse bestikke vi
 vor Færbroer York til Statholder i England;
 retviis han er og var os stedse huld.
 Kom, Dronning! Vi i Morgen skilles maae;
 Vert Ophold her er fort; thi lad det glad bortgaae!
 (Klang af Trompeter. Kongen, Dronningen, Bushy,
 Numerle, Green og Bagot gaae)

N o r t h u m b e r l a n d.

Nu — Hertug Lancaster er død, I Herrer!

K o s s.

Og lever end; thi nu er Sønnen Hertug.

Willoughby.

Dog blot af Navn; men ei i Gavn.

Northumberland.

J begge,

hvis Retten fik sin Gang.

Ros.

Mit Hierte svolmer;

men briste maa det i sin Taushed, før

den frie Tunge letter det sin Byrde.

Northumberland.

Nei! tael du frit; og gid hans Tunge visne,
som estertaler dig, for dig at skade!

Willoughby.

Angaaer det Heresford hvad du vilde sige?

hvis saa, da frit og frank frem med det, Mand
flinkt er mit Dre Godt for ham at høre.

Ros.

Nei intet Godt, som jeg kan gjøre for ham,

hvis ei J kalde godt, at ynke ham,

hvis Fædrearv ham røvet er og plyndret.

Northumberland.

Bed Himlen! det er Skam, sig Uret døies

mod ham, en Prinds af Blodet, og mod mange
af Adelsæt i vort dybtstunkne Rige.

Ei Kongen er sig selv; han ledes skændigt

D

af Smigrere, og hvad de hvidste ham
i Dret, blot af Had imod os Alle,
vil Kongen sætte strængelig i Værk
mod os, imod vort Liv og vore Slægter.

R o s s.

Ved svare Paalæg har han plyndret Folket:
og tabt dets Hierte, pengestraffet Adels
for gammel Riv, og reent tabt sammes Hierter.

W i l l o u g h b y.

Og nye Udpresninger opfindes daglig:
som tvungne Laan, og Gaver, og Gud veed hvad;
men hvad, i Herrens Navn! vil Enden blive?

N o r t h u m b e r l a n d.

Ei Krig har slugt det: thi han har ei friget;
men sammeligen ved Contrakter henslængt
det som hans Fædre vandt med blodige Fingre:
han har ødt meer i Fred end de i Krige.

R o s s.

Greven af Wiltshire har forpagtet Riget.

W i l l o u g h b y.

Og Kongen, som en Krammer, giort Fallit.

N o r t h u m b e r l a n d.

Fordærv og Skiændsel hænger over ham.

R o s s.

Han har ei Penge til de irske Krige,
uagtet Alfens Paalæg, uden ved

at plyndre den forviste Hertug Hereford.

Northumberland.

Hans ædle Frænde! — Ho, vanartede Konge! —

Men frygteligt hiin Storm vi høre orgle,

og søge dog ei Pve-at undgaae Stormen;

see Vinden sætte hart i vore Ceil,

og stryge ei, men dæ paa Trest og Fremme.

R o s s.

Vi see det Skibbrud, som vi selv skal døie,

og uafværgelig er Faren nu,

fordi vi døie Grunden til vort Skibbrud.

Northumberland.

Ei saa! selv giennem Dødens hule Dine

jeg skimter Liv see frem; men tør ei sige,

hvor nær vor Trøstens Tidende mon være.

Willoughby.

Jo! aabne os dit Bryll, som vi dig vort.

R o s s.

Tael frit og freidigt kun, Northumberland!

Vi tre er' kun dig selv, og hvad du taler,

er Tanke blot for os: derfor tael freidigt!

Northumberland.

Nu da: — Jeg har fra Port le Blanc, en Bugt

i Frankrig, faaet Underretning om,

at Henrik Hereford, samt Reignold Lord Cobham,

(en Søn af Richard, Greve af Arundel)
 nys flygtet fra Hertugen af Exeter,
 hans Broder, forhen Erkebisp i Canterbury,
 Ridderne Thomas Erpingham, John Namston,
 John Norbery, Robert Waterton, Francis
 Quoint, —

at de vel rustet af Bretagnes Hertug
 med otte Orlogsmænd, tretusind Krigsfolk,
 belave sig herhid i største Hast,
 og haabe snart at naae vor nordre Strand.
 Vel alt de stod der, lured' de ei paa
 den Stund, da Kongen drager bort til Irland.
 Hvis nu vi skal afryste Slave-Naget,
 igienbesiedre Rigets brudte Binge,
 indfrie fra Pantebod en plettet Krone,
 afvidske Støvet paa det gylone Spiir,
 at Majestæten's Høihed selv sig ligner,
 saa følger mig i Hast til Ravenspurg;
 men tvivler, frygter I at giøre saa,
 da bliver, tier blot: jeg selv vil gaae.

R o s s.

Til Hest! til Hest! Ei Frygt, ei Tvivlen her!

W i l l o u g h b y.

Er flink min Hest, jeg første Mand staaer der!

(De gaae.)

Anden Scene.

London. Bærelse i Slottet.

(Dronningen træder ind, fulgt af Bushy og
Bagoth.)

Bushy.

For sarrigfuld er Eders Majestæt;
J lovte jo, da J fra Kongen skildtes,
at lægge bort al Græmmelse og Kummer,
og at bevare fro og muntert Lune.

Dronningen.

Ja, Kongen til Behag jeg loved' det;
mig til Behag kan jeg ei holde Ord;
dog veed jeg ingen Grunde til at byde
en Giest som Sorg velkommen, var det ei,
fordi jeg bød saa elsket Giest farvél,
som han min hulde, elskelige Richard.
Saa tykkes mig igien, en ufødt Sorg
i Skiebne's Skid fuldbaaren kommer mod mig:
Mit Indre bærer for et Intet; sørger
for noget meer end blot min Herres Reise.

Bushy.

Hver Sarrigs Væsen har vel tyve Skygger,
der kan see ud som Sorg; men er det ikke:
glasser't i Taarekilden, Sorgens Die
een Gienstand i mangfoldige udstykker;

som perspectivisk grove Malerie,
 nær seet, forvirret Farvespil kun viser,
 seet i behørig Afstand viser Form,
 saa, hulde Dronning! alt for nær betragter
 I Eders Herres Reise, og opdager
 Sorgsbillede langt større end selv Sorgen:
 men seete, som de bær, er' de blot Skyggen
 af hvad de er' ei: thi begræd da kun
 (thi meer I ei bær see) Skilsmissen for en Etund,
 men seer I meer, er det med Sorgens Dæ,
 som anseer Bakker tidt for svart bestegne Høie.

D r o n n i n g e n.

Saa, ja, vel muligt; men min Siel mig siger,
 det er ei saa; hvordan saa end det er,
 kan jeg kun være moed, saa moed i Hu,
 at — Skjøndt jeg tænkende ei Tanke tanke,
 jeg for et Intet gaaer i Frygt og Angstens Læn-
 fer.

B u s h y.

Men det er blotte Griller, Eders Naade.

D r o n n i n g e n.

Nei det er meer; thi Griller er kun Afkom,
 af Stammefader Sorg: hos mig ei saa;
 thi Intet avlet har min drømte Sorg,
 eller min, Sorrigs Drøm er Meer end Intet;
 jeg har den kun i Vente, ei i Eie;

dog hvad det er, jeg veed ei, nævner ei;
men navnløst vorder det; det føler jeg.

(Green træder ind.)

Green.

Hil Eders Naade! — Vel mødt, mine Herrer! —
Jeg haaber Kongen ei er reist til Irland.

Dronningen.

Hvi saa? Haab snarere at han er reist;
hans Hverv der kræver Til; hans Til godt Haab,
thi sig, hvi haaber du han ei var bortreist?

Green.

At han, vort Haab, sin Magt tilbagekaldte,
og til Fortvivlen drev vor Fiendes Haab,
som mægtig i vort Land har fæstet Fod.
Forviste Bolingbroke sig selv hjemkalder,
og med opløftet Bærge staaer han landsat
i Ravenspurg.

Dronningen.

Det Himlens Gud forbyde!

Green.

O Dronning! det er alt for sandt: — end værre:
viid, Lord Northumberland, hans Søn, ung Percy,
Ross, Willoughby, Beaumont og alle deres
mandstærke Venner ere flygted' til ham.

Bushy.

Har I da ei udråbt Northumberland,
og Resten af Oprører-Banden for
Forræddere?

Green.

Go! men da brød Grev Worchester
sin Stav sit Huushofmesterstab nedlagde;
og alle Hoffets Tienere nu flygted'
med ham til Bolingbroke.

Dronningen.

Vel, Green! Du est min Smertes Giordemoder,
og Bolingbroke! Du est mit Smertens-Barn;
Nu har min Siel sit Angsts-Misfoster sødt;
og, gispende, har nys forløste Moder
her Bee paa Bee og Sorg paa Sorg opdyngtet.

Bushy.

Fortvivl ei, Dronning!

Dronningen.

Hvo vil det forbyde?

Fortvivle vil jeg, være svoren Fiende
af falsken Haab; o Haabet er et Hofkryb,
en Snyltegiest; Forhaler kun af Døden,
som blidelig opløser Livets Baand,
dem falsken Haab til sidste Traad udspinder.

(York træder ind.)

Green.

Her kommer Hertugen af York.

Dronningen.

Med Krigerprydelser om gamle Hals;
o, sorg- og idrætsvængert er hans Blik! —
Farbroder!

for Himlens Skyld, tael trøstelige Ord!

York.

Hvis saa, da løi jeg mine Tanker paa.
Trøst er i Himlen, og vi er' paa Jorden,
hvor Intet lever uden Kors og Kummer.
Eers Gemal er reist, for fiern at redde,
mens andre hiemme vil ham lægge øde.
Her blev jeg, for at understøtte Landet,
som mat af Alder knap mig selv kan støtte: —
Nu følger Hovedværk paa Sviregildet;
nu skal han prøve Vennerne ham smigred'?

(En Tiener træder ind.)

Tieneren.

Naadige Herre!

før jeg ankom var Eders Søn alt reist.

York.

Var han? — Nu da! — Alt gaac hvad Bei det
vil! —

Adel er flyttet; Menigmand er fold,
og vil — det frygter jeg — staae op for Heresford. —

Holla!

Jil strar til Plashy til min Søster Gilster;
beed hende sende strar mig tusind Pund.

Hold! tag min Ring.

T i e n e r e n .

Jeg glemte at berette Eders Naade,
at som i Dag jeg kom forbi, jeg var der: —
men det vil smerte Jer, at høre Nesten.

Y o r k .

Hvad er der, Du?

T i e n e r e n .

En Time før min Ankomst
var Hendes Høihed, Hertuginde død.

Y o r k .

Barmhiertige Fader! hvilken Strøm af Smerter
paa dette Smertens Land med eet sig styrter!
Jeg veed ei ud, ei ind: — Gud give, Kongen
(naar ei ved Utro jeg fortient det havde)
mit Hoved havde taget med min Broders! —
Hvad — er der da ei Jilbud sendt til Irland? —
Hvor faae vi Penge fra til disse Krige? —
kom, Søster! — tilgiv — Frænke, vil jeg sige. —

(Til Tjeneren.)

Gaae du, iil hiem, besørg Kustvogne strar,
og bortfør alt det Baabentsøi, som er der.

(Tjeneren gaaer.)

I Herrer! vil I mynstre Folket! — Beed jeg,

hvordan jeg ordner disse Ting, som slængtes
 saa ganske uden Orden i min Haand,
 er jeg ei ærlig! — Begge er' min Slægt; —
 min Konge denne, hvem mig Fed og Pligt
 forsvare byder; hiin min Frænde er,
 hvem Kongen foruretted', og hvem Pligt
 og Blodsforvandtskab byder mig see Ret ssee. —
 Ja, noget maae vi gjøre. — Kom min Frænke!
 — Jer vil jeg sørge for: — gaaer, mynstrer Folket,
 og møder mig saa strax i Berckley-Borg.

Til Plashy med jeg skulde: —

dog dertil er ei Tiid; — i Staae Alt gaaer,
 Alt staaer paa Spil, og hænger ved et Haar.

(York og Dronningen gaaer.)

B u s h y.

En gunstig Medbør bringer Nyt til Irland;
 men Intet høres derafra. — Hverve Magt,
 som kan i eet og Alt opveie Fiendens,
 er os en plat umulig Sag.

G r e e n.

Desuden

vort Naboskab til Kongens Kjerlighed
 er Naboskab til Kongens Fienders Fiendskab.

B a g o t.

Og det er Menigmand, hvis Kongetrost
 i Pungen ligger: Hvo som den tør tømme,
 han fylder Hjertet med et Had til Døden.

B u s h y.

Derfor fordømmer almeen Røst just Kongen.

B a g o t.

Er det hans Dom, saa flinger vor fast eens,
saasom vi altid vare Kongen nær.

G r e e n.

Nok! strax i Bristols Borg jeg Tilflugt søger;
Greven af Wiltshire er der allerede.

B u s h y.

Jeg følger Jer; thi liden Gunst vil vist
det harmoptændte Folk bevise os;
som Hunde vil det flænge os i Stykker.
Vil I ei' drage med?

B a g o t.

Nei, jeg til Irland gaaer til Majestæten:
farvel: er Ahnelse ei Drommerie,
vi skilles her; men meer ei samles vi.

B u s h y.

Det hviler paa om York faaer Bugt med He-
reford.

G r e e n.

O Stakkels Hertug! Bærket, han har for,
er som at svælge Havet, tælle Sand;
flye tusind vil, hvor tro een holder Stand.

B u s h y.

Farvel med eet, for nu, og aldrig meer!

Green.

Vi mødes tør.

Bagt.

Os samled' knap man seer.

(De gaae.)

Tredie Scene.

Nde Egne i Glostershire.

Bolingbroke og Northumberland
træde ind med Tropper.

Bolingbroke.

Hvor langt er nu til Berkley, ædle Herre?

Northumberland.

J troe mig, naadige Herre!

Jeg er fast fremmed her i Glostershire.

Det vilde Høiland, raae, ujevne Veie
udspænde Milen, gjør den svar og møisom;
dog Eders sagre Tale har, liig Sukker,
giort mig en suur Bei sød og angenem.

Men jeg betænker, hvilken møisom Bei
fra Ravenepurg til Cotswold det vil vorde
for Ross og Willoughby, som savne Eders Selskab,
der sandelig! for mig. borttryllet har
min lange Reises Kjedsomhed: — dog deres
forsødes vil ved Haabet om at naae
den Nydelse og Held jeg alt besidder,

og Haab om Fryd er fast saa frydelige
som Haabet frydekronet: det vil giøre
de trøtte Herrer Beien kort, som min blev
ved Nydelsen af Eders ædle Selskab.

B o l i n g b r o k e.

Mit Selskab er af meget mindre Værd
end Eders hulde Ord. — Hvo kommer der?

(Henrik Percy træder ind.)

N o r t h u m b e r l a n d.

Det er min Søn, den unge Henrik Percy,
sendt af min Broder Worcester, Gud veed hvor-
fra. —

Henrik! Hvad gjør din Farbroer?

P e r c y.

Ædle Herre!

Det meente jeg af Eder at erfare.

N o r t h u m b e r l a n d.

Nu! Er han ei hos Dronningen?

P e r c y.

Nei, Herre!

Han Hoffet har forladt, brudt Embedsstaven,
og opløst Kongens Hofstand.

N o r t h u m b e r l a n d.

Hvi? Sligt var jo

hans Tanke ei, da sidst vi saaes.

Percy.

Fordi

man Eders Naade har for-Landsforrædder
udraabt. Han gif til Ravenspurg, for der
sin Tieneste at byde Hertug Hereford,
og sendte mig til Berkley, for at høre,
hvad Magt der Hertug York vel havde reist;
og saa med Bud i Ravenspurg at møde.

Northumberland.

Har I forgiettet Hertug Hereford, Knøs?

Percy.

Nei Herre, thi det vist forgiettek ei,
hvad aldrig man ihukom: — og jeg troer knap
jeg saae ham nogentiid for mine Dine. —

Northumberland.

Saa lær at kiende ham, her staaer du for ham.

Percy.

Min Tieneste jeg byder Eders Naade,
som nu den er, kun spæd og raa og ung;
men ældre Dag tør modne den, og hæve
op til Fortieneste maaskee min Tienen.

Bolingbroke.

Tak, vakke Percy! og vær sikker paa
jeg regner mig ved Intet saa lykkelig,
som ved en Siel, der trofast Venner mindes;
og som min Lykke modnes med dit Venskab,

saa være det dit Venkabs Løn; mit Hierte
gør denne Pagt; min Haand den saa besegler.

Northumberland.

Hvor langt er der til Berkley; hvordan færdes
den gamle York vel der med sine Krigsmænd?

Percy.

Hist ved hiin Klynge Træer Borgen staaer,
tre hundred Mand stærk, har jeg hørt; i Borgen
er' Lorderne af York, Berkley og Seymour,
forresten ingen Mand af Rang og Adel.

(Ross og Willoughby træde ind.)

Northumberland.

Her kommer Lorderne af Ross og Willoughby,
af Sporen blodig, blussende af Ilen.

Bolingbroke.

Velkommen, ædle Herrer! Eders Venkab,
end, veed jeg, følger en forviist Forrædder;
uyttret Tak er nu min hele Skat,
som, meer beriget, rigelig skal lønne
al Eders Kierlighed og Eders Nøie.

Ross.

Kiig gør os Eders Nafn, ædle Herre.

Willoughby.

Og meer end lønner Nøien for at naae det.

Bolingbroke.

Tak! Tak! — See det er fattigmands Skatkammer;

det, til min spæde Lykke naaer til Aar,
maa borge for min Godhed. — Men hvo kommer?

(Berkeley træder ind.)

Northumberland.

Det er Grev Berkeley, hvis jeg gietter rigtigt.

Berkeley.

Mit Budskab er til Jer, Herre af Hereford. —

Bolingbroke.

Og mit Svar, Herre! er: „til Lancaster.“

Jeg staaer i England, for hiint Navn at søge;
jeg vil i Eders Mund sig Tittel finde,
for Ord til Svar paa Eders Ord jeg giver.

Berkeley.

Mistyd mig ei; jeg vil ei slette ud
den mindste Prik i Eders Crestittel.

Jeg kommer til Jer, Herre! (Herre hvortil
J vil!) fra dette Lands glørværdige Regent,
fra Hertug York, at spørge, hvad der driver
Jer til vor Konges Bortfart at benytte,
og at bortfræmme Landefreden med
de Vaaben, J her egenmægtig løfter?

(York træder ind med Følge.)

Bolingbroke.

Jeg faaer ei Jer til min Svarbringer nødig!

¶

Her er hans Raade selv. —

(Enøyer.)

Min ædle Farbroer!

Y o r k.

**Blis Hjertets Ydmyghed; viis ikke Knæets,
hvis Syldest er bedragerisk og falsk.**

Bolingbroke.

Min naadige Farbroer!

Worf.

Eia! snaf mig ei om Naade; kom med „Farbroer“ ei! jeg er Forrædders Farbroer ei; og Ordet Naade i en vanhellig Mund vanhelliges.

Hvi har din Fod, forbandet og forviist,
formastet sig end Englands Støv at røre?

Men flere „Hvi!“ — Hvi voved' du en Hær-
 Marsch

saa lang paa Landets fromme Barm, og skræmmed'
 de angestblege Landebyer med Orlog,
 og Glands og Gny af dine Skiændselsvaaben?
 Komst du, fordi den Salvede er borte?

Ha, Daare, Dreng! viid: end er Kongen her,
i min trofaste Barm hans Magt er nedlagt.

O, var jeg Fier af hiin raske Ungdom,
som da Helt Gaant din Fader med mig fried'
den sorte Prinds, hiin unge Krigens Gud,

af mange tusind Franskmænds Skarer ud,
 o da, hvor snarlig skulde denne Arm,
 som nu er Lamhed's Fange, revse dig,
 og være Tugtens Herle for din Brøde!

B o l i n g b r o k e.

Min naadige Farbroer, sig mig da min Brøde.
 Hvad er dens Skikkelse? Hvortil bestaer den?

M o r k.

Dens Skikkelse den fæleste af alle;
 grov Opstand; dievelsk Høiforrædderie.
 Du est en landlyst Mand, og kommer her,
 før din Forviisnings Tiid udløben er,
 og svinger frække Vaaben mod din Konge.

B o l i n g b r o k e.

Jeg landlyst blev; det skedte mig som Hereford;
 nu kom jeg, og som Lancaster jeg kommer:
 Og, Farbroer! jeg besværges Eders Naade,
 See upartisk den Uret jeg har lidt.
 I er min Fader; thi i Jer, mig tykkes,
 gienseer jeg gamle Gaunt; o da, min Fader!
 Vil I tillade, jeg skal end staae dømt
 til Landomstreifning; at min Arv og Lehn
 med Vold frarives mig, og slænges hen til
 opløbne Afstum? Hvortil fødtes jeg?
 Saa snart min Frænde Konge er af England,

er jeg jo med Hertug af Lancaster.

J har en Søn, Nomerle, min ædle Frænde;
 var J død først, og han saaledes traadt paa,
 i gamle Gaunt ham funden var en Fader,
 som havde sporet op hans Fienders Huler
 og jaget dem til Døde: Man mig nægter
 mit Lehn at søge, Kjendt det er mig tilladt
 i mine Naadebreve: lagt Beslag paa
 og solgt er al min Fædrearv, og den,
 som Alt, slet og uretvis anvendt.

Hvad skal jeg gjøre? Jeg er Undersaat,
 og fordrer Ret: Sagførere mig nægtes;
 thi fremstaaer jeg personlig med min Paastand
 paa Arven, som ved Fødselsret mig tilfaldt.

Northumberland.

Den ædle Hertug er for haardt mishandlet.

Ros.

Det Eders Naade bør hans Ret at hævde.

Willoughby.

Man med hans Arv har Niddinger beriget.

York.

Lord af England! Lad mig sige Eder:

Jeg selv har følt min Frændes Krænkelse,
 og stræbt af muligt Magt ham Ret at skaffe:
 men saadan komme hid med Baabentrøds,
 sin Ret selv stifte, hugge frem sig Bei

for Ret at faae ved Uret; — det gaaer ei an:
 og I, som her ham hielpe, nære Oprør;
 og een som alle er' I Oprørsmænd!

N o r t h u m b e r l a n d.

Den ædle Hertug svoret har, han kommer
 blot i sin egen Sag: dyrt har vi svoret
 at hielpe til, ham Ret i den at skaffe;
 og aldrig vel det gaae den Eden bryder!

Y o r k.

Godt! Godt! jeg seer hvad disse Baaben spaae:
 jeg maa bekjende, jeg kan det ei ændre,
 fordi min Magt er svag, og Alt i Virvar:
 men kunde jeg — da, ved min Skaber! fængsle
 jeg Jer hver Mand, og bragte Eder til
 at falde ned for Kongens høie Naabe. —
 Men da jeg kan det ei, saa viid, jeg tager
 ei Deel i Nogens Sag. Og far nu vel!
 med mindre I vil trine ind i Borgen,
 og der udhvile Eder Matten over.

B o l i n g b r o k e.

Et Tilbud, Farbroer! vi modtage gierne.
 Men vi maae vinde Jer til at gaae med
 til Bristol-Borg, som holdes, siger man,
 af Bushy, Bagot og af deres Kæller,
 Raalormene i Statens Urtegaard,
 dem jeg har svoret jeg skal rydde ud.

Y o r k.

Maaſtee jeg følger Jer: — ret vil jeg det betænke;
thi nødig vil jeg Landets Love krænke.

Ei Venner, Fiender ei, nu mig velkommen vær!

Ring, ſom ei ændres kan, aarsage Sorg ei meer.

(De gaae.)

F i e r d e S c e n e.

Leir i Wales.

Salisbury og en Høvedsmand træde ind.

H ø v e d s m a n d e n.

Lord Salisbury! vi ventet har ti Dage,
og kun med Nød holdt vore Landsmænd ſammen;
og end vi høre intet Bud fra Kongen;
thi vil vi nu gaae hver til ſit. — Farvel!

Salisbury.

Tov end een Dag, du ærlige Vallifer!
Din Konge ſætter al ſin Liid til Dig.

H ø v e d s m a n d e n.

Man troer vor Konge død: — vi vil ei tøve. —
Hvert Laurbærtræ er viſnet i vor Egn,
og Luſtſyn ſkrække Himlens faſte Stierner;
Solmaanen ſtirrer blodrød ned paa Jorden;
guſtne Propheter ſpaae om ſvar Omvæltning;
Riigmanden græmmer ſig; og Skurken jubler;

Hiin ængstes for at miste hvad han eier;
 og denne haaber det ved Nødv at vinde.
 Sligt forudvarer Kongers Død og Fald. —
 Farvel! adspredt og flygtet er vor Hær
 i Troen om, Kong Richard er ei meer.

(gaaer.)

Salisbury.

Af Richard! sorgbespændt, med Sielens Dø
 seer jeg din Glorie, liig Stjerneflubdet,
 fra Firmamentet styrte dybt til Jorden.
 I Vesten grædende din Soel nedgaaer,
 og Storm og Nød og Trængselstid den spaaer:
 til Fienden gif hver Ven, som for dig stod,
 og Lykken virker dig i al din Færd imod.

(gaaer.)

T r e d i e A c t.

Første Scene.

Bolingbrokes Leir i Bristol.

Bolingbroke træder ind med York, Northumberland, Percy, Willoughby og Ross. I Baggrunden Retsbetjente med Bushy og Green som Fanger.

Bolingbroke.

Kom frem med disse Mænd! Bushy og Green,
 jeg vil

ei plage Eders Mand (da strax den skal
 forlade Eders Rik) ved Eder strængt
 at foreholde Eders Skiendselsliv;
 thi slikt var ei barmhiertigt: dog at jeg
 ean vadffe Eders Blod af mine Hænder,
 vil jeg i Paasyn her af Folk fremstille
 en Deel af Grundene til Eders Død.

J har misledt en Prinds, en salvet Konge,
 en Herre, hvi af Blod, som faar af Blif,

ved Jer fornedret, og aldeles Kiæmmet;
 I har, tildeels, ved Eders syndige Tiner,
 skildt Dronningen fra ham, og røvet hende
 sin Deel af Kongesengen. I har Kiæmmet
 en deilig Dronnings Rosen-Rind med Taarer,
 dem Eders Uret astvang hendes Dine. —
 Jeg selv — en Prinds, ved Fødselsrettigheden,
 og Kongen nær i Slægt, som nær i Vensteb,
 indtil I fik ham til mig at misfjende —
 har høiet Nakte under Eders Uret;
 har aandet mangt et Suk i fremmed Sky,
 og ædet Landsforviisnings bittre Brød,
 mens I har mødset Jer paa mine Slotte,
 afhegnet mine Hegn, fæld't mine Skove,
 mit Valgsprog kradset ud, ei Tegn mig levnet
 (paa Folkets Mening og mit levende Blod nær)
 at vise Verden, jeg er Adelsmand. —
 Dette og Meer, ja meer end to Gang' dette
 fordømmer Jer til Døden. — Overgiv dem
 saa til Henrettelse og Dødens Haand.

B u s b y.

Velkomnere er Dødens Haand for mig,
 end Bolingbroke for England. — Farer vel!

G r e e n.

Min Trøst er, Himlen vil vor And modtage,
 og Uretfærd med Høvedspindler mætte.

B o l i n g b r o k e.

Fær, dem til Døden, Lord Northumberland!

(Northumberland og flere gaae med Fangerne.)

B o l i n g b r o k e.

J siger, Farbroer, Dronningen er hos Jer;
for Guds Skyld, see at hun behandles vel;
Ellig, jeg mig hende kierligst anbefaler,
sorg nøie for, min Hilsen vorder bragt.

Y o r k.

Jeg har sendt een af mine Adelsmænd
til Dronningen med Brev om Eders Huldskab.

B o l i n g b r o k e.

Tak, ædle Farbroer! Nu afsted til Dyst
mod Glendower og hans Medskyldige.
En Stund til Arbeid; saa til Nøe og Lyst.
(De gaae.)

A n d e n S c e n e.

Ryften af Wales. En Borg i Sigte.

Klang af Trompeter og krigeriske Instrumenter.

Kong Richard træder ind med Biskoppen af
Carlisle, Hummerle og Krigere.

K o n g R i c h a r d.

Barfloughly-Slot J kalde dette hist?

Numerle.

Ja. — Hvordan huer Lusten Ederes Naade
nu I nys tumlet har paa vilden Søe.

Kong Richard.

Vel maa den hue mig, af Fryd jeg græder,
at jeg igien staaer paa mit Kongerige. —
Jeg med min Haand dig hilser, elskte Jord,
skiondt Oprørsmand med Hestehov dig saare: —
Som Moder, længe adskildt fra sit Barn,
ved ønske Gjensyn smiler, leger kjerligt
med sine Smil og Taarer; saa jeg hilser
dig grædende og smilende, mit Land,
og klapper dig med mine Kongehænder.
Nær ei din Herskers Fiende, — hulde Jordbund!
Fryd med din Gødme ei hans Rødder: Sands;
lad Edderkoppen, som din Gift udsuger,
og dovne Tude paa hans Vei sig lægge,
at skade de forrædderiske Fødder,
hvormed Voldherstertrinnene tramper paa dig!
For mine Fiender bær blot Brændenelder,
og naar de rive af din Barm en Blomst,
da vogt den, Hulde! med en Hugorm skjult,
som med tvefloftet Tungebraad maa fæste
Død og Fordærø paa din Beherskers Fiender. —
— Spot ei min daarlige Besværgelse! —
See! denne Jord skal føle; og dens Stene

staae op som Mænd i Rustning, før dens Ronge
skal lugne under Kiændig Opstands Baaben.

B i s k o p p e n.

Frygt ei! Den Magt, som gjorde Jer til Ronge,
har Magt, trods Alt, Jer saadan at bevare: —
De Midler, Himlen byder os, maae gribes,
forsømmes ei; thi dersom Himlen vil,
og vi vil ei, forsmaae vi Himlens Tilbud
af Midler til vor Frelse og vort Held.

N u m e r l e.

Han mener, Eders Naade! at vi nøse,
mens Bolingbroke ved vores Tryghed styrkes,
og vorder riig paa Midler, som paa Venner.

R o n g R i c h a r d.

Utrøstelige Frænde! veedst Du ei,
naar Himlens Speider: Die skuler sig
bag Kloden, og oplyser Underverd'nen,
gaaer Lyv og Køver useet ud, og sværmer
vidt om i Manddrab og i blodig Udaad;
men naar den op fra Underjordens Kugle
belyser Ostens Graners stolte Toppe,
sin Gldpiil skyder i hver Brødens Braa,
da Mord, Forrædderie og fule Synder,
naar Mattens Kappe dem af Ryggen rives,
staae nøgne, bare, bæve for sig selv? —
Saa, naar Hlin Lyv, Forrædder Bolingbroke,

som al den Stund har raset om i Matten,
 imens hos Antipoderne vi vandred',
 os seer staae paa vor Kongestoel i Østen,
 skal paa hans Kind Forrædderiet blusse,
 ei mægtigt til at taale Dagens Lys;
 men selvforfærdet skielve for sin Synd.
 Ei alle Blande i det vilde Storhav
 kan borttoe Olien af et salvet Hoved.
 Ei Dødeliges Aande kan affætte
 den Kuldmagt Herren selv har valgt og nedsendt.
 For hver Mand, Dolingbroke har tvunget til
 at løfte Niddingstaal mod vor Guldkrone,
 Gud for sin Richard har i himmelsk Sold
 en Lysets Engel: og, hvor Engle slaae,
 Støv bugne skal, og Ret ved Gud bestaae!

(Salisbury træder ind.)

Velkommen hid! hvor nær staaer Eders Magt?

Salisbury.

Ei nærmere, ei fiernere, min Konge!
 end denne Arm: Nød løser Tungebaandet,
 og om Fortvivlelse kun byder tale.
 Een Dag for sildig, frygter jeg, o Konge!
 har hver din Lykkes-Dag paa Jorden mørknet:
 O, fald Gaarsdag igien; byd Tiden vende,
 og flux du har tolv tusind Mænd i Staal!

I Dag — for seent! O, Vanhælds-Dag blandt
Dage,
som Venner, Held og Fryd og Spiir dig vil
fratage!

Din Hær fra Wales, som hørte, du varst død,
gif over, spredtes ad, og Trostabs Eden brød.

Numerle.

Fridst Mod, min Konge! hvi seer I saa bleeg?

Kong Richard.

Just nu stod Blod af tyve tusind Mand
her seirskolt i mit Ansyn — de er' flygted,
og til sli' Blodstrøm opgaaer did igien,
bør jeg ei blegne, fast, som om jeg frygted' ? —
Hver Siel, som frelses vil, nu fra mig flye!
min Stoltheds Soel skal mærkes af en Sky.

Numerle.

Troft Jer, min Konge! husk dog, hvo I er!

Kong Richard.

— Jeg havde glemt mig selv; — Er jeg ei Konge?
Vaagn op, Synsover-Majestæt! Du sover.
Er Kongens Navn ei fiirti-tusind Navne?
Fridst, op! i Glands, mit Navn; en Usling
puster

op mod din Vres-Soel! — Seer ei til Jorden,
I Kongens Vndlinger! Staae vi ei høit?
høit svæve da vor Tanke! — Gamle York,

det veed jeg, har den Magt vi end behøver.
Men hvo er der?

(Scroop træder ind.)

Scroop.

Meer Held og Lykke forestaae min Konge,
end min sorgstemte Tunge ham forkynder!

Kong Richard.

Mit Øre aabent er, mit Hierte stemt;
Værst Tab du kan forkynde er kun verdsligt.
Siig, er mit Land tabt? — Ha! det var min
Sorg;

og er det Tab, at vorde Sorger qvit?

Mon Bolingbroke vil være stor som vi?

Han større vorder ei; om Gud han tiener,
ham med vi tjene vil som hans Medtjener:

Er Oprør mod os? — det kan vi ei ændre;

saa brydes Fed mod Gud, som imod os:

Naab Ødelæggelse, Vee, Nederlag;

Det værste er kunis — Død: — og Døden har sin
Dag.

Scroop.

Det glæder mig, at Kongen er saa væbnet
til mine Sørgetidender at bære.

Net som en stormfuld Dag i aarle Vaar
faaer Sølvbækken til sin Bred at drufne,
fast som al Jorden løstes op i Taarer,

saa over Maal og Maade Bolingbroke
 fremrafer; stuler Eders bange Rige
 med Staal, og Hjerter haardere end Staal.
 Graastieg har væbnet nøgne Skaldepande
 imod din Majestæt; Grønskollinger
 med Pigerøst nu søge raat at tale,
 og gaae i stiven Jern imod din Krone.
 Selv dine Klerke lære nu at spænde
 dødbringende Granbue mod din Stat;
 Sa Espindeskierlinker forsage Rokken,
 og føre rustne Piker mod din Throne.
 Ung, Gammel, alt er oprørt i dit Rige;
 og alting værre gaaer, end jeg formaaer at sige.—

K o n g R i c h a r d.

For godt fortæller du saa slet et Budskab:
 Hvor stedes da Grev Wiltshire? Hvor er Bagot?
 Hvad blev af Bushy? Siig mig, hvor er Green?
 at de lod ham, vor Erkesiende maale
 vort Riges Grændser med saa fredsom Gang?
 Det koster deres Liv, ifald vi seire.
 Ha! de har vist gjort Fred med Bolingbroke?

S c r o o p.

Fred, Herre! har de gjort med ham, i Sandhed.

K o n g R i c h a r d.

O Skurke! Dgler! eviaen fordømte!
 Ha Hunde! villig' til for hver at logre!

De Snoge! dem jeg i mit Hierteblod
 opvarmed', og som stinge nu mit Hierte!
 Tre Judasser, hver trefold slettere
 end Judas; og de vilde gjøre Fred?
 Forfærdelige Helved! o før Krig
 for denne Synd mod deres sorte Siele!

Scroop.

Naar Kierlighed forandrer Sind og Hu,
 seer jeg, den vender sig til bittrest Had: —
 Tag din Forbandelse fra deres Siele:
 de gjorde Fred med Hovedet, ei Haanden;
 de, du forbander, Bøddel-Sværd har prøvet,
 og længst i Gravens Mulm dem Liv og Lys er
 røvet.

Kong Richard.

Er Busby, Green, og er Grev Wiltshire døde?

Scroop.

Ja, alle tre halshuggedes i Bristol.

Numerle.

Hvor har min Fader, Hertugen sin Magt?

Kong Richard.

Nu ligemeget hvor! — Tael ei om Trøst!
 Om Grave, Liigsteen, Orme lad os tale;
 Muld bruge som Papir; paa Jordens Varm
 nedskrive Sorg med Regn fra vore Dine.

§

Om sidste Villie tael; vælg os Guldbyrdere; —
 Dog nei, nei: — thi hvad kan vi efterlade,
 undtagen vort affatte Støv til Støvet?
 Vort Land, vort Liv, ja Alt er Volingbrokes;
 Vi Intet Vort kan kalde uden Døden,
 og saa den Emule Muld, der, liig en Gypsform,
 afformer og omslutter vore Been.

For Guds Skyld! Lad os sidde ned paa Jorden,
 fortælle Sørgefagn om Kongers Død;
 hvorlunde hiin blev affat, hiin i Kamp faldt,
 hiin jaget af dens Gjenfærd, han affatte;
 hiin af sin Liv forgiftet; nogle dræbte
 i Søvn, — alle, alle myrdede: —
 thi inden i den hule Krone, som
 omringer Kongers dødelige Finding,
 der holder Døden Hof; Hansvurst der sidder,
 spotter hans Magt, og griner ad hans Pomp;
 et Dieblif tildeler ham en Scene
 at lege Konge, frygtes, dræbe med
 sit Blik; oppuster ham med svar Indbildning, —
 — fast som det Risd, der gierder om vort Liv,
 var Staal og Malm; — og saadan stemt han kom-
 mer

tilsidst, og giennemborer med en Naal
 hans Borgmuur, og — farvel da Konge! —

Sætter

kun Hatten paa: spot ikke Kjød og Blod
 med Høitids-Vrefrygt; bort med Respekt,
 med Hoffik, Bassemaner; thi I har
 kun taget feil af mig al denne Stund;
 jeg spiser Brød som I, har Savn, har Sorg;
 har Træng paa Benner: — Saa dybt underkastet,
 hvor kan I sige til mig: — „Jeg er Konge.“

Carlisle.

Vilis Mand ei Diebliffets Sorg begræder;
 men diebliff'ligt standser Sorgens Kilde:
 og Frygt for Fienden (thi Frygt knuger Styrken)
 i Eders Svaghed laaner Fienden Styrke.
 Saa sætter Daarskab mod sig selv. At frygte
 og vorde slagen; kan vel værre hænde:
 men sægt, og døde; da Død med Død du fælder;
 Dens Træl du est, mens Frygt for Død dig over-
 vælder!

Numerle.

Min Fader har en Hær; blot ham opspørg,
 og lær, hvordan et Lem til Legeme man gjør!

Kong Richard.

Du skjelder ret tilpas: — Ja, Bolingbroke! jeg
 kommer

at vexle Slag med dig for Skiebnens Dommer:
 hiin Frygtens Feberfrost er svunden hen;

let er at vinde eget Land igien. —

Siig, Scroop! hvor staaer vor Farbroer med sin
Hær?

tæl mildt, o Mand! Fiendt barstet dit Halsyn er.

Scroop.

Af Himlens Ansigtssfarve man jo spaaer,
hvorlunde Veir og Veirligt sig vil vende;
saa giver dig mit mørke Blik tilkjende,
at værre Nyt endnu dig forestaaer;
Jeg spiller Bøddel, ved at spinde ud
saa langt mit værste Nyt: — med Bolingbroke
har Eders Farbroer York forenet sig;
hver nordlig Borg af Eders har sig givet;
hver Riddersmand i Syden staaer i Vaaben
for hans Sag.

Kong Richard.

Du har sagt mig Nok!

(til Kumerle.)

Forbandet

Du være, Frænde! som mig ledte ud
af min Fortvivlelsses saa søde Bei!
Hvad sige J vel nu? Hvad Trøst vel nu?
Ved Himlen! jeg skal evig hade ham,
som meer mig byde vil at være trøstlig!
Til Flint-Borg gaae! der vil jeg græmme mig,
og, Træl af Sorg, den lyde kongelig;

opløs min Ræst af Hær; lad Alle gaae
 hoor Haab om Grøde'er, og Land besaae:
 Haab har ei Jeg. Nu tie hver Mand qvær;
 fast min Raadslutning staaer, og Raad forgieves er.

Umerle.

Min Konge! blot et Ord! —

Kong Richard.

Den dybest mig mon saare,
 som med sin Smigerøst mig-søger end at daare.
 Aftak mit Folk! De gaae! — Kom med at møde
 i Richards Nat Bolingbrokes Morgenrøde!

(De gaae.)

Tredie Scene.

Wales. Udenfor Flint-Borg.

Bolingbroke træder ind med Faner og klingende
 Spil; York, Northumberland og
 Flere følge ham.

Bolingbroke.

Af dette Budskab see vi da, at adspredt
 Valliser-Hæren er; Salisbury
 er reist i Møde Kongen, som nys landet
 med faa af sine Venner her paa Kysten.

Northumberland.

Og det er herligt Budskab, ædle Herre!
 Richard, ei langt herfra, har skult sit Hoved.

Y o r k.

Det sømmer sig Northumberland, at sige:
„Kong Richard:“ — Vee den tunge Dag,
da sig
gudsalvet Konge skjule skal sit Hoved!

Northumberland.

J tager feil; blot for at være ført,
jeg udelod hans Titel.

Y o r k.

Der var een Tiid,
da, naar J var saa fort mod ham, han vilde
og været fort mod Jer: gjort fort Proces,
og Jer affortet blot et Hoveds Længde,
hvis J med det i Skye saa havde kneiset!

B o l i n g b r o k e.

Tag ei hans Ord i uret Mening, Farbroer!

Y o r k.

Tag J blot, hvad med Net er Eders, Frænde!
hust, Gud i Himlen sidder over Jer!

B o l i n g b r o k e.

Det veed jeg, og jeg sætter mig ei heller
mod Himlens Villie. — Hvo kommer der?

(Percy træder ind.)

Nå, Henrik! vil hiin Borg ei give sig?

P e r c y.

Hiin Borg er kongelig bemandet, Herre!

imod din Indgang.

Bolingbroke.

Kongeligt? Den har
ei Konge Skabt i sig.

Percy.

Det har den, Herre!

Kong Richard ligger indenfor dens Ringmuur,
og med ham Lord Aumerle, Lord Salisbury,
Sir Stephen Scroop, og saa en geistlig Herre
med værdigt Ansyn; Hvo? det veed jeg ei.

Northumberland.

Maaſkee at det er Biskoppen af Eborac?

Bolingbroke.

(til Northumberland.)

Min ædle Herre!

gaae til hiin gamle Borgs uhyre Ribbeen;

Lad Malmtrompeten aande fredsom Tale

i dens affældige Dre, saasom følger:

Henrik Bolingbroke

kysser, paa sine Knæ, Kong Richards Haand,

og sender til Hans Kongehed. Lehneplygt,

samt ærlig Tro og Hyldest. Meld, jeg kommer,

at lægge Magt og Vaaben for hans Fødder,

naar blot min Landsforvisnings-Dom gienfalder,

og frit mit Gods og Land giengives mig:

hvis ei, jeg nytter Overmagtens Fordeel,

og dæmper Sommerstøvet med en Pladsregn,
 som strømme skal af slagne Britters Vunder; —
 hvor langt det nu er fra min Hu, at sligt
 et blodigt Skybrud overskyllende skal

Kong Richards Riges friske, grønne Skjød,
 skal smit min Underdanighed ham vise. —

Gaae, mæld ham dette: medens her vi drage
 hen over Slettens rige Blomsterteppes.

(N o r t h u m b e r l a n d gaaer til Borgen med en
 Trompeter.)

Gaaer frem, foruden Trudsel's Larin af Trommer,
 paa det at de fra Borgens raadne Linder
 vort redelige Forslag høre kunne. —

Mig tykkes, jeg og Kongen skulde mødes
 saa rædselsfuldt som Elementerne
 af Ild og Vand, naar sammenstødende
 med deres Slag de spalte Himlens Kinder.

Han være Ild, jeg blød og glat som Vandet;
 Han rase kun; mens jeg paa Jorden regner
 min Vandstrøm; ei paa ham, men kun paa Jor-
 den. —

Drag frem og mærker paa Kong Richards Afsyn.

(Der blæses til Parlementering; det besvares in-
 den fra Borgen. Trompetklang. Kong Rich-
 ard træder frem paa Ringmuren, med Biskop-
 pen af Carlisle, Aumerle, Scroop
 og Salisbury.)

Y o r k.

Seer! Seer! Kong Richard lader selv sig see,
 fast som den rødmenende, harmtændte Soel
 i Ostens Ildport, naar den mærker, at
 misundelige Skyer vil formærke
 dens Straaleglants, og sætte Pletter paa
 dens lyse Bane hen mod Vestens Hav.
 Dog seer han ud som Konge; see hans Die,
 saa klart som Ornens, end nedskyder Lynblik
 af Konge-Majestæt: O Jammer! Bee!
 sig Kongesøel af Sorg saa mærket see!

Kong Richard.

(til Northumberland.)

Ha! vi forbauses! — Alt en Stund vi stod
 og ventede' paa dit Knæleeds bange Bøining,
 fordi vi troe os din lovmæssige Konge:
 og er vi det, hvor tør dit Ledemod
 da glemme Underdanigheden mod os?
 Er vi det ei, da viis os Guds Haand for det,
 som har affat os fra Forvaltnings-Posten:
 thi vel vi veed, ei Haand af Risd og Been
 kan gribe Kongespirets hellige Haandskæft
 uden ved Ran og ved vanhellig Vold;
 og troe I skiondt, at Alle, ret som I,
 har sig forventet, ved sig fra Os at vende,
 saa viid: min Herre, Gud Almægtige

i sine Skyer mynstrer Os til Bistand
 en Hær af Landsfaersøet; og den skal Naae
 de end ei fødte, ei undfangne Børn
 af Jer, som løfte Haand imod mit Hoved,
 og føre Trudsel mod min dyre Krone.

Siig Bolingbroke (thi hist mig synes staaer han)
 hvert Skridt han gjør her paa mit Land er farligt
 Forrædderie. Han kommer for at aabne
 den blodige Orlogs Purpurtestamente:
 Men før den Krone, han attraaer, skal slutte
 i Fred omkring hans Iffe, skal titusind
 blodstænkte Kriger-Iffer hæsligt stæmme
 Englands det blemstrende og sunde Ansigt,
 dets Freds snehvide Jomfru-Masyn vende
 til blodrød Harm; dets Markers Græs bedugge
 med uforfalsket, trofast, engelsk Blod.

Northumberland.

Forbyde Himlens Konge, at vor Konge
 med borger- og uborgerlige Vaaben
 bestormes skulde saa! Din ædle Frende,
 Henrik Bolingbroke kysser underdanig
 din Haand, og sværger ved den Grav, som staaer
 paa

din Oldefaders kongelige Been,
 ved begge Eders høie Fyrsteblood,
 Strømme, som sprang af een høist herlig Kilde,

og ved den holde Gaunts begravne Haand,
 og ved sin egen Værdighed og Ære,
 som hver en Eed og Løfte i sig fatter:
 Hans Komme har til Maal blot at erholde
 sin Arverettighed; og knælende
 Jer strax nu om Befrielse anraabe.
 Bevilger det din Kongerøst, da flux
 det blanke Staal til Rust han overgiver,
 den stolte Hingst til Stalden, og sit Hjerte
 til Eders troe Tjeneste. — Han sværger,
 saa sandt han Fyrste er, er dette billigt;
 saa sandt jeg Adel er, som han jeg sværger.

K o n g R i c h a r d.

Northumberland! sig, saadan svarer Kongen:
 Hans ædle Frænde er ham høist velkommen,
 og hver retfærdig Fordring, han vil gjøre,
 skal uden al Modsigelse opfyldes: —
 Siig det med al din skønne Talerkunst,
 og bring hans Venne-Dre venligst Hilsen!

(til Rumerle.)

Ei sandt, min Frænde! vi fornædre os?
 Saadant et Jammerblik, og fagre Ord! —
 Jeg kalder paa Northumberland, og sender
 Forrædderen et Heidebrev, og dæer saa.

Rumerle.

Nei, Eders Naade! fægt med fagre Ord,
 til Venne-Hær kan werde stærk og stor.

Kong Richard.

O Gud! O Gud! at nogentid den Tunge,
 som lagde Landsforviisnings strænge Dom
 paa ham den Stolte, skulde den borttage
 med sledste Ord! — O var jeg blot saa stor som
 min Sorg! O var jeg mindre end mit Navn!
 O kunde jeg blot glemme hvad jeg var!
 ei ihukomme hvad jeg nu maa være! —
 Du svulmer, stolte Hierte! svulm og slaa kun;
 thi Fienderne vil slaae nu dig med mig!

Rumerle.

Northumberland fra Bolingbroke hjemvender.

Kong Richard.

Hvad skal nu Kongen? — underkaste sig?
 Ja, Kongen vil det. — Skal han sættes af?
 Vel, Kongen døier det. Skal han forlise
 sit Kongenavn? I Guds Navn! Lad det gaae:
 Mit Smykke for en Rosenkrands jeg bytter;
 mit Pallads for en Eneboers Hytte;
 min Pragtdragt for en Tiggerdragt; mit Bæger,
 det stolt udskaarne, for en Skaal af Træ;
 mit store Rige for en lille Grav,
 en lille, lille Grav, ukjendt, useet! —
 Dog nei! — Paa Kongeveien vil jeg jordes;
 paa Vei, hvor Færdsel er; hvor Folkets Fod
 kan træde steds' paa deres Konges Hoved. —

De træde jo mit Hierte, nu jeg lever;
 og, naar jeg jordes, hvi da ei mit Hoved? —
 — Numerle! Du græder, min blødhiertede Frænde!
 Vi vil med haante Taarer reise Uveir;
 de og vort Suf skal nedslaae Sommerfornet,
 og volde Dyrtheid i oprørte Land.

Hvad heller skal vi lege med vor Jammer,
 og slaae til Bæds, hvo fælde kan fleest Taarer,
 med Forord: de skal falde paa een Plet,
 til de har hulet et Par Grave til os
 i Jordens Skjød, med Paaskrift: „E v e n d e
 Frænder

grov deres Grave her med Taarer, ei
 med Hænder?“

— Sliig Jammer var ei den ret Lyst! — Jeg seer,
 jeg taler fiattet, og man ad mig leer! —
 Stormægtige Fyrste, Lord Northumberland!
 Hvad siger Konning Bolingbroke? Vil vel
 Hans Majestæt tillade, Richard lever,
 til Richard dør, og svinger sig herfra?
 Skrab ud! — og Bolingbroke flux siger — Ja!

N o r t h u m b e r l a n d.

Han venter Jer i nedre Gaarden, Herre!
 Maa det behage Jer, at stige ned?

K o n g R i c h a r d.

Ned, ned jeg kommer, liig hiin blanke Phaeton,

som ei forstod ret løbste Dyr at styre.

(Northumberland gaaer tilhage til Bolingbroke.)

I nedre Gaarden? ja! hvor Konger sig fornede,
lystre Forrædders Bud, og komme ham at hædre.

I nedre Gaarden? Kom! ned Hof! ned Konge!
thi Ugler tude nu, hvor Lærker burde sunge.

(De gaae ned af Muren.)

B o l i n g b r o k e.

Hvad siger Kongen?

N o r t h u m b e r l a n d.

Sorg og Græmmelse
gør, at han taler vildt, som en Forrykt:

Dog kommer han!

(Kong Richard træder ind nedentil med sit
Følge.)

B o l i n g b r o k e.

Saa træder hver tilside,
og yder Majestæten Uresfrygt!

(Knæler.)

Min naadige Herre! —

K o n g R i c h a r d.

Min Frænde! I ydmyger Fyrsteknæet,
og Jorden, som det kysker, gjør I stolt.

Mit Hierte følte heller Eders Venskab,
end Diet, utilfreds, seer Eders Knæfald.

— Op! — Eders Hierte oppe er, jeg veed,

som mindst, saa høit, —

(han peger paa sit Hoved.)

Skiondt Knæe I bøier ned.

B o l i n g b r o k e.

Min Konge! blot min Eiendom jeg fordrer.

K o n g R i c h a r d.

Den Eders er, som jeg, som Alt er Eders.

B o l i n g b r o k e.

Run for saavidt, min høie Herre Konge!

min Trofasthed skal Eders Gunst fortjene.

K o n g R i c h a r d.

Jo! I fortjener: — det er vel fortjent,

hvad man veed, sikker, stærk Vei til at tage. —

Kom, Farbroer! giv mig Haand! — Nei! Græd
ei nu!

Du elsker mig; Trøst, Hielp dog mangler du. —

Jeg er for ung til Fader for Jer; Frænde,

Skiondt I er gammel nok til Arving for mig.

Alt hvad I vil jeg villig giver hen;

thi Overmagt man lystre villigen.

— Til London! — Frænde! saa det sig vel bør?

B o l i n g b r o k e.

Ja Herre!

K o n g R i c h a r d.

Meer ei Nei jeg sige tør.

(Trompetklang. De gaae.)

F i e r d e S c e n e.

Englen. Hertugen af Yorks Have.

(Dronningen træder ind med tvende Hofdamer.)

Dronningen.

Hvad Leeg skal vi udfinde her i Haven,
for Sorgens tunge Tanter at fordrive?

Første Dame.

Min Dronning! skal vi trille Kugler her?

Dronningen.

Saa huffed' jeg, at denne Jord er knudret,
og at min Lykke-Klode soer af Banen.

Første Dame.

Vel, Ederes Majestæt! skal vi da dandse?

Dronningen.

Min Fod kan ikke holde Takt i Fryd,
naar ei mit Hierte holder Takt i Sorg;
derfor ei Dands, min Pige! anden Spøg!

Første Dame.

Saa Eventyr?

Dronningen.

Om Corrig eller Glæde?

Første Dame.

Om begge.

Dronningen.

Nei, om ingen af dem begge.

Et Sagn om Fryd, som jeg aldeles mangler,
 mig minder om Sorgs Overflod jeg har;
 et Sagn om Sorg, som jeg har fuldt op af,
 kun fejler Smerte til min Glædes Mangel.
 Om hvad jeg har behøves ei Fortælling;
 om hvad mig mangler nytter Klage ei!

Første Dame.

En Sang da?

Dronningen.

Held dig, er du stemt til Sang;
 mig var det fjærere, du vilde græde.

Første Dame.

Jeg vilde græde, hvis det baaded' Eder.

Dronningen.

Jeg kunde græde, hvis min Graad mig baaded',
 og trængte ei til Graad hos dig at laane.

Men Tys! der komme Gartnerne:

Lad os gaae ind i disse Træers Skygge. —

(En Gartner træder ind med to Svende.)

Min Sorg jeg vædder mod en Knappenaal;
 de vil om Staten tale: saa givr hver
 mod en Omvæltning. Sorg Sorgs Forbud er.

(Dronningen og Hofdamerne vige tilside.)

Gartneren.

Gaae du, bind hine Aprifoser op,

Ⓔ

Der, liig uborne Sønner dybt nedtrykke,
 med Vægt af Ddselhed, den gamle Fader. —
 Sæt Støtte til de Grene, som sig sænke.
 Gaae du, og som Skarpretter, halshug hist
 de strænglede, for stærkt opløbne Qviste,
 som skyde sig for høit her i vor Fristat;
 Alt være jevnt og lige i vort Rige: —
 Det gjøre J: jeg gaaer, at rydde ud
 det Ufrudt, som til ingen Nytte suger
 fra sunde Blomster Bundens Frugtbarhed.

Første Svend.

Hvi skulle vi, i Omfang af et Hegn,
 vel holde Lov og Sæd og rigtigt Forhold,
 og vise, som i Speil, den store Stat,
 imens vort Land, hiin Have midt i Havet
 er fuldt af Ufrudt, qvalt dets bedste Blomster;
 dets Frugttræer ei beskaarne, ødelagte
 dets Gierder, Bedene omrodede,
 og hver sund Urt omsværmet med en Flok
 af Oldenbørrer?

Gartneren.

Hold du mig din Mund: —

Han, som har taalt sligt unaturligt Løvspring,
 staaer selv nu i sit Løvsfald. Alt det Ufrudt,
 hans vidt udbredte Blade skiermede,
 som, mens det aad ham, syntes ham at nære,

har Bolingbroke med Rod og Alt oprykket,
Grev Wiltshire mener jeg, samt Green og Bushy. —

Første Svend.

Hvad! er' de døde?

Gartneren.

Ja; og Bolingbroke

har Fingre i Kong Edeland! — O Skade!
at han sit Land ei pudset har og pleiet,
som vi vor Have. Til sin Tid af Aaret
vi saare Barken, vore Frugttræers Hud,
at overmodig' ei af Blod og Safter
de ved for megen Rigdom sig fortære: —
Hvis saa med store Mænd, i frodig Vært,
han havde gjort, de havde baaret; han
smagt Frugt af deres Pligt. — Hver opskudt Bander
green

vi snitte bort, at frugtbar Green maa leve:
O, havde han gjort saa, har han den Krone end,
som han ved daarlig Tant nu reent har kastet hen!

Første Svend.

Hvad! Troer I da, at Kongen vorder affat?

Gartneren.

Afsmagtet er han; affat tør han vorde.
Nu sidste Nat kom her jo Breve til
en god Ven af den brave Hertug York,

med denne Sørgepost.

Dronningen

(Kommer frem fra sit Skjul.)

O! jeg til Døde knuges
af Maaløshed! — Du, gamle Adams Billed!
sat til at dyrke Haven! tør din raa,
din haarde Nøst sligt Sørge nyt forkynde?
Hvad Eva, eller Slange har dig hvidslet,
at Mand, af Gud forbandet, faldt paa nye?
Hvi siger du, Kong Richard affat er?
Tør Du, knap bedre end det Sløv, du træder,
hans Fald blot ahne? Siig, hvor, naar, hvordan,
fik du de onde Tidender? — Tael, Usling!

Gartneren.

Tilgiv mig, Dronning! lidt det mig kun glæder
at aande dette Nytt; men Sandhed er det.
Kong Richard han er nu i Bolingbrokes
mandstærke Haand, og begges Lykke veit:
i Eders Herres Skaal er kun han selv,
og Daarligheder, som ham gjøre let;
i Bolingbrokes, den Svares, Vægtfaal sidder
foruden ham, al Englands høie Adel;
med disse Lodder han Kong Richard vipper.
Drag blot til London; Alt I saa vil finde:
hvad jeg har sagt veed alt hver Mand og Qvinde.

Dronningen.

O snare Vanhæld! ellers 'rast tilføds!
 angaaer dit Budskab da ei mig, og er jeg
 den sidste som det hører? O du vil
 opvarte mig tilsidst, at længst jeg glemmer
 dit Sorgbud i mit Bryst! — Kom, Fruer, gaae!
 See, Londons Drot i London sorgtrykt staae!
 Af! fødes jeg dertil, at i mit Taareblik
 nu Bolingbrokes Triumph ny Funken fik!
 — Hør, Gartner! for det Sorgbud, du har bragt,
 gid visne hvad du lægger og har lagt.

(Dronningen og Damerne gaae.)

Gartneren.

Af, Dronning! maa det dig ei værre gaae,
 lad din Forbandelse min Kunst da staae!
 en Taare her fra hendes Øie trilled': —
 her planter jeg Cypressen, Sorgens Billed.
 Snart skal du skyde op: da siges her:
 det Træ med Dronning-Taarer vandet er.

(De gaae.)

F i e r d e A c t.

F ø r s t e S c e n e.

London. Westminster-Hall.

De geistlige Herrer paa høire Side af Thronen;
de verdslige paa venstre. Menigmand neden
for. Bolingbroke træder ind tillige-
med Numerle, Surren, Northum-
berland, Percy, Fitzwater, nok
een Lord, Biskoppen af Carlisle, Abbeden
af Westminster med Følge. Retsbetjente i
Baggrunden med Bagot.

B o l i n g b r o k e.

Kald Bagot frem! —

Nu Bagot. Siig nu frit og frank din Mening:
hvad veed du om den ædle Glosters Død?
Hvo fristed' Kongen til den? hvo udførte
Blodværket ved hans altfor tidlige Død?

B a g o t.

Saa stiller for mit Ansigt Lord Numerle!

B o l i n g b r o k e .

Staae frem, min Frænde! see paa denne Mand.

B a g o t .

Jeg veed, Lord Nunerle, Eders dierve Tunge
forsmaaer, hvad eengang I har sagt, at nægte.

I hiin dødsvangre Tiid, da Glosters Død
i Giære var, jeg hørte Eder sige:

„Er min Arm ikke lang, som naaer fra
Englands

„det stille Hof og lige til Calais

„hen til min Onkels Hoved?“ Ogsaa
hørte

blandt meget andet jeg Jer den Gang sige:

„Jei for hundred tusind Kroner vilde,

„at Bolingbroke kom hiem igien til England,

„som og, hvor denne Eders Frændes Død

„var dette Land til Gavn.“

N u n e r l e .

Fyrster og Herrer!

Hvad skal jeg svare denne flette Mand?

Skal jeg fornedre saa min høie Stierne,

at jeg ham, som min Eigemand skal tugte?

Det maa jeg, eller see min Ære plettet

af hans Bagvadsfer-Tunges Gift. — Der ligger

mit Pandt, det Dødens Haandsegl, som nu præger

for Helved dig. Jeg siger høit: du lyver!

og vil paaftaae, hvad du har sagt er falſkt,
dybt i dit Blod, endſkiøndt det er for ſlet
til at beſudle mig mit Ridderſtaal.

Bolingbroke.

Lad ligge, Bagor! tag det ikke op!

Numerle.

Paa Een nær vilde jeg, han var den beſte
i Kredſen her, ſom ſaa mig har opirret.

Fitzwater.

Ufalld din Dierthed Eigemand juſt fordrer,
er der mit Pandt, Numerle! ſom Pandt mod dit;
ved Solens Lys! ſom hvor du ſtaaer, mig viſer,
jeg hørte dig, endog med Brouten, ſige,
du virked' ud den ædle Gloſters Død.
Nægt det, da ſiger du en tifold Løgn,
og jeg vil vende Løgneren i dit Hjerte,
der ſmedded' den, med denne Kaardespids.

Numerle.

Du Feige! den Dag tør du ei opleve!

Fitzwater.

Nu ved mit Liv; gid det var denne Stund!

Numerle.

Fitzwater! dette dømmer dig til Helved!

Percy.

Numerle! Du løſt; hans Ære er ſaa reen
for dette Klagemaal, ſom du eſt ſkyldig.

At saa du est, det ligger her mit Pandt for;
 jeg vil bevise det paa dig, indtil
 mit sidste Aandepust. — Tør du, saa tag det.

N u m e r l e.

Hvis ei jeg gjør det, raadne denne Haand,
 og svinge ingensinde Hævnens Staal
 imod min Fiendes blanke Hielm.

E n L o r d.

Forsvorne

Numerle! Jeg sværger samme Fed, og Dig
 fremsporer med saa mange Løgnernavne,
 som skrives kan i dit Forrædder-Bre
 fra Sol til Sol: der er mit Væsepand; —
 tag det til Tvekampsdagen, om du tør.

N u m e r l e.

Er fleer mig ædsker? Ha til hver jeg kaster;
 jeg har i eet Bryst tusinde Mods-Aander,
 til tyve tusinde som Jer at svare.

S u r r e y.

Lord Fitzwater! jeg husker meget grant
 den Dag og Stund I talte med Numerle.

N u m e r l e.

Lord Surrey! det er sandt, I var tilstede;
 og I kan vidne med mig, det er Sandhed.

S u r r e y.

Saa falskt, ved Gud! som Gud er Sandhed selv!

Fitzwater.

Du lyver, Surrey!

Surrey.

Ureløse Dreng!

Den Løgn skal ligge saa tungt paa mit Sværd,
at det skal give Straf og Hævn, til du,
Du Løgnbeskylder, samt din Løgn, I ligge
i Muld tyst som din Faders Pandeskal.
Det til Bekræftelse her Urens Pandt!
tag det til Tvekampsdagen, om du tør.

Fitzwater.

Hvor daarlig sporer du en vælig Ganger!
hvis jeg tør spise, drikke, aande, leve,
saa tør jeg møde Surrey i en Drken,
bespytte ham, og sige høit, han lyver,
og lyver evigt. Her see Trofæbs-Lænken,
som til min strænge Røvselse dig binder. —
Det gaae mig slet i denne nye Verden,
hvis ei Numerle er skyldig i min Klage!
Jeg mindes og, landlyste Norfolk sagde,
du sendte to af dine Folk, Numerle,
at dræbe Hertug Gloster i Calais.

Numerle.

En ærlig Christen laane mig et Pandt paa
at Norfolk lyver: her jeg kaster dette;
hiemtaldes han, skal jeg hans Ure prøve.

B o l i n g b r o k e.

Hver Tvist af disse blive under Pandt,
til Norfolk kaldes hjem. Det skal han vorde,
og, Kiøndt min Fiende, atter indsat i
sit Gods og Herligheder. Naar han kommer,
skal han bestaae sin Tvekamp med Numerle.

C a r l i s l e.

Den Erens Dag skal Die aldrig see!
Mangen en Dyst har landlyst Norfolk fægtet
for Jesu Christo; i glørværdig Slagmark
høit svunget Fanen med det christne Kors
mod sorten Hedning, Tyrk og Saracen.
Af Krigssliid trættet drog han sig tilbage
til Velsland til Venedig: der han gav
sit Støv til dette skønne Niges Jord,
sin rene Aand til Christ, hans Bannerherre,
hvis Fane han saa længe kæmped under.

B o l i n g b r o k e.

Hvad, Bisp! er Norfolk død?

C a r l i s l e.

Saa sandt jeg lever!

B o l i n g b r o k e.

Saa følge Fred hans Giel til Ekjødets af
den gamle Abraham! — I, som har klaget,
hver Eders Tvist forbliver under Pandt,
til Eders Tvekamps-Dag vi mon' bestemme.

(York træder ind med Følge.)

Y o r k.

Jeg kommer, store Lancaster! til dig
fra Richard, som er vingestæffet; villig
han faarer dig til Arving, og sit Scepter
din Kongehaand til Arv og Eie giver:
Opstiz paa Thronen, som fra ham nedstiger;
og leve Henrik, af hiint Navn den Fierde!

B o l i n g b r o k e.

I Guds Navn, jeg bestiaer Kongethronen.

C a r l i s l e.

O, det forbyde Gud! —

Er jeg i dette Raad end stettest Taler,
mig sommer det dog bedst at tale Sandhed.
Gud give, at i denne ædle Samling
var een blot, ædel nok til ædlen Richard
retviis at dømme! Vgte Adel vilde
ham lære for sliq fuul Synd sig at vogte. —
Kan Undersaatter dømme deres Konge?
Og hvo er her ei Richards Undersaat?
Ei dømmes Tyven, uden han staaer hos,
er end hans Brøde klar og aabenbar;
og skal et Billed' af Guds Majestæt,
hans Hovedsmand, Fuldmagt, udkaarne Sending,
salvet og kronet, plantet mange Aar,
af Undersaat og ringe Løbe dømmes,

og selv et være hos? — O Gud forbyde,
 at i et christent Land oplyste Siele,
 udøved' sig en sort og hæslig Udaad!
 Til Undersaatter, Undersaat, jeg taler,
 vakt af min Gud saa mægtigt for min Konge:
 Mylord af Hereford, hvem I kalde Konge,
 Forrædder er mod stolten Herefords Konge:
 og krone I ham — hør! jeg propheeterer:
 Da skal vort Land med brittisk Blodstrøm gødes,
 og fiernest Slægt bejamre denne Udaad;
 Til Tyrk og Vantroer Fred for evigt flye,
 og her, i Fredens Land, skal vilde Krige
 forblande Art med Art og Slægt med Slægt;
 Frygt, Gru, Forstyrrelse og Mytterie
 skal fæste her sin Boe, og Landet kaldes
 et Golgatha, et Hovedpandested! —
 O reises dette Huus mod dette Huus,
 det føde vil den sørgeligste Evedragt,
 som nogentid faldt paa den syndige Jord.
 Stands! forebyg! O lad det aldrig skee,
 at over Jer ei Børn, og Børns Børn raaber Vee!

N o r t h u m b e r l a n d.

Smukt har I præket; og for Eders Umag
 vi fængsle Jer for Høiforrædderie:—
 Lord af Westminster, Eder det paalægges
 til Rettens Dag ham sikkert at bevare. —

J ædle Herrer! maa det Jer behage
at tilstaae Menigmanden sin Begiæring?

B o l i n g b r o k e.

Hent Richard, at han kan i Alles Paasyn
affige Thronen: — saadan handle vi
fri fra Mistanke.

M o r k.

Jeg vil lede ham.
(gaaer.)

B o l i n g b r o k e.

J Lorder, som forblive her i Fængsel,
Kaf Borgen, indtil J for Retten stilles.

(til Carlisle.)

Kun lidt vi Eders Venskab er forbunden;
kun liden var vor Liid til Eders Bistand.

(M o r k kommer tilbage med Kong Richard
og Embedsmænd, som bære Kronen og
Rigsklenodierne.)

K o n g R i c h a r d.

Uf! hvorfor kalder man mig for en Konge,
før jeg afryftet har de Kongetanker,
jeg hersked' med? Endnu har jeg knap lært
at sledske, smigre, bukke, bøie Kna: —
Giv Sorgen Lov en Stund til at oplære
mig lidt i Ydmyghed. Dog grant jeg husker
hvert Træk hos disse Mænd: — Var' de ei mine?

og raabte de ei skunddom til mig: „Hil dig!“
 Saa Judas og til Christ: men han blandt Tolv
 fandt Tro hos Elleve: jeg hos Tolvtusind ingen.
 Gud signe Kongen! — Kongen jeg ei er,
 dog Amen, hvis som saa min Gud end paa mig
 seer! —

hvad Tieneste er jeg kaldt hid at gjøre?

York.

Den Sag at ende her fri og frivillig,
 din Majestæt af Byrden træt tilbød —
 Aftrædelsen af Krone og af Rige
 til Henrik Bolingbroke.

Kong Richard.

Saa giv mig Kronen! —

Her, Frænde! tag paa Kronen; min Haand her
 paa denne Side; paa hiin Side din.

Nu er Guldkrone her liig sælgdyb Brønd
 med tvende Spande, som hinanden fylde;
 den tomme stedse dandsende i Luften;
 den anden useet, nede, fuld af Vand.

Den nedre Spand, useet, af Taarer fuld, er jeg:
 jeg svelger Graad: — Du gaaer ad Høiheds Vej!

Bolingbroke.

J var jo villig Kronen at afhænde?

Kong Richard.

Min Krone vel; min Sorg blier min, o Frænde!

affæt min Herlighed, affæt min Pragt,
men ei min Sorg; den bliver tro min Magt!

B o l i n g b r o k e.

En Deel af Sorg J mig med Kronen giver.

K o n g R i c h a r d.

Din Hær af Sorger mig ei een frariver.
Min Sorg er Tab af Sorg jeg forhen fandt;
din Sorg den Sorgs Gevinst i Dag du vandt.
Sorg har jeg, skøndt min Sorg jeg skænker Dig;
den Kronen følger; men ei svigter mig.

B o l i n g b r o k e.

Er J da villig at affige Kronen?

K o n g R i c h a r d.

Ja, nei; — nei, ja; — til Intet skal jeg blive;
thi nei; nei! for til Dig jeg maa den overgive.
Giv Agt, hvor jeg mig nu tilintetgør: —
Den tunge Vægt jeg giver fra mit Hoved,
og dette plumpe Scepter af min Haand,
samt Kongevældens Stolthed af mit Hierte.
Med egen Graad min Balsom jeg afvadsker;
med egen Haand min Krone jeg bortgiver;
med egen Mund min hellige Magt fornægter;
med egen Hænde løser Pligt og Fed:
Al Pomp, al Majestæt affværges jeg;
hvert Landsgods, Skat, Skyld, Indtægt jeg af-
figer;

Hver Lov, Beslutning, Bud gienfalder jeg.
 Gud! tilgiv hver Fed, som er brudt mod mig;
 Gud styrke hver Fed, som nu gieres dig!
 Mig ved mit Intet ingen Kummer naae;
 med Dig, dit Alt, al Glæde altid gaae!
 Sid længe høit paa Richards Kongestoel;
 Snart Richard ligge skjult for Regn og Soel!
 Gud sign' Kong Henrik! affat Richard siger,
 og send mangt Soelstins-Aar paa ham og paa hans
 Riger! —

Hvad staaer tilbage?

N o r t h u m b e r l a n d

(rækker ham et Papir.)

Blot at J vil læse

de Ankeposter og Forbrydelser,
 som deels J selv, deels Eders Følgesvende
 begaaet har mod Staten og dens Tarv;
 at, naar J skrifter dem, hver Mand kan dømmie,
 at J med Skiel og Rette affat er.

Kong Richard.

Skal jeg og giøre det? Skal jeg opløse
 min Daarskabs Knude? — Gode Northumberland,
 naar dine Feil stod' registrerte, vilde
 det ei beskiæmmie dig, for sligt smukt Selskab
 at forelæse dem? Naar du det vilde,

du fandt deri en græffelig Artikel, —
 Affættelse af lovlig Konge, nemlig,
 og Brud af Edens stærke Borgen — mærket
 med sort Streg og i Himlens Bog fordømt:
 — Ja alle I, som staae og see paa mig,
 mens mig min Sammer jager, endskiøndt nogle
 af Jer, Pilatus liig, vel Hænder vadsf,
 og vise ydre Ynk, har I Pilati
 dog til mit bittere Kors mig her antvordet,
 og Vand kan ei afvatte Eders Synd!

Northumberland.

Skynd Eder, Herre! læs Artiklerne!

Kong Richard.

Mit Die, fuldt af Taarer, kan ei see;
 dog blinder saltet Vand dem ei saa meget,
 de jo kan see en Slægt Forræddere her;
 ja, naar jeg paa mig selv mit Die vender,
 jeg finder mig Forrædder med som Resten:
 min Siel samtykked' her i at afklæde
 en Konges stolte Legem, i at skiænde
 selv Herligheden, gjøre Magt til Slave,
 høi Majestæt til Træl; Stat til Daglønner!

Northumberland.

Herre —

Kong Richard.

Din Herre ei, oppustede Forhaaner!

og Ingens Herre; jeg har intet Navn,
 ei Tittel: — nei, ei selv det Navn jeg fik ved
 min Døbefont: — man har voldtaiestet det:
 Vee! vee den tunge Dag, da jeg har henlidt
 saa mange Aar, og veed ei Navn nu for mig.
 O! at jeg var en Konge reist af Snee,
 som stod nu, Bolingbroke! her i din Soel,
 for selv mig i Vanddraaber at hensmelte! —
 O mægtige, gode Konge! (mægtig-god ei!)
 Saa fremt mit Ord end gielder lidt i England,
 lad det da falde flux et Speil herhid,
 at jeg kan see, hvordan mit Nafn er,
 nu det gjør Bankerot paa Majestæt.

B o l i n g b r o k e.

Gaaer Nogle af Jer, henter hid et Speil!

(En af Folget gaaer.)

N o r t h u m b e r l a n d.

Læs dette nu, mens Speilet bringes!

K o n g R i c h a r d.

Satan!

Du piner mig, før jeg i Helved kommer.

B o l i n g b r o k e.

Kræv det ei mere, Lord Northumberland!

N o r t h u m b e r l a n d.

Saa vorder menig Mand ei tilfredsstillet.

Kong Richard.

Det skal de vorde: jeg skal læse Nok,
 naar jeg faaer see den rette, Bog, hvori
 min Synd optegnet staaer; det er — mig selv.

(Betienten kommer tilbage med et Speil.)

Giv mig det Speil, saa vil jeg dert læse. —

Ei større Rynker end? Har Sorgen slaget
 saa mangt Slag paa mit Ansigt, og end ei
 der pløiet dybere Saar? — O Smiger-Glar!

liig mine Følgere i Medgangs Tid

du daarer mig! — Var det og dette Nafn,

som i sin Høiløst hver Dag underholdt

titusind Mand? Var dette og det Nafn,

som, Solen liig, Beskuer-Diet blænded?

det, som saa mangen Daarskab oversaae,

og nu blev overseet af Bolingbroke? —

En glasffior Gloria Kinner i det Nafn;

Nafnet selv er fført som Glorien;

(flaaer Speilet i Gulvet.)

thi der det ligger knust i hundred Stykker; —

mærk, tause Konge! Læren af mit Spøg, —

hvor snart min Sorg har ødelagt mit Ansigt.

Bolingbroke.

Skryggen af Eders Sorg har ødelagt

Skryggen af Eders Nafn.

K o n g R i c h a r d.

Siig det atter;

Skyggen af Sorg? — Ha! Lad os see! — Ja,
rigtigt;

min hele Sorg her i mit Indre ligger,
og Lidelsens de ydre Fagter ere
kun blotte Skygger af useete Sorg,
som sfulmer taust i marterfulde Siel:
der ligger Væsnet! — Tak nu, Konge for
din Naade, som ei blot mig giver Grund til
at jamre; men mig lærer og hvorledes
jeg skal bejamre Grunden. — Een Bøn end
saa gaaer jeg, og skal Jer ei meer besvære!
Vil I?

B o l i n g b r o k e.

Tael, vakke Frænde!

K o n g R i c h a r d.

Vakke Frænde?

Hm! jeg er meer end Konge nu; thi medens
jeg Konge var, var' mine Smigrere
kun Undersaatter; selv nu Undersaat
har jeg en Konge her til mig at smigre.
Er jeg saa stor, har jeg ei Bøn behov.

B o l i n g b r o k e.

Forlang da!

Kong Richard.

Faaer jeg det?

Bolingbroke.

J skal det faae!

Kong Richard.

Gaa giv mig Lov at gaae!

Bolingbroke.

Og hvorhen da?

Kong Richard.

Hvorhen J vil; kun bort fra Eders Asyn.

Bolingbroke.

Gaaer Nogle med, og følger ham til Taarnet.

Kong Richard.

Følger? Elet udtrykt! følge gjør J alle

kun nybagt Magt, hvor ægte Konger falde.

(Kong Richard gaaer; nogle Lorder og Bagt
følge ham.)

Bolingbroke.

Til Onsdag vi høitideligt bestemme

vor Kroning; ædle Herrer! gjør Jer rede!

(Alle gaae, undtagen Abbeden, Biskoppen af
Carlisle, og Numerle.)

Abbeden.

Et Jammer-Optrin her vi skuet har.

Carlisle.

Den Jammer komme skal: usødte Børn

Skal føle denne Dag, som Sting af hvassfest Tiørn.

Kumer l c.

Ærværdige Herre! veed da Ingen Raad
til Land at frie fra, lig en Slangebraad?

Abbeden.

Før frit herom jeg taler ud min Mening,

I Sacramentet tager, ei blot paa

min Tid at følge; men og paa at virke

hvad jeg vel muligen udfinde turde.

Jeg seer hver Pande fuld af Mishag her;

hvert Die fuldt af Graad, hvert Hjerte sorafuldt.

Kom hiem ved Nadvertiid hos mig: jeg grunder

alt paa en Plan, som os en bedre Tiid forunder!

(De gaae.)

F e m t e A c t.

Første Scene.

London; Gade, som fører til Tower-Fængsel.
Dronningen træder ind med sine Damer.

Dronningen.

Ad den Vej kommer Kongen; det er Veien
til Julius Cæsars Taarn, opreist for Vanhæld;
dybt i dets Steenbryst min Gemal er dømt
til Fængsel af den stolte Bolingbroke:

Her hvile vi: hvis dette Oprørs-Land
har Hvile for sin ægte Konges Dronning!

(Kong Richard træder ind med Bagt.)

Men stille! seer! — Dog hellere seer ei —
min Kæse visne: Dog seer op, og skuer,
at I til Dug hensmelte maae af Medynk,
og fridst igien med Omheds Graad ham bade. —
— O Du, et Minde om det gamle Troja;
Du Wrens Billed! Du, Kong Richards Grav,
og ei Kong Richard; o du skønne Borg!

Hvi skal den grimme Sorg i dig staae Bolig,
 inens Triumph som Giest i Olhuus søger?

Kong Richard.

Formæl Dig ei med Sorg, o fagre Biv!
 og fremstynd ei mit Endeligt: Lær, Elskte!
 at tro vor fordums Stand en venlig Drøm;
 vi vaktes: Sandheden af hvad vi ere
 os blot nu viser: at jeg er Fostbroder,
 Du Hulde! til den grimme Nød: — til Døden
 vil den og jeg i Forbund staae. — Til du
 til Frankrig; der gik i et helligt Kloster.
 Mod Himlens Krands med Fromhed opstræb nu!
 Guldkronen her brød jordisk Tant itu. —

Dronningen.

Hvad! Er min Richard da paa Siel som Legem
 omflabt og svækket? Siig, har Bolingbroke
 affat din Hierne? gravet i dit Hierte?
 I Døden selv staaer Løven Riæmpefloen
 og saarer Jorden; om ei andet, harmfuld,
 at den er overvunden; og vil Du,
 paa Døgeviis fromt dvie Straf; Riis kysse,
 for ham, den glubende dybt ydmygt krybe,
 Du, Løve! Konge over Dyrene.

Kong Richard.

Ret! Konge over Dyr! Ja var' de bedre
 var jeg end over Folk en jersæl Konge.

Min elskte Kordums-Dronning! drag til Frankrig;
 tænk, jeg er død, - og at nu her du tager,
 som paa min Dødeseng! evig Afsteed fra mig!
 I kjedsom Vinteraften sid ved Arnen
 hos gode, gamle Folk; lad dem fortælle
 Dig Sagn' om bittere, længst forsvundne Tider;
 og før god Nat du siger, saa til Giengiæld
 for deres Sorg fortæl mit Sørgefald;
 send dem saa grædende til deres Senge:
 thi selv de døde Brande ville stemme
 i din sorgstemte Tunges Sørgetone;
 de vilde græde Glden ud af Medynk,
 og sørge, her i Aske, hist i Kulsort,
 fordi en salvet Konge saa blev afsat.

(Northumberland træder ind med Følge.)

Northumberland.

Viid, Herre! Bolingbroke har skiftet Sind;
 I skal til Pomfret, ikke her i Taarnet. —
 For Eders Naade er Befaling udstædt,
 med skyndsomst Hast maae I afsted til Frankrig.

Kong Richard.

Northumberland! Du Stige, ad hvis Trin
 min Throne Bolingbroke nu stolt bestiger, —
 saa Timer skal kun Tiden vorde ældre
 end nu, før fule Synd, tilfulde modnet,
 skal bryde ud i Raadenhed. — Tro skal Du,

om end han deler Riget halvt med dig,
 er det for lidt, da du hjalp ham til Alt;
 og han skal tro, at du, som slyk veed Veien,
 hvorpaa en uretmæssig Konge plantes,
 skal ved den mindste Kurre atter vide
 en anden Wei, til hovedfulds at styrte
 ham fra den Throne, hvor han sad som Voldgiest.
 Til Frygt sig vender Venfæb med de flette;
 den Frygt til Had: Had føder eet af To,
 tidt begge to: Dødsfare eller Død.

Northumberland.

Lad den Synd komme paa mit Hoved! —

Nof!

Tag Afsked, skilles ad, og det paa Stedet!

Kong Richard.

Jeg skilles dobbelt da! Onde! I bryde
 en tofold Pagt; imellem mig og Kronen,
 og mellem mig nu og min Katehustrue.

Lad mig bortkysse Eden mellem os! —

Dog nei; thi den blev svoret ved et Kys.

— Skil os, Northumberland! mig op mod Nor-
 den,

hvor Frost og Hælsæt knuge Himmelegnen;
 min Biv til Frankrig, hvorfra hid hun drog
 i Herlighed, som Vaar-Dag lyser frem,
 og nu som nøjnest Vinterdag gaaer hjem.

Dronningaen.

Skal vi da skilles ad! O Qual, o Smerte!

Kong Richard.

Ja, Elste! Haand fra Haand og Hierte med fra
Hierte.

Dronningen.

Forviis os begge! med mig Kongen gaae.

Northumberland.

Saa taler Venfskab; Statskunst ikke saa.

Dronningen.

Hvor Richard skal — bring mig til samme Borg.

Kong Richard.

To Grædende udgiorde da een Sorg. —

I Frankrig græd for mig; for dig jeg her:
o bedre, skildt ad fiernt, end skildt ad, og dog
nær!

Reis! maal din Bei med Suf! Jeg min med
Klager!

Dronningen.

Saa længste Bei de fleste Suf medtager.

Kong Richard.

Saa ved hvert Skridt jeg vandrer, klager jeg,
og Qual forlænge skal min korte Bei. —
Kom! Hvo til Sorgen beiler, være snar;
thi hvo den ægter, længe Corrig har;
forstum da i et Kys hver Lyd af Smerte:

saa giver jeg dig mit, saa tager jeg dit Hjerte.
(De kyskes.)

Dronningen.

O! Giv mig mit igien! Var det vel Ret,
jeg tog dit Hjerte, og jeg dræbte det.
(De kyskes atter.)

Nu har jeg mit igien; og gaae nu gaae!
at jeg med mine Suk det dræbe maa.

Kong Richard.

Til Overgivenhed ved Dvælen Sorg kan stige;
Farvel! Alt Dvrigt — det lad dig din Smerte
sige!
(De gaae.)

Anden Scene.

Samme Sted: Et Bærelse i Hertugen af Yorks
Pallads.

York og Hertuginde træde ind.

Hertuginde.

J loved', Herre! at fortælle Resten,
da Ederes Graad afbrød Beretningen
om vores Frændes Ankomst her i London.

York.

Hvor standsed' jeg?

H e r t u g i n d e n.

Just ved det fæle Sted,
 hvor raa og vilde Hænder ned fra Vinduer
 slog Støv og Aske paa Kong Richards Hoved.

Y o r k.

Nu da, som sagt: den store Bolingbroke,
 høit paa en prustende og vælig Hingst,
 som syntes stolten Mytter godt at kjende,
 reed frem i langsomt, dog i Høitids-Efridt,
 mens hver Mand freeg: Gud signe Bolingbroke!
 Man maatte tro, selv Vinduerne talte,
 saa mange gridste Blik af Ung og Gammel
 fik fra hvert Fag de Glade ned paa ham;
 man maatte troe, at fast hver Huusvæg, samtlig
 behængt med Malerier, havde sagt:
 „Velkommen Bolingbroke! Gud Dig bevare!“
 mens han barhovedet trindt om sig saac,
 og dybere end Hestens stolte Nakke
 saadan tiltalte dem: „Tak, mine Landemænd.“
 Og saa fremfoer han paa sin hele Fart!

H e r t u g i n d e n.

Uk! Stakkels Richard! Hvor reed han imedens?

Y o r k.

Just, som paa Skuepladsen hvert et Die,
 naar yndet Kunstner træder bort fra Scenen,
 sig vender stærkt til ham, som næst indtræder,

og finder al hans Tale kjedsomt Sladder;
 saadan, ja med end mere Haan man skued'
 paa Richard: — Ingen raakte: „saa' dig Gud!“
 Ei Glædes-Røst bød ham velkommen hjem;
 men paa hans hellige Jffe Støv blev kastet,
 det han afrystet' med saa blid en Sorg,
 i det hans Blik med Smil og Taarer kæmped',
 (de Vidner om hans Lidelse og Taalmod)
 at havde Gud ei, til et vigtigt Meed,
 hvert Hierte hærdet, vist det havde smeltet,
 og vildest Grusomhed selv ynket ham.
 Dog Himlen har i disse Ting en Haand;
 og dybt for den sig bøier jordisk Mand.
 Til Bolingbroke Vi nu svor Trostabsseed,
 og steds' erkiender jeg hans Kongeværdighed.

(Numerle træder ind.)

Hertugin den.

Her er min Søn Numerle.

York.

Forhen Numerle;

men det er tabt; thi han var Ven af Richard,
 og nu, min Gemalinde! Kald ham Rutland;
 jeg er i Parlamentet Borgen for
 hans Tro og Lehnsplicht mod den nye Konge.

Hertugin den.

Min Søn, velkommen! hvem er nu de Blomster,

som strøe det nye Foraars grønne Skid.

Aumerle.

Jeg veed ei, skjøtter lidet det at vide,
Gud veed det: — mig er det fast lige kjær,
om jeg er een iblandt dem eller ikke.

York.

Nu skif Jer vel blot i vor ny Tiids Foraar,
at man ei kapper Jer før Blomstringstiden.
Hvad nyt fra Orford? vare endnu ved
de Fester og de Ridderspil?

Aumerle.

Jeg troer det.

York.

Jeg veed I vil derhen.

Aumerle.

Ja, om Gud vil,
saa gaaer jeg did.

York.

Hvad er det for et Segl,
som hænger ud der af din Barm? —

Du blegner! —

Ha! lad mig see Papiret!

Aumerle.

Å! det er Intet.

York.

Saa siger det jo intet, hvem der seer det.

Nu vil jeg vide det; kom viis mig Skriftet.

Aumerle.

Jeg beder Eders Naade, undskyld mig!

Det er en Sag af lidt Betydning,
som jeg dog Grunde har at ville dølge.

York.

Som jeg har Grunde til at ville vide.

Jeg frygter — ja! —

Hertuginde.

Hvad skulde I vel frygte?

Det er blot en Forpligt, han har indgaaet,
om en ret spraglet Dragt til Høitidsfesten.

York.

Forpligt? og til sig selv. — Hvad gjør han med en
Forpligt, som han forpligter? — Er du toffet?
— Dreng! jeg vil see Papiret!

Aumerle.

Tilgiv mig;

jeg beder ydmygst, jeg tør det ei vise.

York.

Nu vil jeg see det, siger jeg, hid med det!

(river det fra ham og læser.)

Forrædderie! Ha! fuul Forrædderie!

Skurk! Nidding! Træl!

I

Hertuginde n.

Hvad er det, min Gemal?

Yorck.

Hei! Hvem er uden for?

(En Diener træder ind.)

Strax saddl' min Hest!

Gud sig forbarme! Sligt Forrædderie!

Hertuginde n.

Men hvad kan det da være, min Gemal?

Yorck.

Rom! hid med mine Støvler! — Saddl' min Hest!

Nu, ved min Ære, ved mit Liv, min Trost, ab,
jeg vil angive Skurken!

(Dieneren gaaer.)

Hertuginde n.

Gud! hvad er der?

Yorck.

Die stille, daarlige Qvinde!

Hertuginde n.

Nei jeg vil ei!

Søn! sig mig, hvad er skeet?

Aumerle.

Min gode Moder!

det er blot Noget, som mit arme Liv
maa bøde for!

Hertuginde.

Dit Liv maa bøde for!

(Tjeneren kommer tilbage med Støvlerne.)

Yorck.

Her, Støvlerne! — Jeg vil til Kongen strax!

Hertuginde.

Numerle! Slaa til ham! — Varn! Du staaer som
Steen!

(Til Tjeneren.)

Fort, Skurk! og kom mig aldrig meer for Dine! —

Yorck.

Rom hid med mine Støvler, siger jeg!

Hertuginde.

Hvad, Yorck! hvad agter du at foretage?

vil du ei skjule dine Tegnes Feiltrin?

har vi fleer Sønner? har vi Haab om flere?

Har Tiden ei tillukket Moderlivet?

Vil du frarive mig min fagre Søn,

og røve mig det skjønne Modernavn?

Er han ei liig dig? Er han ei dit Blod?

Yorck.

Du daarlige, ja fast vanvittige Kvinde!

vil du sort Sammensværgelse fordølge?

Tolv af dem her har taget Sacramentet,

har ved giensidig Haandskrift sig forbundet,

til at ihjelslaae Kongen nu i Orford.

Hertugin den.

Han skal ei komme med! Vi her ham holde:
hvad siger det ham da?

York.

Bort, svage Qvinde!

Om han end tyve Gange var min Søn,
jeg gav ham an.

Hertugin den.

O, havde du dig vaandet
paa Fødselsleiet med ham, meer barmhiertig
du var: men jeg forstaaer dig: ja, du mener
at jeg har været utro mod din Seng,
at han uægte er, og ei din Søn.

O York! min elskte Huusbond! tro ei sligt!

Han er saa liig dig, som en Mand kan være;
han ligner ikke mig, min Slægt ei heller,
og dog jeg elsker ham.

York.

Tilside Qvinde!

(han gaaer.)

Hertugin den.

Numerle! følg efter, fast dig paa hans Hest;
brug Sporen; hast, og naae før han til Kongen;
og beed om Naade, før han dig anklager;
jeg følger dig paa Stand; skøndt jeg er gammel,

kan jeg omkaps vel fare her med York:
 og aldrig vil jeg reise mig fra Jorden,
 før Bolingbroke tilgiver dig! — Nu bort!
 — Afsted! —

(De gaae.)

Tredie Scene.

Windsor. Bærelse i Borgen.

Bolingbroke træder ind som Konge; Percy
 og flere Lordar.

Bolingbroke.

Har Ingen hørt til min uvoorne Søn?
 Tre hele Maaneder har jeg ei seet ham. —
 Hvis nogen Plage venter os; — ham er det.
 Gud give, ædle Herrer! han man findes!
 Spørg op i London, i Vertshusene,
 thi der, man siger, skal han daglig søge
 med vilde, tøileløse Svirebrødre;
 endog af dem, som, skjulte i en Huulvei,
 snart staae vor Vagt, snart plyndre Reisende;
 mens han, den faade og quindagtige Knøs
 sin Vre sætter i at understøtte
 saa liderlige Folk.

Percy.

Jeg saae ham, Herre!

for tvende Dage siden, og fortalte
ham da om Høstidsfesterne i Orford.

B o l i n g b r o k e.

Nu da, hvad svarer Bildeappen?

P e r c y.

Han svarer:

han vilde om i Ripperne, og snappe
en Handske fra den offentligste Tøs,
som Pandt den bære, og med dette vippe
den boldeste Udædsker ned af Saddelen.

B o l i n g b r o k e.

See! Bovehals som Sviregast! dog siner
i begge jeg et Glimt af bedre Haab,
som ældre Dage lykkeligt tør modne. —
Hvem der?

(N u m e r l e træder hastig ind.)

N u m e r l e.

Siig, hvor er Kongen?

B o l i n g b r o k e.

Hvad betyder,
vor Frænde! dette vilde Blik og Ansyn?

N u m e r l e.

Gud signe Kongen! — Jeg udbeder ydmygt
et Diebligs Samtale ene med Jer.

B o l i n g b r o k e.

Gaar I da bort, og lad os her allene.

(P e r c y og Lorderne gaae.)

Nu Frænde! Hvad er der paa færde med Jer?

N u m e r l e (knæler.)

For evig groe mit Kne til Jorden fast;
min Tunge flæbe til min Gane, om jeg
staar op, og taler, før I mig tilgiver!

B o l i n g b r o k e.

Var Brøden Forsæt kun? blev den ei øvet?
i hiint Fald, for fra nu dig fast at vinde,
hvor fæl end saa den var, Du Naade dog skal finde!

N u m e r l e.

Saa giv mig Lov, at dreie Nøglen om,
at ingen kommer, førend jeg har udtalt.

B o l i n g b r o k e.

Gjør som du vil.

(N u m e r l e lukker Døren i Laas.)

M o r k (udenfor.)

Min Konge! vogt dig, see dig for!
En Høiforrædder stander for dit Ansigt.

B o l i n g b r o k e (drager Sværd.)

Ha, Skurk! Du er mig sikker nok.

N u m e r l e.

Stand's kun

hevnlystne Arm; du har ei Grund at frygte.

M o r k (uden for.)

Luf op, du blindt-forvovne trygge Konge! —

Skal Trofast saa paa Oprørsviis dig skielde?

Luf op! hvis ei, jeg brækker Døren op!

(Bolingbroke aabner Døren.)

York (træder ind.)

Bolingbroke.

Hvad gielder Sagen? Farbroer, tael!

Rom dog til Hande! sig, hvor nær er Faren,
at vi kan væbne os og møde den!

York.

Læs dette Skrift, det vil dig grant fortælle
den sorte Tid, jeg ei har Hande til at melde.

Nummerle.

Husk, mens du læser det, dit givne Løfte:
jeg angrer; læs ei mit Navn blandt de Andres;
mit Hierte med min Haand ei er i Forbund.

York.

Det var, Skurk! før din Haand det undertegned. —
Jeg rev det af Forrædder-Barmen, Konge!
Hans Anger er kun Angst, ei Kierlighed;
forglem at ynke ham; din Medynk vorder
en Slange, som vil stinge dig i Hiertet.

Bolingbroke.

O fule, svare, diærve Mytterie! —

— O trofast Fader til forræddersk Søn!

Du pure, rene, sølverklare Væld,

hvorfra hiin Strøm ned giennem muddret Gang
har vendt sit Løb, og saadan sig besudlet, —

Dit Overflod af Godt til Ondt her vorder,
 Og denne Godheds Overstrøm skal vadske
 hiin Dødsplet af Forbryderen din Søn! —

Yor f.

Saa er min Dyd da Robbler for hans Last;
 saa ødsler han min Ære ved sin Skiændsel,
 som ødsle Sønner karrig Faders Guld.
 Min Ære lever, naar hans Skiændsel dør;
 den dør, saafremt hans Skiændsel leve tør.
 Hans Liv er mit Livs Død; du Liv ham giver;
 da lever Skurk, og tro Mand fældet bliver.

Hertuginde

(uden for.)

Min Konge! O for Guds Skyld, lad mig ind!

Bolingbroke.

Hvo melder sig med sli'g højrøstet Tunge?

Hertuginde

(uden for.)

En Kvinde, og din Foster, store Konge!
 Tael med mig; ynk mig, aabne mig din Dør;
 En Tigger tigger nu, som aldrig tigged' før.

Bolingbroke.

Bort Stykke vexler fra en Alvors-Dag
 til „Tiggersken og Kongen“ nu i Dag.
 Luk Eders Moder ind, I slemme Frænde!

Hun vil for Eder's Synd med Bøn sig til mig
vende.

Y o r k.

Hvis Du tilgiver — bede saa hvo vil —
Forrædderie du giver friest Spil;
Efter væk det raadne Lem, de andre vorde sunde;
det sidde lad, og see, om Alt ei gaaer til Grunde!
(Hertuginde træder ind.)

Hertuginde.

O Konge! tro ei ham, den haarde Mand!
hvo ei sig elsker selv, han Ingen elske kan!

Y o r k.

Afsindige! Siig, hvi du her mon være?
Paa ny dit gamle Bryst vil ung Forrædder nære?

Hertuginde.

O York! vær rolig! — (hun knæler.)

Milde Konge, hør!

B o l i n g b r o k e.

Op! gode Fæster!

Hertuginde.

Nei, jeg knæle vil og bør!

for evig, Herre! vil jeg knæle her,
og aldrig see den Dag en Salig seer,
før Du mig skænker Fryd og Liv og Lyst,
ved at tilgive ham, som laae ved dette Bryst.

U m e r l e (Knæler.)

Jeg bøier med mit Knæ for Moder-Bøn.

V o r k (Knæler.)

Jeg bøier trofast Knæ mod Moder og mod Søn.
Hvis Gligt faaer Naade, ilde det dig gaaer.

H e r t u g i n d e n.

See paa hans Blik; mon Alvor i det staaer?
hans Bøn'er Skiemt, hans Taarer ikke trille;
hans Ord gaae fra hans Mund, vort dybt fra
Hjertets Kilde.

Han beder koldt; og snuser sig dit „Nei!“
Vor Bøn fra Hjerte, Siel ja Alt anraaber Dig!
Jeg veed, hans trøtte Knæ sig reiste froe;
Bort knæle skal, indtil i Jord de groe!
Hans Bøn'er fuld af Dienstkalkheds Vind,
vor Bøn af Midkierhed og trofast Sind.
Hvad er hans Bøn mod vor? thi fron vor Bøn
med Naade, som fra Gud er tillsagt Bøn som Løn!

B o l i n g b r o k e.

Op, gode Fæster!

H e r t u g i n d e n.

Nei! sig ei staae op!

men tilgiv først, og derpaa sig: staae op!
Var jeg din Anne, Ord dig skulde lære,
Din første Falden Naade skulde være.
Ei dyrebart var mig et Ord, før nu;

Siig: Naade! blot; — hvordan? af Naaden
lære du!

fort Ordet er; dets Lyd ei fort, som sød;
og aldrig skønnere fra Magtens Læber lød.

M o r k.

Tael fransk da, Konge! siig: „pardonnez moi!“

Hertuginde.

Fra Naade Naaden vil du vende da!

Uf! Du haardhiertede, du strænge Mand,
som Ordet selv mod Ordet sætte kan! —

Siig: Naade, som det siges i vort Land;
paa Franskens Læben har vi ei Forstand.

Dit Ord taler alt; lad mig din Tunge høre;
hvis ei, i Hjertet plant dit naadefulde Ord.

Det, giennemboret af min Bøn og Klageskrig,
til at udraabe: Naade! tvinge dig!

B o l i n g b r o k e.

Staa op!

Hertuginde.

Jeg søger ikke om at staa!
men Naade, Naade kun jeg rækker paa!

B o l i n g b r o k e.

Jeg ham benaader, saa mig Gud benaade!

H e r t u g i n d e n.

O heldigt Knæfald, som har endt min Naade! —
Dog syg af Angst jeg er; lad Ordet: Naade høre;

to Gange Ordet sagt kan den ei dobbelt gjøre;
men blot bekræfte hiin. —

B o l i n g b r o k e.

Ham Naade skænkes her
af ganske Siel og Sind!

H e r t u g i n d e n.

En Jordens Gud du er!

B o l i n g b r o k e.

Men hiin vor vakke Svoger, samt Abbeden,
med Resten af den sammensvorne Bande,
Fordærv skal, Hunde liig, i Hæle følge.

— Hielp, gode Farbroer! til at sende Tropper
til Oxford, eller hvor de Skurke ere.

De skal ei leve, har jeg helligt svoret;

hver fældet er, saasnart han er opsporet;

Farvel, min Farbroer! Frænde med Farvel!

Vel Eders Moder bad! — Nu vær mig tro med

Skjel! —

H e r t u g i n d e n.

Rom, gamle Søn! Gud skabe nye din Siel!

(De gaae.)

Fjerde Scene.

Erton og en Tiener træde ind.

Erton.

Mærked' du Ordene, som Kongen talte?
 „Har jeg da ingen Ven, som mig vil
 frie
 fra denne levende Frygt?" — Var det
 ei saa?

Tieneren.

Saa lød hans Ord.

Erton.

„Har jeg da ingen Ven?"

Saa talte han to Gange, og hver Gang
 med Iver. — Giorde han et?

Tieneren.

Jo han giorde.

Erton.

Og som han talte, saae han vist paa mig,
 som om han vilde sige: „Var du Manden,
 som vilde fra hiin Angst mit Hjerte fjerne!"
 — Ved Angsten meente han Kongen i Domsret. —
 Vel! Lad os gaae. Jeg er min Konge tro,
 og for hans Tjende skal min Haand ham kaste
 Noe! —
 (De gaae.)

Femte Scene.

Domfret. Fængsel i Borgen. Kong Richard.
træder ind.

Kong Richard.

Jeg grubler paa, hvorledes jeg med Verden
kan Fængslet her jeg boer i sammenligne;
og saasom Verden er saa riig paa Folk,
og her er ingen Skabning uden jeg,
gaaer det ei an: — dog vil jeg det udpønse.
Min Hierne er min Stels Biv, sætter jeg;
min Stel er Faderen, og de To avle
en Slægt af stedse yngelrige Tanke,
som just befolke denne lille Verden,
saa lunefulde fast, som Verdens Folk;
thi ingen Tanke er tilfreds. — De bedre,
som Tanke om Guds Rige, blandes jo
med Skrupler, og de sætte selve Guds Ord
imod Guds Ord:

Com: „Fader Smaa Børn komme til
mig!“

derpaa:

„Det er saa svært at komme did, som for
„Kamelen at gaae giennem Synaal.
Die!“ —

Ergierrighedens Tanke lægge Plan til

Mirakler; som „hvor mine svage Nægle
 Bei bryde kunde giennem min Steenverdens
 Flint-Ribbeen, giennem disse Fængselsmure;“
 de kan det ei; — de Tanke døe af Stoltthed. —
 De, som gaae ud paa Sindero, smigre sig
 med, at de er' ei Lyffens første Slaver,
 og vorde sidste ei; som tisset Tigger
 i Blokken spændt, sin Skam undflyer derved,
 at mangel der alt sad, fleer' skulde sidde:
 og i slig Tanke finder en Slags Trøst,
 i det han bærer sine egne Vanhæld
 paa Skuldrene af dem som leed det Samme. —
 Saadan i een Person jeg mange spiller,
 dog aldrig en Tilfreds. — Snart er jeg Konge;
 Strax bringer Høiforraad mig til at ønske,
 jeg Tigger var; — det er jeg fluk; og Mangel
 haardt siger mig: en Konge har dog bedre. —
 Nu' er jeg Konge; men saa smaat jeg mindes,
 at Kongen affat blev af Volingbroke;
 og saa jeg Intet er: — Men hvad jeg er end, —
 ei jeg, ei noget Menneske paa Jorden
 med Noget nøies vil; til han skal nøies
 med til et Intet at hengaae! —

(Musik høres.)

Musik?!

Aha! Hold Taft! — Hvor suur er sød Musik,

naar Tidsmaal brydes, og ei Forhold holdes! —
 Saa er det og i Støvets Livs-Musik:
 og her mit fræsne Dre dadler nu
 et slet holdt Tidsmaal paa en slet stemt Streng?
 Men da det gjaaldt min Stats og Tides Samklang,
 var Dret luft for Tidens store Taktslag:
 Jeg ødte Tiden; Tiden øder mig;
 thi til sit Vækker-Uhr har Tiden gjort mig:
 Minut er hver min Tanke; hvert Suk rasler
 et Slag for mine Dine; de er' Skiven,
 hvortil min Finger som Secundens Viser
 steds' pæger, mens den renser dem fra Taarer. —
 Den Lyd, som siger saa hvad Klokken er,
 er høie Suk, der banke paa mit Hierte,
 som Klokke er: — Saa Suk, Graad, Jammerkrig
 Minut, Tiid, Time viser: — men min Tiid
 for iusomt med Bolingbrokes Seierværk render,
 mens jeg staaer her som Nar, Peer Døver liig! —
 — Hiint Strengleeg gjør mig gal; thi lad det tie:
 vel har slikt hiulpet gale Folk til Viid;
 hos mig det synes klog Mand gal at gjøre.
 Dog signe Gud den Siel sliig Lyst mig under;
 thi det er Tegn paa Venskab; Venskab fremmed
 for Richard er i denne Hadets Verden.

(En Staldkarl træder ind.)

R

Staldkarlen.

Hil dig, min Konge!

Kong Richard.

Hil dig, ædle Pair!

en Hviid vi begge to vel knap er' værd?
 Hvad er du? og hvi kommer du til mig,
 hvor ingen kommer uden han, den Rister,
 som Brød til Nødsforlængelse mig bringer?

Staldkarlen.

Jeg var en ringe Staldkarl hos dig, Konge!
 mens Konge end du var: nu paa min Vej
 til York har jeg med Nød tilsidst faaet Lov til
 at see igien min fordums Herres Ansigt. —
 O hvor det mig i Hiertet skar, at see,
 paa Kroningsdagen der i Londons Gader
 reed Bolingbroke paa Rødblis, stolten Hingst;
 den Hest, som Du saa ofte redet har;
 den Hest jeg saa omhyggelig har passet!

Kong Richard.

Reed han paa den? — Hør, sig mig nu, min
 Ven!

Hvorledes gif den under ham?

Staldkarlen.

Stolt, som foragted' den den Jord, den traad paa.

Kong Richard.

Eaa stolt; thi Bolingbroke sad paa dens Ryg! —

Det Dyr aad Brød her af min Kongehaand,
 min Haand det gjorde stolt, ved det at flappe; —
 Dog snubled det ei nu! — det faldt ei trofast?
 (thi Hovmod gaaer for Fald)

og brød hans Hals,
 den Hovmodskarls, som nu dets Kng voldgiested. —
 — Tilgiv mig, Hest! — Hvi skjælder jeg vel
 dig?

Skabt til af Mennesker at lues, fødtes
 Du til at bære: — Ei til Hest jeg skabtes,
 og dog jeg bærer Byrde som et Asen,
 blodsporet, tørstet af hiin Volingbroke.

(Fangevogteren træder ind med en Ræt Mad.)

Fangevogteren

(til Staldkarlen.)

Nu påk dig, Karl! her er ei Sted for dig!

Kong Richard.

Har Du mig kjær; saa fra mig nu bortviig!

Staldkarlen.

Vel! tie da Mund; men Hierte! aabne dig!

(han gaaer.)

Fangevogteren.

Saa Herre! Vil I fare i det nu?

Kong Richard.

Net! smag du først; saa for jo pfeied du! 148

Fangevogteren.

Jeg tør ei, Herre; Ridder Pierce af Erton
kom nys fra Kongen med en Modbefaling.

Kong Richard.

Satan slaae Henrik Lancaster og Dig!

Min Taalmodskraft er dunstet bort; den vamlers

(han slaaer Fangevogteren.)

Fangevogteren.

Hielp! Hielp! Hielp!

(Erton og Pierce komme væbnede ind.)

Kong Richard.

Ha! hvad nu!

Hvad vil du, Død! med sligt vildt Overfald?

— Din egen Haand, Skurk! dit Dødsværktøj
yder.

(han frariver Een sit Bærg, og dræber en Anden,)

Gaae du, og fyld end et Lufas i Helved! —

(han dræber endnu Een; derpaa fælder Erton ham.)

Everig Helved-Blod skal den Haand brænde,

sem saa mig slaaer. — Erton! med Kongens
Blod

din Haand her Kongens Land besudles lod.

Op! Op, min Aand! tag Flugt mod Iysens
Skid!

ned, ned, mit Rød! synk ned til Fred og Død!
(han dør.)

Erton.

Gaa fuld af Diervhed, som af Kongeblood;
Jeg spildte begge! — Var min Daad blot god!
Men Dievelen, som mig hertil har drevet,
nu siger mig: den staaer i Helveds Bog anskre-
vet. —

— Den døde Konge til den levende nu bær! —
De Andre stæder jeg til Jorde her.
(De gaae.)

Siette Scene.

Windsor. Bærelse i Borgen.

Trompetklang. Bolingbroke og York træde
ind med Adels herrer og Følge.

Bolingbroke.

Det sidste Nytt, min ædle Farbroer York!
er, at Oprørerne har skjændt og brændt
vor Bye Eicester udi Glostershire;
Uvist, om de er^s slagne eller tagne.

(Northumberland træder ind.)

Velkommen! og hvad Nytt?

Northumberland.

Først ønsker jeg

din hellige Throne Held! Det næste er,
 jeg har til London Hovederne sendt
 af Spencer, Blunt, Salisbury og Kent.
 Hvordan de fangedes; hvor det gik til;
 Dig dette Skrift udførligt vise vil.

(Han overrækker ham et Papir.)

Wol'ingbroke.

Tak, brave Percy! for din havde Mæie.
 Din viste Værd vi værdigt vil ophæie.

(Fitzwater træder ind.)

Fitzwater.

Herre! jeg har fra Orford sendt til London
 Sir Bennet Seely's med samt Broca's. Hoved,
 to af den giftige, samsvorne Bande,
 hvis Snigmords-Dolke dig i Orford vented'.

Wol'ingbroke.

Din Daad, Fitzwater! ei forglemmt skal vorde;
 Din Roes er stor; jeg kan den Ord for Orde.

(Percy træder ind med Biskoppen af Carlisle.)

Percy.

Storsammenrotteren, Westminster's Abbed
 er bugnet under svar Bevidstheds Byrde,
 og har sit Legem Graven overgivet;
 her staaer du, Carlisle! levende, og vent
 den Straf din Stolthed har saa vel fortient.

Bolingbroke.

Carlisle! Det er din Dom:

Vælg dig et Fristed; vælg et helligt Rum!

Meer end du har du faae; nyd det med Lyst;

lev rolig blot, og døe saa hen med Trøst!

Thi skøndt min Hvindsmand du stedse var;

høi Glands af Ære seet i Dig jeg har.

(Erton træder ind med Følge, som bærer en
Ligkiste.)

Erton.

Min Konge! her i denne Kiste bringes

Dig din begravne Frygt; her er nedlagt

den værste Fiende af din Kongemagt.

Richard af Bourdeaux; hid jeg bringer ham.

Bolingbroke.

Erton! ei Tak! — En Daad af Synd og Skam

Du paa mit Hoved og mit Land har lagt.

Erton.

Men, Konge! Eders Mund har mig min Daad
tilsagt.

Bolingbroke.

Han hader Gift, som er for Gift i Nød;

Dig, Morder! hader jeg, om ham jeg ønsked' død.

Biig fra mit Ansyn! Evig paa din Pande

Skammærket, ei mit Raadestempel, stande:

Lig Cain dybt i Nattens Skygger gys,
og aldrig Hoved viis for Dag og Lys! —
— Jeg sørger, ædle Herrer! kan I troe,
at Blod mig vandet har, at jeg skal groe!
Kom, sørger med paa denne Sorgens Dag,
og dybest Sørgedragt enhver paatag!

Jeg gjør en Valfart til det hellige Land;
Jeg vadsfer der min Haand i Redrons Band: —
Kom! følger mig, og hædrer med en Taare
min Sorg og den for tidlig Faldnes Baare! —
(De gaae.)

Om Sørgeſpillet

Richard den Andens

Liv og Død.

10019100 3 12

000000 119 1 000000

00 00 010

Om Sørgeespillet

Richard den Andens Liv og Død.

De Skuespil, hvortil Shakspeare har hentet Stof af sit Fædrelands Historie, ere ti i Tallet. „Det er — siger A. W. Schlegel „et af Digterens gehaltrigste Værker, og tildeels fra hans modneste Tid. Jeg siger med velberaad Hu: et af hans Værker; thi det er klart, at Shakspeare har ordnet dem alle til eet samlet stort Heelt. Det er som et historisk Heltedigt i dramatisk Form, hvori de enkelte Skuespil udgiøre Rhapsodierne. Hovedtrækkene i Begivenhederne ere saa tro fattede, deres Aarsager, ja endog deres hemmeliae Drivfiedre, saa klart giennemskuede, at man heraf kan lære den sande Historie, medens den levende Fremstilling med uudslættelige Træk indpræger den i Sindbildningskraften. Men denne Række af Skuespil er skrevet, for at meddele en høiere og meer udstrakt Underviisning, i det den for alle Tider frembyder gieldende Exempler af det politiske Ver-

densløb. Dette Konge-Spiel burde være en Haandbog for unge Fyrster: de kunde deraf lære at kiende deres Kalds indvortes Værdighed; men ogsaa de Værkeligheder, der omgive deres høie Stilling; de kunde lære at kiende Boldherstædets Farlighed, og Tyranniets uundgaaelige Fald, da det just undergraver sig selv, i det det vil befæste sig selv: og endeligen de fordærvelige Følger, som Kongers Svagheder, Feiltrin og Forbrydelser have for hele Folkelag, og som svie til flere Menneskealdere. — Oite af disse Skuespil, fra Richard den anden og til Richard den tredje, slutte sig i uafbrudt Tidsfølge til hinanden, og omfatte en daadfuld, næsten hundrede Aars, Periode af den engelske Historie. — De heri skildrede Begivenheder følge ei blot paa hinanden, men ere paa det nærmeste sammenfnyttede og sammenfædede, og først med Henrik den Syvendes Thronbestigelse ender sig dette Kredsløb af Oprør, Partier, udenlandske og borgerlige Krige, som begyndte ved Richard den Andens Affættelse. — Denne Konges skisdesløse Regiering, og hans sielte Opførsel mod sin egen Slægt, voldte ham Bolingbrokes Opstand; men dog var hans Affættelse aldeles uretmæssig i Maaden, hvorpaa den skedte, og i intet Tilfælde var Bolingbroke den retmæssige Thronarving. —

Denne snilde Stifter af Huset Lancaster nød, som Henrik den Fierde ikke i Ro og Magt Frugten af sin Daad; hans oprørske Baroner, netop de, som havde hjulpet ham op paa Thronen, gave ham fuldt op at bestille: paa den anden Side var han skyns paa sin Søns glimrende Egenskaber, og denne Kongens Mistro bevægede Prindsen, meer end virkelig Tilbøielighed, til at styrte sig i udsvævende Selskab, for at undvige alt Skin af Argierighed. Dette tilsammen udgjør Indholdet af de to Afdelinger af Henrik den Fierde: de Misforstaaelses Føretagender de alvorlige, og Kronprindsens Ungdomstreger de comiske Scener. — Da denne frigerste Fyrste besteg Thronen, som Henrik den Femte, vilde han hævede sin tvetydige Arveret; han ansaa Erobringer udenlands for det bedste Middel, til at forebygge Uroligheder hiemme, og dette forarsagede det ærefulde, men i Følgen mere skadelige end gavnlige, Felttog mod Frankrig, som Shakspeare har forherliget i Skuespillet: Henrik den Femte. Denne Konges tidlige Død, Henrik den Siettes lange Mindreaarighed, og hans stedsevarende Umyndighed i Regieringskunsten bragte stor Ulykke over England. Veddragt iblandt Regenterne, og slet Forvaltning, en Følge af hines Splid, var Grund til at de franske Ero-

bringer gif i Lyset. — Der fremstod en dieris Forsdrer til Thronen, hvis Arveret var uomtvistelig, naar man ei vil antage, at tre Regieringers Volds herferdamme kunde give gyldig Hævd paa den. Saaledes opstod Feiden mellem Huset York og Lancaster, der i mangfoldige Aar hærjede Kongeriget, og endtes med Huset York's Seir. — Alt dette har Shakspeare fremstillet i de 3 Dele af Henrik den Siette. Edvard den Fierde forfortede sit Liv ved overvættes Nydelse, og glædede sig ei længe paa den ved saa mange Grusomheder tilkjøbte Throne. Hans Broder, Richard, som havde havt stor Andeel i Huset York's Opbøielse, var ikke tilfreds med Regentskabet; hans Herfesyge banede ham, ved hemmelige og voldsomme Forbrydelser, Veien til Thronen; men hans mørke Tyrannie gjorde ham til en Affky for Folket, og voldte ham en fortient Undergang. — Han maatte ligge under for en Descendent af det Kongelige Huus, som var forbleven ubesmattet af Borgerkrigene, og hvad der i hans Arveret kunde synes at mangle, erstattedes ved den Fortieneste at være sit Fædrelands Befrier, ved at rense det fra et Uhyre. Med Henrik den Syvendes Thronbestigelse begynder en ny Epoke i den engelske Historie; Forbandelsen syntes endelig engang at være affonet, og

først saa sildigt endtes en Række af Boldhersterdømmer, Oprør og borgerlige Krige; alle oprindeligen aarsagede ved den Letsind, hvormed Richard den Anden havde forskjertset Kronen."

„Dette er det umiskjendelige Forhold, hvort disse otte Skuespil staae til hinanden; dog bleve de ei forfattede i den chronologiske Orden. Efter al Rimelighed digtede Shakspeare de fire sidste først: Hvad de tre Dele af Henrik den Siette angaaer, da er det afgjort; og Richard den Tredie er, ikke blot formedelst Indhold, Fortsættelse af dem, men ogsaa udarbejdet ganske i samme Stil. Derpaa gik Shakspeare tilbage til Richard den Anden, og søiede nu med omhyggelig Kunst den anden Række til den første. — De Gamles Trilogier have alt lært os, at det ei er umuligt, fuldstændigt at slutte et dramatisk Digt, og dog i samme lægge Henviisninger paa noget Foregaaende og noget Forestaaende. — Ogsaa ende de fleste af disse Skuespil med et ganske bestemt Indsnit i Historien: Richard den Anden med den nye Konges Drab; anden Deel af Henrik den Fierde med hans Søns Thronbestigelse; Henrik den Femte med Fredsslutningen med Frankrig; første Deel af Henrik den Siette

ligeledes med en Fredsslutning; den tredie Deel ender med Henriks Drab og Edwards Thronbestigelse: Richard den Tredie med dennes Nederlag og Død. — Mindre tilfredsstillende har Shakspeare afrundet første Deel af Henrik den Tredie og anden Deel af Henrik den Siette. Ved Percys Nederlag var de Stores og Mægtiges Oprør kun halvt dæmpet, og fortsattes ogsaa i de følgende Dele af Stykket. — Ligesaa lidt var Yorks Seir ved St. Albans et afgørende Slag i Krigen mellem disse tvende Slægter. — Over denne dramatiske Ufuldkommenhed — hvis man saa vil kalde det — har Shakspeare sat sig ud, for at opnaae langt betydeligere Fordele. Borgerkrigens Malerie var for stort og frygteligt riigt Emne for et eneste Skuespil; og dog frembød den uafbrudte Række af Begivenheder ikke noget bekvemmere Hvilepunkt. Henrik den Fierdes Regiering kunde vist nok have været indbefattet i eet Stykke; men den havde for liden tragisk Interesse, og for liden historisk Glæde til at være tiltrækkende, naar den heelt igiennem blev behandlet fra den alvorlige Side: Shakspeare har derfor givet de komiske Characterer, som omgive Prinds Henrik, den frieste Udvikling; og dette

idelige Mellemspill i de politiske Tildragelser optage Halvdelen af Værket.

De to øvrige Skuespil af den engelske Historie ere chronologisk skildte fra denne Række. Kong Johan regierede næsten to Aarhundrede før Richard den Anden; og mellem Richard den Tredie og Henrik den Ottende indfalder Henrik den Syvendes lange Regiering, som Shakspeare med Rette gik forbi, som et Stof, der ei kunde modtage dramatisk Behandling. Imidlertid kan man paa en Maade ansee disse Skuespil som Prolog og Epilog til de otte sammenhørende. I Kong Johan ere allerede de politiske og nationale Motiver angivne, som i de følgende Stykker spille saa stor en Rolle: Krige og Fredsslutninger med Frankrig; et Voldherstærdomme og de tyranniske Ugierninger det føder af sig; Geistlighedens Indflydelse; Partie-Aand hos Adelen og de Store. Derimod viser os Henrik den Ottende Overgangen til en anden Tidsalder: det nyere Europas Statskunst; et forfinet Hofliv under en vellystige Konge; Hofyndlingernes farlige Standpunkt, idet de selv styrtes, efterat de have hjulpet til at styrte andre; med et Ord: Despotismen under lempeligere og glattere Former; men derfor ei mindre uretfærdig og grusom. — Formedelsk Spaadommene

ved Elisabeths Fødsel har Shakspeare paa en Maade draget sit store Digt om Englands Middelalders Historie ned til sin egen Old; i det mindste saavidt, som saa nye Begivenheder endnu lode sig behandle med Sikkerhed; og i denne Hensigt har han formodentlig sildigere digtet disse tvende Skuespil Kong Johan *) og Henrik den Ottende til de øvrige."

Da jeg med dette Bind begynder Oversættelsen af Shakspears Skuespil af den engelske Historie, troer jeg, at denne Anskuelse og dette Oversyn af dem ikke vil være Læserne unyttigt eller uvelkomment. —

En af Shakspeares Commentatorer, Farmer, siger: at et Sted i Camden's Annaler tydeligt viser, at der eksisterede et ældre Sørgeespil om Richard den Anden: men i hvilket Sprog, veed Farmer ikke. Camden fortæller nemlig: „at Sir Gilie Merick, som var indviklet i Greven af Essex's rasende og vilde Sag, og som desaaarsag blev hængt med den aandrige Caffé Aar 1601, blev blandt

*) Man har en anden ældre Kong Johan i to Dile: hvorefter Shakspear's er en Omarbeidelse. — Den ældre torde være et Ungdomsværk af Shakspeare, endskiøndt engelske Kunstdommere hidindtil ikke have villet erkjende det derfor.

flere Ting befyldt for: „quod exoletam tragoe-
diam de tragica abdicatione regis Ricardi se-
cundi in publico theatro coram conjuratis da-
ta pecunia agi curasset.“ — Af hiint ældre Stykke
mener P o p e endoo, at Shakspeare har taget en
heel Deel, især de rimede Vers til dette Sørge-
spil.

Stoffet til dette Stykke har Shakspeare hentet af
sine sædvanlige historiske Kilder Holinshed, Hall, o.
s. v. — Menige ere imidlertid Skribenterne hvad
Kong Richards Dødsmaade angaaer. En siger:
„han blev myrdet af otte bevæbnede Mænd, af hvilke
han dræbte de fire.“ Denne Beretning synes imid-
lertid ikke trolig, da han vel ved denne Leilighed
maa have faaet mange Saar, og neppe vilde man i
slig Tilstand have fremstillet hans Liig til offentlig
Skue; hvilket bestemt skal være skeet, da det blev
bragt til London, og sat til offentlig Skue i Cheapside
i hele to Timer, hvor det blev taget i Diesyn af flere
end tyve tusinde Menneſker, som saae „ham liagende
paa en sort Hovedpude, med ubedækket Ansigt.“ — En
anden Beretning fra en Mand, som havde været om
den ulykkelige Fyrste i Bales, synes troligere. Han
siger: „Kongen blev fængslet i Pomfret-Borg, hvor
man i femten Nætter og Dage plagede ham med ide-
lig Hunger, Tørst og Kulde, og endelig berøvede ham
Livet ved saadan en Dødsmaade, som endnu aldrig

er hørt i England." De fleste ere entge om, at denne Ulyksalige døde Hungers-Død." — Dette vinder Styrke end videre ved et Manifest, som Familien Percy, Dagen før det store Slag ved Shrewsbury udstædte mod Kong Henrik den Fierde, og hvori de ligesvem lægge ham til Last: „at han forrædderisk har ført sin Herre og Konge til Pomfret-Borg, og holdt ham der, uden Dom eller Samtykke af Rigets Lorder, i femten Dage og Nætter, og i al den Stund (hvilket blandt Christne Folk er uhørt!) ladet ham vansmægte og omkomme af Hunger, Tørst og Kulde." — Endnu maa jeg dog tilføie, at en af Shakespeares Commentatorer, Riston, søger at redde Kong Henrik den Fierdes Mennesskelighed, ved efter historiske Vidnesbyrd at ville godtgjøre: „at Richard døde en frivillig Hungersdød, i det han i flere Dage afholdt sig fra al Føde og Næring, og ved denne Afholdenhed, som og ved Sorg og Græmmelse gjorde Ende paa sit Liv." —

Hvad Tiden angaaer, paa hvilken dette Stykke er digtet, mener Malone det er blevet til Aar 1597; altsaa i Shakespeares 33te Aar. — Er Malones Tidsregning rigtig, maa man forbauses over denne fast uudtømmelige Guldgrube af Genie, hvorfra Aaret forhen flød 1) *Comedy of errors*, 2) *Hamlet*, 3) *King John*, og i dette Aar, foruden

nu 4) Richard den anden; 5) Richard den Tredie, og 6) første Deel af Kong Henrik den Fierde.

Og nu til Slutning beder jeg om Tilladelse til at fremlægge for Læserne et Par Karakteristikker af det Sørgeespil, som her forandret lægges dem for Dine. Den lærde Samuel Johnson, — hvis Udgave af og Commentair over Shakspeare ligesaa vist er et af hans mindst betydende Arbejder, som hans Fortale til hans Udgave af denne Digter vil blive et evigt Mesterværk, især hvad Stil angaaer, — han affeier dette Sørgeespil med en ligesaa bold som kort Dom. — „Dette Skuespil — siger han nemlig — er et af dem, Shakspeare har giennemseet og rettet; men som Held med Mand's Arbejder ikke altid staaer i Forhold til Nøie og Flid, saa ender det ikke med den heldige Kraft, som flere af hans andre Tragoedier; ei heller har han her fundet siige meget, der kunde angribe Følelsen eller udvide Forstanden.“ — Saavidt Johnson: — Hver upartist og agtpaagivende Læser dømme mellem ham, og H. W. Schlegel, der omtaler Stykket, som følger:

I Richard den Anden viser Shakspeare os en ædel, kongelig Natur, som fordunkles først ved Letsindighed og en utømmet Ungdoms Forvildelse; siden luttres ved Ulykke, og forklares i højere

Glands. Da han selv har skildet sig ved sine Under-
saatters Kierlighed og Hengivenhed, og staaer i Be-
greb med ogsaa at miste Thronen, føler han med
smiættelig Begeistring Kongeværdighedens høie Kald,
og dens over personlig Fortieneste og vaklende Ind-
retninger høit stigende Forret. Efter at den jordi-
ske Krone er falden af hans Hoved, viser han sig
først som en ægte Konge, hvis medfødte Adel ingen
Fornedrelses-Stand kan tilintetgiøre. Dette føler
en skakkels Staldkarl: det oprører ham, at hans
Herres Yndlings-Hest har baaret den stolte Boling-
broke ved hans Kroningsfest: han opsøger den fang-
ne Konge i Fængselet, og bestæmmer saaledes de
frafaldne Stormænd. Den politiske Fremgang i
Kongeaffættelsen er fremstillet med overordentlig
Verdenskundskab: som, for Ex. hvorlunde Lyffens
Ebbe paa den ene Side, og dens Høiflod paa den an-
den river Alting fort med sig; hvorlunde Bolingbroke
handler allerede som Konge, og hans Tilhængere
tee sig imod ham, som var han det virkelig, medens
han endnu bestandig foregiver: „han kommer blot, for
med væbnet Haand at fordre sin Arveret, og tilin-
tetgiøre de herskende Misbrug.“— Voldherstærdøm-
met er fuldbragt, længe før Ordet er udtalt eller Sa-
gen offentlig erkjendt. Den gamle Johan af
Gaunt er et Mynster paa ægte Ridder-Adel; han

staaer her som en Piller fra en Fortiid, han har overlevet. Hans Søn, Henrik den Fierde var ham i cet og alt ulig. Denne Karakter er fortrefseligt vedligeholdt i de tre Stykker, hvori den fremtræder. Man seer deri en Blanding af Haardhed, Maadehold og Klogskab, som virkelig forslog til at holde ham fast paa den med Vold erhvervede Throne; men uden Nabenhed, uden sand Hjertelighed, og iiskold for hver ødel Opblæssen, formaaede han saa lidet at gjøre sin Regiering elsket, at man endog ønskede den affatte og forskudte Richard tilbage igjen." —

Oversættelsen af dette Skuespil har ikke nogensinde været indleveret til Skuepladsen, hvorfra den store Mængde af Roller — fast allesammen betydnende — vel, i det mindste for Diebliffet maa udelukke det: heller ikke har det paa Dansk hidtil været oversat.

Kong Henrik den Fierde.

Første Deel.

Personer:

Kong Henrik den Fjerde.

Henrik, Prinds af Wales
Prinds Johan af Lancaster } Kongens Sønner.

Greven af Westmoreland
Sir Walter Blunt } Venner af Kongen.

Thomas Percy, Greve af Worcester.

Henrik Percy, Greve af Northumberland.

Henrik Percy, hans Søn, med Tilnavn Heedspore.

Edmund Mortimer, Greve af March.

Scroop, Erkebiskop af York.

Archibald, Greve af Douglas.

Owen Glendower.

Sir Richard Vernon.

Sir John Falstaff.

Poins.

Gadshill.

Peto.

Bardolph.

Lady Percy; den yngre Percys Gemalinde, Søster
til Mortimer.

Lady Mortimer, Datter af Glendower, gift med
Mortimer.

Madam Raskenfart, Bertinde i et Bertshuus i
Eastcheap.

Herrer af Adel, Embedsmænd, Sheriff. Kieldermester.
Rammersvend. Opvartere. To Foermænd.
Reisende. Folge.

Scenen: England.

Kong Henrik Den Fjerde.

Første Act.

Første Scene.

London. Et Værelse i Palladset.

Kong Henrik træder ind med Westmoreland, Sir Walter Blunt og flere.

Kong Henrik.

Gaa rystet vi end er og bleeg af Sorg,
udsee vi dog for skrækket Landefred
en Stund til at udaande brudte Lyd,
om Herreskiold paa ny ved fierne Strande.
Ei meer vor Jordbunds tørstige Erinnys
med egne Børns Blod skal sin Læbe plette;
Krigsjernet meer ei fure skal dens Marker,
dens Blomstermylr nedslaae med fiendtlig Trampen
af jernskoet Hove: de harmtændte Dine,
der — liig oprørte Himmels røde Blus,
alle af een Natur, eet Væsen avlet —
nys mødtes dybt-i Borgerkrigenes

vildeste Haandgemæng og blodigst' Slagtning,
 skal nu jevnfides, og i flionne Rader
 een Wei kun gaae, og ei staae meer som Fiender
 mod Blodsforvandt, mod Ven og Samforbunden.
 Ei Krigens Dd skal, slet omstødet Kniv liig,
 sin Eier saare: — Derfor, mine Venner!
 saa fiernt nu som til Jesu Christi Grav, —
 (Hvis Mand vi er, under hvis hellige Kors
 vi staae betegnede, til Kamp forbundne,) —
 saa fiernt, vi reise vil en Hær af Britter,
 hvis Arm i Moderkiød alt dannet blev til
 at jage Hedning i hiin hellige Mark,
 hvor hine naaderige Fødder vandred',
 som nagiedes for fiorten hundred Aar
 til Verdens Frelse paa det bittre Kors. —
 Men hiint vort Forsæt er aargammelt alt,
 og nodigt ei at sige: "vi bortdrage:" —
 for den Sag vi ei samles: men lad høre,
 nu I min brave Frøende Westmoreland,
 hvad Raadet i Gaar Aftes har besluttet,
 for dette dyrebare Togt at fremme?

Westmoreland,

Min Konge! denne Hast blev varmt omtalt:
 og Overflag paa hvad fligt koste vilde
 blev alt giort i Gaar Aftes; men da kom,
 som Mand i Wei med Glæde, just en Post
 fra Wales, stærkt fragtet med høist sorgfuldt Nyt.

Det Børste var: den ædle Mortimer,
som førte Mændene fra Herefordshire
mod Glendower, hiin vilde; trodsige,
blev fangen af de raa Walliser = Hænder,
og Tusind af hans Folk blev slagted' der.
Paa deres Liig blev øvet sliig Mishandling,
saa fæist, skamløs en Lemlæstelse
af de Walliser = Qvinder, at man kan
for Bluffel ei den melde og omtale.

Kong Henrik.

Afbred da Tidenden om denne Kamp
hiin Sag om Toget til det hellige Land?

Westmoreland.

Ja, den med fleer' forenet, Eders Naade!
thi grummere, meer uvelkomment Nyd
fra Norden kom, og indeholdt, som følger:
Korsmesse = Dag Heedspore Henrik Percy
traf sammen med den bolde Archibald,
hiin høiberømte, altid tappre Skotter
i Holmedon.

Der spændtes de en svar og blodig Stund —
saa, efter deres Stykkers Tordenkrald
og al Sandsynlighed, blev mig berettet; —
thi han, som bragte Budet, fløi til Hest
just midt i deres Harms og Hovmøds Blussen,
uvis hvorhen sig Seiren vilde hælde.

Kong Henrik.

Her staaer en kær og høilig virksom Ven,
Sir Walter Blunt, nys stegen af sin Ganger,
og støvet med enhver forskjellig Jordart,
som findes mellem Holmedon og vort Sæde;
han har os bragt et glad, velkomment Budskab;
Greven af Douglas slagen er; ti tusind'
af dierve Skotter, to og tyve Riddere
i eget Blod lagt' lagviis saae Sir Walter
paa Holmedons Mark; Heedspore tog til Fango
Greven af Fife Mordake, og ældste Søn af
den slagne Douglas; derhos Greverne
af Athol, Murray, Angus og Menteith.
Er dette Bytte ei al Vre værdt?

Hør Frænde! er det ei en herlig Prise?

Westmoreland.

I Sandhed

en Seir, hvoraf en Prinds sig bryste kan!

Kong Henrik.

Sa! — der du drøver mig; gior mig til Synder;
thi jeg misunder Lord Northumberland,
han Fader er til sliig velsignet Søn: —

En Søn, som Omqvad er paa Wrens Tunge,
blandt Skovens ranke Træer det rankeste,
Fortunas Skjædebarn, Fortunas Stoltthed;
mens jeg, som Lov og Priis paa ham kun skuer,
seer min ung Henriks Pande fuult beplettet

med Suus og Duus, I kunde det bevise,
at natlig Nisse havde byttet om
i Buggen, hvor de slumred', vore Drenge,
og kaldt min Percy, hans Plantagenet!
saa tog jeg strax hans Henrik: han fik min. —
— Dog Nok om ham! — Siig nu, hvad troer

I, Frænde!

om denne Percys-Hovmod? Fangerne,
som han i dette Slag har giort, beholder
han til sin Raadighed, og Bud mig sender:
Kun een, Mordake Greven af Gise jeg faaer.

Westmoreland.

Det er hans Onkels Lærdom, det er Worcester,
en fiendtlig Stjerne steds' i Eders Bane,
som ægger ham, og Ungdoms-Hanekammen
oppurrer imod Eders Værdighed.

Kong Henrik.

Men jeg har stævnet ham herfor til Regnskab,
og derfor maae vi for en Stund opsætte
vort hellige Forsæt om Jerusalem.

Paa næste Onsdag vi et Raad vil holde
i Windsor, Frænde! Siig det Lorderne;
men kom I selv med Hast til os igien;
thi Meer at sige er og Meer at gjøre,
end jeg for Harm kan yttre. —

Westmoreland.

Vel, min Konge.

(De gaae.)

Anden Scene.

Et andet Bærelse i Palladset.

Henrik, Prinds af Wales og Falstaff
træde ind.

Falstaff.

Nu Henrik, hvad Tiid paa Dagen er det
min Out?

Prinds Henrik.

Du er bleven saa ihjelhovedet af at drikke
gammel Kanariskek, af at løsne dine Knapper
efter Aftensmaden, og sove paa Bænke efter
Middagsmaaltidet, at du har forglemt egentlig
at spørge om det, som du egentlig vil vide. Hvad
Dievelen har du at fæste med Tiden af Dagen?
med minstre Timerne vare Bægere, fulde af
Sæk, og Minutterne Kapuner, og Seiersværkerne
Ruffersters Tunger, og Skiverne Skildter paa
Jomfruehuse, og den velsignede Soel selv en vak-
ker, blussende Døs i ildfarvet Taft. Jeg seer
ingen Grund, hvi du skulde spille dine Ord,
med at spørge om Tiden paa Dagen.

Falstaff.

I Sandhed! I er noget nær med Meningen,
 Hentik! thi vi, som nappe Guldbørser, gaar ved
 Maanen og Syvstiernen, og ikke ved Phæbus,

"den vandrende Ridder saa bold."

Og hør nu, du velsignede Gavstri! naar du
 een gang bliver Konge — saa Gud velsigne din
 Naade, (Majestæt, skulde jeg sige: thi Naade
 vil Du ikke have noget af). —

Prinds Henrik

Hvad! ikke Noget?

Falstaff.

Nei, min Siel! ikke saa meget som til at
 give Salt til et Æg.

Prinds Henrik.

Nu hvad saa? herud med Sproget.

Falstaff.

Nu da, du lille Dievelunge, naar du bliver
 Konge, saa lad ikke os, som ere Baabendragere
 for den natlige Orden, kaldes Tyvekægte ved
 lys Dag. Lad os være Dianas Jægere, Mør-
 kets Riddere, Maanens Kieledægger; og lad Folk
 sige, vi ere Folk det er en Lyst at regiere over,
 da vi, ligesom Havet, regieres af vor ædle og kyske
 Hersterinde Maanen, under hvis Beskyttelse
 vi — staa.

Prinds Henrik.

Du taler herligt; og det holder ogsaa Stik; thi vores Lykke, vi som ere Maanens Tienere, lider af Ebbe og Floed ligesom Havet, da den, ligesom Havet, regieres af Maanen. Som for Exempel: en Guldbørs rapses paa det allerdrabeligste Mandag Nat, og ødes paa det allervenskabeligste Tirsdag Morgen: den faaes ved at raabe: "Pengene herud!" og den ødes ved at skrige: "Mere Bliu herind!" Snart saa lav Ebbe, som det nederste Trin paa Stigen; og snart saa høi Floed, som den øverste Rand af Galgen.

Falstaff.

Du har, for Gud! Ret, min Gut. — Og er ikke min Vertinde i Kroen ret en prægtig, sød Tøs?

Prinds Henrik.

Com Honning fra Hybla, gamle Kommandant! og er ikke en Bams af Bøffellæder ret et prægtigt sødt Klædestykke til at slide paa?

Falstaff.

Hvad skal det sige, Galfrands! Kommer Du nu igien med Dine Skoser og Gloser? Hvad Dievelen har jeg at giøre med din Bams af Bøffellæder?

Prinds Henrik.

Nu, hvad Pøkker har jeg at gøre med Din Vertinde i Kroen?

Falstaff.

Jo, Du har kaldt hende ind, for at gøre Afregning tidt og mange Gange.

Prinds Henrik.

Kaldte jeg nogensinde Dig ind, at Du skulde betale Din Part?

Falstaff.

Nei, jeg vil lade Dig vederfares Ret; Du har altid betalt det hele der.

Prinds Henrik.

Saa baade der og overalt, saavidt som mine rede Penge vilde strække til; og hvor de ikke vilde, har jeg brugt min Kredit.

Falstaff.

Saa, og brugt den saaledes, at naar ikke hver Mand var vis paa, at Du er en vis Mand paa Kronen, saa — Men hør nu, min lille søde Diebleunge, skal vel nogen Galge have Lov til at blive staaende i England, naar Du bliver Konge? Skal Tapperhed, ligesom nu, lægges en rusten Kapsuun paa af den gamle Knurrepøtte: Loven? Naar Du bliver Konge, saa hæng aldrig nogen Tyv!

Prinds Henrik.

Nei, Du skal gjøre det!

Falstaff.

Skal jeg? O herligt! ved Himlen, jeg vil blive en prægtig Dommer.

Prinds Henrik.

Du dommer galt allerede; jeg mener du skal klynge Tyvene op, og saaledes blive en herlig Bøddel. —

Falstaff.

Godt, Henrik, godt! jeg kan sige dig, i visse Maader stemmer det ligesaa godt med mit Sind, som at gjøre Opvartning til Hove.

Prinds Henrik.

For at isøres Hofgallaflæder?

Falstaff.

Ja for at isøres Eders Hofgallaflæder, af hvilke der hænge ikke saa i Bøddelens Garderobe. — Guds Ded! jeg er saa tungsindig som en Hankat eller en drillet Biørn.

Prinds Henrik.

Eller som en gammel Love, eller en Elfers Githar?

Falstaff.

Ja, eller som en brægende Sællepipe fra Lincolnshire.

Prinds Henrik.

Eller som en Hare, eller saa melanfolst som Stadsgraven? Hvad siger Du derom?

Falstaff.

Du kommer med de meest affsmagende Lignelser, og er den meest lignelsesfulde, hjeltsingagtigste — rareste Prindsedreng! — Men hør nu, Henrik! dril mig ~~nu~~ ikke mere med Lapperier; Gud give jeg vidste, hvor man kunde faae en Slump gode Navne til kiøbs! En gammel Raadsherre heglede mig igiennem forleden Dag paa Gaden for Ederes Skyld, gode Herre! men jeg agtede ikke paa ham: og dog talte han meget viselig, men jeg agtede ikke paa ham; og dog talte han meget viselig, og det ovenkiøbet midt paa Gaden.

Prinds Henrik.

Deri gjorde Du vel; thi Wiisdom raaber paa Gader og Stræder, og intet Menneske agter paa den.

Falstaff.

O Du har en fordømt Gave til at kunne udkramme Ordsprog; og Du er sandelig istand til at fordærve en Helgen. Du har gjort mig megen Skade, Henrik! — Gud forlade Dig det! — Førend jeg kjendte Dig, Henrik, var jeg saa uskyldig som et Barn; og nu er jeg, naar jeg skal sige Sandhed, ikke stort bedre end et Verdens-Barn. Jeg maa holde op med dette Levnet, og

Jeg vil holde op med det; ved Himlen! dersom jeg ikke gør det, er jeg en Skurk; jeg vil ikke fare til Helvede for nogen Kongesøn i hele Christenheden!

Prinds Henrik.

Hvor skal vi nappe en Guldbørs i Morgen, Hans?

Falstaff.

Hvor Du vil, min Gut! Jeg er med; er jeg ikke, maa Du kalde mig en Skurk, og spytte mig i Dinene.

Prinds Henrik.

Jeg seer en herlig Forbedring i Dit Levnet, fra Bønnen farer Du lige til Lømmethveriet.

(Poins træder ind, og holder sig i nogen Afstand).

Falstaff.

Oh nu! Henrik! det er mit Kald, Henrik! det er ingen Synd, at et Menneske arbejder i sit Kald. — — Poins! — Nu faae vi at vide, om Gadsbill har passet sit Enit. O dersom Menneskene bleve salige efter Fortjeneste, hvilket Hul i Helvede var da heedt nok for ham? Det er den almægtigste Gavn, som nogensinde har raabt: Stop! til en ærlig Mand.

Prinds Henrik.

Gød Morgen, Edvard!

P o i n s.

God Morgen, min flinke Henrik! — Hvad siger Hr. Samvittighed for godt? Hvad siger Hr. Ridder Kanariesæl? — Hansemand! hvad Accord har Fanden gjort med Dig om Din Siel, som Du solgte ham sidste Langfredag for et Glas Madera og et koldt Kapuun-Laar?

P r i n d s H e n r i k.

Ridder John holder sit Ord: Fanden faaer Contracten opfyldt; thi han gjorde endnu aldrig noget Ordsprog til Løgn: Han vil give Satan hvad Satans er.

P o i n s.

Utsaa bliver Du fordømt, fordi Du holder Fanden Dit Ord?

P r i n d s H e n r i k.

Ellers var han bleven det, fordi han snød Fanden.

P o i n s

Men mine Gutter! mine Gutter! I Morgen tidlig henimod Klokken fire ved Gadshill! Der ere Pilegrimme underveis til Canterbury med rige Gaver, og Kiøbmænd, som vil til London med spækkede Punge. Jeg har Masker til Jer Alle; Heste har I selv. Gadshill ligger Natten over i Rochester. Jeg har bestilt Aftens

B

med i Morgen-Aften i East-cheap; vi kunne
gøre det saa trygt, som at lægge os til Sovns.
Vil I gaae med, vil jeg stuve Eders Punge med
Kroner; vil I ikke, saa bliv hiemme, og lader
Jer hænge!

Falstaff.

Hør Edvard, dersom jeg bliver hiemme, og
ikke gaaer med, vil jeg faae Jer hængte, fordi
I gaaer.

Moins.

Vil I det, I Basuun-Engel?

Falstaff.

Henrik! Vil Du være med?

Prinds Henrik.

Hvad? Jeg plyndre? jeg stæle? — Nej,
paa min Vre! ikke.

Falstaff.

Der er hverken Urlighed, Mandsmod, eller
godt Kammeratskab i Dig, og aldrig kom Du
af kongeligt Blod, naar Du ikke tør gaae i Mar-
ken, hvor det gielder om at vinde Kroner.

Prinds Henrik.

Nu vel da! seengang i mit Liv vil jeg være
en Bilblap.

Falstaff.

Sa! nu taler Du fornuftigt.

Prinds Henrik.

Nei! Skee hvad skee vil! jeg vil blive
hiemme.

Falstaff.

Bed Himlen! saa begaaer jeg Statsforræds-
derie, naar Du bliver Konge.

Prinds Henrik.

Det er mig ligemeget.

Poins.

Hør Sir Johu! — Lad Prindsen og mig være
ene: jeg vil forelægge ham saadanne Bevæggrun-
de til dette Eventyr, at han skal gaae med.

Falstaff.

Nu vel da. Gid Du maa have Dvertalelses-
Aand, og han Lren til at høste Frugt deraf, at
hvad Du taler maa bevæge, og hvad han hører,
maa han fæste Tro til, saa at den ægte Prinds
maa (for sin Moerskabs Skyld) blive en falsk
Tyv; thi disse Tiders usle Misbrug trænge til
Rædselse. Farvel! Jville træffe mig i East cheap.

Prinds Henrik.

Farvel, Du sildige Foraar! farvel, Dit
November. Sommer!

(Falstaff gaaer).

Poins.

Nu, min gobe, bedste, søde Prinds! riid
med os i Morgen. Jeg har en Spøg for, somt

Jeg ikke kan udføre allene. Galsaff, Bardolph, Peto og Gadsbill skulle plyndre de Folk, vi allerede har i Rikertten; I og jeg vil ikke være der; men naar de har Byttet, saa vil jeg sætte mit Hoved til Pandt paa, at I og jeg plyndre dem.

Prinds Henrik.

Men hvordan skal vi slippe fra dem, naar vi drage ud?

Poins.

Ei! vi ville drage ud enten for eller efter dem, og bestemme dem en Samlingsplads, hvor vi kan blive borte fra, alt som os lyster; og der paa ville de selv friske Eventyret, hvilket de aldrig faasnart skulle være færdige med, førend vi anfælde dem.

Prinds Henrik.

Saa, men det er rimeligt, de ville see, at det er os, paa vore Heste, vore Klæder og saa videre.

Poins.

So pnt! Vore Heste skulde de ikke faae at see. Jeg vil binde dem i Skoven; vore Maffer bytte vi, naar vi har forladt dem; og hør kun: jeg har med Gliid taget Overtioler med af Dvælg, at de ikke skal kiende os paa vore Klæder.

Prinds Henrik.

Men jeg er bange, de blive os for mandstærke.

P o i n s.

Nu — hvad to af dem angaaer, saa veed jeg, at de fra Moders Liv ere saa ægte Rujoner, som negensinde vendte Nøg; og hvad den Tredie angaaer, dersom han fægter længere end han seer Grund dertil, saa vil jeg forsværge at føre Baaben. Det bedste af Epasen vil være de ubegribeelige Løgne, denne Tyksak vil fortælle os, naar vi mødes ved Aftensmaaltidet; hvordan han i det allermindste har fægtet med Tredive; hvilke Parader, hvilke Stød han har givet; hvilke Dødsfarer han har fristet; og i Giendrivelsen af disse Løgne ligger Spøgen.

P r i n d s H e n r i k,

Nu jeg vil gaae med Dig; skaf os Alt hvad vi behøver, og mød mig i Aften i East-cheap; der vil jeg spise Aftensmad. Farvel!

P o i n s.

Farvel, min Prinds!

(Poins gaaer).

P r i n d s H e n r i k.

Jeg kjender jer hver een, og understøtter
en Stund end Lediggangens vilde Raser.
Dog heri vil jeg efterligne Solen,
som taaler selv, at sæl, pestsvanger Sky
for Verdens Dine Kiuler al dens Skønhed;
saa, naar den atter være vil sig selv,

(beundret dobbelt, just da den blev haanet.)
 frembrøder blank af fule, æfle Taager
 og Dampe, der den syntes fast at quæle.
 Hvis Aaret heelt bestod af Helligdage,
 da vilde Leeg som Arbeid kjedsomt være;
 men sieldent kommende forønsket de komme,
 og Intet fryder, uden det er Sieldent.
 Saa, naar hiin vilde Udfærd jeg afkaster,
 og afbetaler Gield, jeg aldrig loved';
 saa meget bedre end mit Ord jeg er da,
 saa meget skal jeg stusse Folkets Haab,
 og som et blankt Metal paa mærken Grund,
 min Bedring, smukt foragtdende min Feil,
 skal herlig fees og sængsle flere Dine,
 end den, som ingen Folie forhøied'.
 Jeg synde vil: min Synd skal vorde Snille;
 og kiøbe Tiid igien, naar mindst man troer jeg
 vilde!

(gaar.)

Tredie Scene.

Et andet Værelse i Palladset.

Kong Henrik træder ind med Northum-
 berland, Worcester, Percy,
 Sir Walter Blunt og Flere.

Kong Henrik.

For koldt, for maadeholdent har mit Blod

sig ei oprørt ved disse Skjændigheder;
 og I har kjendt mig: derfor har I trædet
 paa min Taalmodighed; men, troer I mig!
 fra nu af vil jeg være meer mig selv,
 mægtig og frygtet, end mit Sind adlyde,
 der steds' var glat som Olie, blødt som Duun,
 og har mig saa den Grefrygt forskiertset,
 som stolte Siele kun til Stolte' yde.

Worcester.

Bort Huus, min strænge Fyrste, ei forskylder,
 at Magtens Svøbe derpaa skulde bruges;
 den samme Magt, som vi med egne Hænder
 har hjulpet til sin Storhed.

Northumberland.

Eders Naade —

Kong Henrik.

Worcester. Viig fra mig! jeg seer Fare og
 Ulydighed i Dine Blikke. Ja,
 for næsedixen, for fræk er Eders Udsærd,
 og aldrig Majestæten taale bør
 det mørke Trodsblik paa en Tienerpande. —
 Nu har I Lov at gaae; naar Eders Raad
 og Tieneste er nodig, skal I kaldes. —

(Worcester gaaer.)

I vilde have talt?

Northumbertand.

Ja, Eders Naade.

De Fanger, som i Eders Navn blev fordred,
dem Henrik Percy hist i Holmedon tog,
blev, siger han, ei nær saa strængt afflagne,
som man har Eders Majestæt det meldt.
Mid altsaa eller Misforstaaelse
er Skyld i denne Feil, og ei min Søn.

Percy.

Min Konge! Fangerne jeg ei afflog.
Men just, som Elaget endtes, huffer jeg,
da jeg stod heed af Kampens Tid og Raseri,
mat, aandeløs og støttet paa mit Slagsværd,
kom en Slags Herre, pyntet stivt og stramt,
fridst som en Brudgom; hans nysragede Hage
saa ud som Stubbemark, naar Høst er endt;
Han stank af Balsom som en Modekræmmer;
imellem Tømmelfingeren og denne holdt han
et Lugtevands = Ug, som han hvert Dieblisk
stak op til og tog bort igien fra Næsen,
som vreed derover, naar det kom igien,
ret snos og nos: Han smilte og han fladdrede
og da Soldaterne bar Liig forbi,
saa kaldte han dem grove, plumpe Lømler,
som bragte ækle, væmmelige Udsler
imellem Vinden og hans Udelønæse.
Med mange Helligdags- og Jomfru = Glosker

han spurgte mig: og fordred' saa blandt andet
Krigsfangerne for Eders Majestæt.

Jeg pinefuld, thi mine Saar blev' kolde,
og plaget af en saadan Grønspæt, svarte
ham skjedesløst — jeg veed ei hvad — "han skulde
nok faae dem; eller ei:" — Det gal mig gjorde,
at see ham skinne blank og lugte lifligt,
og snakke som en Hues Kammerterne
om Tremmer, Saar, Kartover, (saa Gud naade!)
og sige mig: "den bedste Ting paa Jorden
mod indre Skade det var Spermaceti;
og at det var stor Ynk, ja Hierteynk,
at det skurktægtige Salpeter skulde
af Jordens fromme Skjød saadan opgraves;
saa mangen stolt Ungkarl det havde fældet
paa Niddingvæis; og var ei disse lumpne
Kartover, var han vorden selv Soldat."
Sliig skalbet, Passiaren, Herre Konge!
besvarte jeg som sagt ei ganske lige,
og beder nu, lad ikke hans Beretning
staae op som gyldigt Slagemaal mellem
min Tro og Eders høie Majestæt.

Blunt.

Naar Sagen ret betragtes, Eders Naade!
saa, hvad ung Henrik Percy nu har sagt
til sliig Person, og paa et sandant Sted
og i sliig Stund, med Alt hvad meer er sagt,

her billigt doe, og aldrig meer opstaad,
for at anklage eller skade ham,
naar han gienkalder nu hvad da han sagde.

Kong Henrik.

Hvad! han afflaer-mig end jo Fangerne;
han kommer med Betingelser og Vilkaar, —
at vi af egen Pung skal strax udløse
hans Svoger, Narren, denne Mortimer,
der, paa min Siel! med Willie har forraadt
de Troppers Liv, han førte an i Slaget
med den fordsænte Trolldmand, denne Glendower,
hvis Datter, høre vi, Greven af March
nys ægtet har. Skal vore Rister tømmes,
blot for at kjøbe hjem en Landsforræbder?
Skal vi betale Høiforret? indlade
os med hiin Feighed, som sig selv har styrtet?
Nei! lad ham doe af Sult paa nøgne Sækel;
thi aldrig for min Ven jeg den skal hvide,
hvis Tunge vil affordre mig en Hvild, til
at kjøbe løs fersaldne Mortimer.

Percy.

Grafaldne Mortimer!

Min strænge Herre! Aldrig faldt han fra Jer,
undtagen ved Krigslykken: det bevise
een Tunge kan for al hiin Mængde Saar
med aabne Munde, dem han mandig tog,
da paa den siubekrandsste Severns Strand

i særskildt Kamp, Arm imod Arm, han stod
 det mæste af en heel stiv Klokke-time,
 og verled' Trods med Glendower den Store.
 Tre Gange pustet' de; tre Gange drak de,
 ved Overenskomst, af den snare Severn,
 som, skrækket da ved deres blodige Blik,
 løb i de skielvende Rør, og skiulte angstfuld
 sit krusede Hoved i den hule Bred,
 blodstænkt af disse drabelige Kæmper.
 Aldrig har skaldet, raadden Statskunst farvet
 sit Måkværk med saa dødelige Bunder;
 og aldrig kunde Mortimer, den Edle,
 saa mange taget, og dem alle freidigt:
 Derfor bagvadst ei ham, som falden fra!

Kong Henrik.

Du lyver om ham, Percy; ja Du lyver.
 Han aldrig gik i Kamp med Glendower:
 jeg siger Dig:
 Hav treen i Kreds med Satan heller end
 med Dwen Glendower til Bederpart. —
 Maa Du ei skamme Dig? Men, viid fra nu af
 jeg taaler ei I knyer om Mortimer.
 Send Eders Fanger mig i største Hast;
 hvis ei, I hører fra mig paa en Maade,
 som slet Jer smage vil. Mylord Northumberland!
 I Orlov dele kan med Eders Søn: —
 De Fagne send! hvis ei, I hører fra os!

(Kong Henrik og Blunt gaaer med Følget.)

Percy.

Dg om saa Erkan tom, og brøled' om dem,
jeg sender ingen: — jeg vil efter ham;
vil jeg ham det; jeg mit Bryst vil lette,
om end mit Hoved jeg paa Epil skal sætte.

Northumberland.

Han? af Brede brækken! Dø, og fat Jer; —
her Lars Farbro'er er,

(Worcester kommer tilbage.)

Percy.

Ei kny om Mortimer?

Saa! jeg vil tale om ham; jeg vil være
fordæmt til Helved', gjør jeg Sag ei med ham:
Saa! jeg vil tæmme alle tisse Narer;
mit Blod som Støregn regne ned paa Støvet;
næsten nedtraadte Mortimer jeg løfter
saa høit som ham, den usædvanlige,
den glemsomme, forgiftige Læstingbrode.

Northumberland (til Worcester).

Har Kongen gjort vor Frænde reent fortrykt?
Hvo puffed' Ilden op, da jeg var gaaet?

Percy.

Han fordrer alle mine Sanger: — Pyt!
da hart jeg kræved' Løsepenge for
min Kones Broder, blev hans Kind kridhvild,
et Dødsblik vendte han hen paa mit Ansigt,
og skald ved selve Navnet: Mortimer.

Worcester.

Sig ei ham dadler: han blev jo erklæret
for nærmest Arving af høifalig Richard.

Northumberland.

Saa! og jeg selv har hørt Erklæringen;
det skeedte, da den uløfsalige Konge,
(Gud tilgiv vore Synder mod ham!) uddrog
til Irland paa det Tog, hvorfra han hjemkom,
for at affættes, og strax derpaa myrdes.

Worcester.

Og for hans Død i Verdens vide Mund
vi leve skændede, og fælt ondtalte.

Percy.

Yes! hør mig blot! Erklærte da Kong Richard
dengang min Svoger, Edmund Mortimer
for Kronens Arving?

Northumberland.

Saa! jeg selv har hørt det.

Percy.

Maa, saa jeg dadler ei hans Fætter-Konge,
som Sultded ønsker ham paa nøgne Tofler.
Men bør det sig, at I — som satte Kronen
paa Isen af hiin glemsfulde Mand,
for hvis Skyld I et Helved-Præg maae bære
ret som bestufne Mordere bør det sig,
at hele Verden skal forbaude Jer,
som de Bestaltede, som Hielpers Hielpere,

som Stige, Reeb, ja meer, som Rakkerknægte. —

— Tilgiv jeg dybt nedstiger, for at finde
den Linie og den Titulatur

hvori I sættes til hiin Rævekonge. —

Tvi! skal det siges da i vore Dage,

skal det staae tidt i fierne Tiders Krønnik',

at Mænd af Eders Adelskab og Magt

Haand begge gav til uretfærdig Sag,

(som begge I har gjort, det Gud forlade!)

til Richard at nedslaae, hiin skionne Rose,

og plante ham, hiint Ukrudt, hiin stolt Henrik?

Skal det til Skam end videre Jer siges,

I Narre var, fik Vik og Pak paa Ryg,

ved ham, for hvem I giennemgik sliig Skændsel?

Nei, end er Tiid og Stund til at gienkjøbe

forviste Ære, og jer høit giensætte

i hele Verdens gode Mening end;

Op! hævner denne stolte Konges Spotten;

hans haanende Foragt, som Dag og Nat

kun grunder paa Jer al sin Skyld at yde,

om end den ydes skal med Eders Blod.

Thi siger jeg, —

Worcester,

Tys! Frænde! siig ei meer!

Og nu jeg aabne vil en Løndoms-Bog,

hvor Eders hurtig fattende Miensøie

skal læse Ting heel farlige og dybe,

et Værk saa vovsomt og høidristigt fast
som over striden, vilde Strøm at gaae
paa en let brækkelig og glat Epydstage.

P e r c y.

Dumper man i, god Nat! Svøm eller synk! —
send Fare ud fra Østen dybt til Vest;
kryds den med Tre saa fra Nord til Syd,
og lad dem lege Grams! — Ha! Blodet koger
paa Lovejagt, ei ved at reise Harer.

N o r t h u m b e r l a n d.

Blot Tanken om en Heltedaa ham driver
høit uden for Taalmodighedens Grændser.

P e r c y.

Bed Gud, det var et let Spring, synes mig,
til Maanen, for dens huse Tres = Smykke
at rive fra dens blege Ansigt ned:
at dykke sig i Dybets Afgrund = Svælg,
hvor Loddet aldrig naaede Bund, og trække
halvdruknet Tre op ved Lokkerne,
naar Redningsmanden udeelt maatte bære
dens Værdigheder uden Egenmand:
men tvi det gustne Laug og Kammeratskab!

W o r c e s t e r.

Han seer en Verden her af Billeder,
men ei dets Form, hvorpaa han skulde agte.
Min Frænde! laan mig Dre blot en Stund!

Percy.

Tilgiv mig! —

Worcester.

Disse samme ædle Skotter,
J fanged? —

Percy.

Dem beholder jeg hver een:

Med Gud! han skal ei faae een Skotter af dem;
Nei, om en Skotter frelste saa hans Siel,
han fik ham ei: ved denne Krigerhaand:
jeg vil beholde dem.

Worcester.

J farer op,

og laaner ikke Dre til mit Forslag:
J skal beholde disse Evers Fanger.

Percy.

Det vil jeg; dermed Stop! Han sagde og,
han vilde ei løskjøre Mortimer;
men jeg skal finde til ham, naar han sover,
og i hans Dre brøle: Mortimer!
Ja: jeg vil faae en Stær lært til at sige
blot Navnet Mortimer, og ham den skænke,
for idelig hans Harm at holde rørig.

Worcester.

Her Brænde! dog eet Ord!

Percy.

Høitideligt

affværges jeg hver Tid, undtagen den

at ærgre og at tærge Bolingbroke.

Og han, Prinds Fægtmesteren af Wales,
hvis jeg ei troede, Faderen ham håder,
og saae det gierne, om det gik ham ilde,
jeg kunde ham i et Kruus Ol forgive.

Worcester.

Farvel, min Frænde! jeg vil tale til Jer,
naar I er bedre opsat til at høre.

Northumberland.

Nu! hvilket ellevildt Bruushoved est Du,
som bryder ud i saadan Qvindestielden,
og til Din egen Mund kun Dre-laaner?

Percy.

Ha, see! med Riis jeg pidsses; Nelder brænde,
og Myrer bide mig, saasnart jeg hører
om hiin Politikus, hiin lumpne Bolingbroke. —
I Richards Tiid — hvad hedder Stedet dog? —
til Satan med det! — Det er i Glocestershire; —
hvor Hertugen — den Nar — hans Farbroer laae; —
hans Farbroer York — hvor først mit Kne jeg
boied'

for denne Smile-Konge, denne Bolingbroke,
da I og han kom hiem fra Ravenspurg.

Northumberland.

I Berkley = Borg.

Percy.

Ja rigtig! hvilken Slump
af sukkersødest Høflighed bød ei
mig der den sneedste Puddel! Hør eengang:
"Naar som hans spæde Lykke kom til
Naar" —
og "vakkre Henrik Percy — hulde Frænde!
de! —

Fanden i Vold med sliig en Lurendreier! —
Nu — Gud forlad mig! — Farbroer, tael; jeg
er færdig. —

Worcester.

Hvis ei, giv Jer ifærd dermed igien;
Vi har ei Hast.

Percy.

So! jeg er, min Siel! færdig.

Worcester.

Utsaa igien til Eders skotske Fanger.
Send dem hiem strax foruden Løsepenge;
gør Douglas's Søn til ene Hvervings-Mand
for Jer i Skotland; det, paa flere Grunde,
som skriftlig I skal faae — tro mine Ord! —
Wil let bevilges.

(til Northumberland).

I, min ædle Herre!

Mens Eders Søn har dette Hverv i Skotland,
skal liste Jer i Løn ind i Prælatens
den almænneste Erkebiskops Barm.

Percy.
Bispen af York? Ei sandt?

Worcester.

Jo; bittert mindes
han end sin Broder, Lord Escroops Død i Bristol:
Jeg taler dette ei som Gising blot,
som noget muligt, men som det jeg veed
er anlagt, overlagt og fast bestemt,
og venter blot paa Leilighedens Ansigt,
som det for Dagens klare Lys skal bringe!

Percy.

Jeg lugter Lunten: paa min Siel! det lykkes.

Northumberland.

Før Bildet reiser sig; Du slipper Hunden.

Percy.

Det er og være maa en herlig Plan!
og derpaa Skotlands Magt og York forenet
med Mortimer? Ha!

Worcester.

Det er det de skal!

Percy.

Min Siel! det er høist mesterlig udtænkt.

Worcester.

Og vi har Grund til Hast; thi ene ved
en Hær at reise frelse vi vort Liv.
Vi tee os end saa stille som vi ville,
Kongen vil troe sig i vor Gield, og troe

vi troe os noksom ei betalte; før han
 seer Kands til at betale os tilgavns?
 I see jo alt, hvorlunde han begynder,
 os fremmed' for sit Naadeblik at gjøre.

P e r c y.

Ja! Ja, det gjør han; vi vil hævnnes paa ham.

W o r c e s t e r.

Farvel, min Frænde! gaae ei videre
 heri, end Breve fra mig Bei Ter viser.
 Naar Tiden moden er (og det er snart)
 gaaer jeg i Løn til Glendower og Mortimer,
 hvor I og Douglas med vor hele Hærmagt,
 (saa vil jeg mage det) skal heldigt samles:
 i egen stærk Arm bær' vi da den Lykke,
 som nu vi høist usikkert holde paa.

N o r t h u m b e r l a n d.

Farvel, min Broder! Det os vist skal lykkes!

P e r c y.

Farbro'er Farvel! gjør blot ei Tiden lang;
 før flux i Mark, til Slag, Dødsstrig og Seiers-
 klang!

(De gaae.)

U n d e n A c t.

Første Scene.

Rochester. Gaardsrum i et Vertshuus.

En Føermand træder ind med en Lygte i
Haanden.

Føermand.

Holla hei! dersom Klokken ikke alt' er fire, vil
jeg lade mig hænge. Carls = Bogn staar lige
over den nye Skorsteen, og endnu er vor Hest ikke
pakket. Heida, Staldmester!

Staldmester (indenfor).

Jeg i; ja, nu kommer jeg.

En Føermand.

Na her, Thomas! Saa mig Graagbeens Sad-
del lidt tilrette; læg et Par Totter Uld under
Knappen; det arme Skind er brudt i Krydset saa
det er en Gru.

(En anden Føermand træder ind.)

Anden Foermand.

Jeres Wrtter og Bønner her ere saa fugtige som den flomme Enge, og det er den rette Wei til at give de stakkels Bæster Dm i Livet; dette Huus er der reent vendt op- og ned paa, siden Robin Staldmester døde.

Første Foermand.

Den arme Dievel! han saae aldrig glad ud, efter den Dag, da Havren gik i Weiret. Det var en Pind til hans Liigkiste.

Anden Foermand.

Jeg troer, dette er det kieltringagtigste Huus paa hele Londoner-Weien, hvad Lopper angaaer: de har bidt mig saa prikket som en Suder.

Første Foermand.

Som en Suder? Ja ingen Konge i hele Christenheden kan være bidt bedre, end jeg er bleven siden første Hanegal.

Anden Foermand.

Sh! de vil jo aldrig lade os faae en Nat-potte, saa maae vi lide det stænge i Raminen, og saadan Rimmerlud klækker Lopper ud som en Smierling Ravn.

Første Foermand.

Hei Staldmester! Kom dog ud, ad Helvede til; Kom dog!

Anden Foermand.

Jeg har en Gleskebørste og to Bundter Ingefær, som jeg skal lægge af i Charing-cross.

Første Foermand.

Hille den Ulykke! Kalkunerne i min Kuro ere næsten sultede ihjel! Hei Staldmester! Gid Du times en Ulykke! Har Du da ingen Dixe i Hovedet? Kan Du ikke høre? Er det ikke ligesaa godt, som at drikke, at lægge Dig een over Panadebrassen, vil jeg være en Kieltring. Kom ud ad Helvede til: plager da Satan Dig skinbarlig?

(Gadshill træder ind).

Gadshill.

God Morgen, Foermænd! hvad er Klokken?

Første Foermand.

Jeg tænker saa paa Lag to.

Gadshill.

Vær saa god at laane mig Din Lygte lidt, at jeg kan see til min Ballak nede i Stalden. —

Første Foermand.

Nei saa mange Tak; mig tager Du ikke ved Næsen; jeg er gammel i Hætten kan Du troe.

Gadshill.

Vil Du da ikke laane mig Din?

Unden Foermænd.

So vist: fikst Du Væren Zacharias? "Laan mig Din Lygte." Nei før vil jeg see Dig dingle i en Galge.

Gadshill.

Hør nu, Evoger! hvad Tiid tænker J at naae til London?

Unden Foermænd.

Tidsnok til at gaae tilsengs ved Lys, kan Du troe. — Kom, Naboe! lad os purre Her-
rerne op; de vil endelig reise i Følgeffab, for de
føre svær Fragt med.

(Foermændene gaae.)

Gadshill.

Heida, Kieldersvend!

Kieldersvenden (indenfor).

"Ved Haanden," sagde Langfinger.

Gadshill.

Ja, i Din Mund er det det samme, som:
"ved Haanden" sagde Kieldersvend; for mellem
Dig og en Langfinger er der ikke meer Forskiel,
end mellem ham, som anviser Arbeid, og ham, som
gør det. Du støber Kuglerne.

(Kieldersvenden træder ind).

Kieldersvend.

God Morgen, Mester Gadshill! det har sin
Rigtighed, hvad jeg sagde Jer i Aftes: der er en

Smule Herremand fra Skovegnen i Kent; — Han har bragt med sig tre hundrede Mark i Guld: jeg hørte ham i Gaar Aftes ved Maden sige det til Een af Selskabet, en Slags Rentemester, troer jeg, een som ogsaa har Fragt med i svære Mængde, Gud veed hvad! — De ere alt oppe, og fordrø Weg i Smør: de ville strax afsted.

G a d s h i l l.

Hør! hvis de ikke løber lige i Klørene paa St. Nicolai Drabanter, vil jeg give Dig min Hals.

K i e l d e r s v e n d.

Nei Tak! den vil jeg ikke have. Spar Du den kun til Bøddelen; for jeg veed Du er saa ærlig Dyrker af denne Kieltring-Helgen, som nogen Kieltring være kan.

G a d s h i l l.

Hvad fladdrer Du for mig om Bøddelen? Hvis jeg kommer til at hænge, vil jeg giøre et Par Galger fede: thi, hænger jeg, hænger gamle Sir John med, og han er ingen Bispenpind, veed Du. Ha! ha! der er endnu andre Trojaner, dem Du ikke drømmer om, som for Moerskabs Skyld behage at giøre Haandteringen Ære, og som, hvis man engang saae os i Kortene, for egen Anseelses Skyld maatte glatte det Hele. Jeg staaer ikke i Forbund med lumpne Hjulveiskrybere, der

gaae til Guds; ikke med Knippelknægte, som plyndre Stoddere; ikke med gemene skæggede Finkelpimpere; nei, med Adel fin og Pengeskrin; Raadmænd og Riigmænd, som i al Fald kan være os Rygstød; med Folk, som hellere slaae til end snakke, og snakke hellere end drikke, og drikke hellere end bede. Dog heri lyver jeg; thi de bede evindeligt til deres Helgeninde, det er: Staten. — Eller rettere, de bede ikke til hende, men de bede paa hende, eller endnu rettere, de bide i hende, slaae Skindet af hende og bruge det til Stadsstøvler.

Kieldersvend.

Hvad! Statens Skind? holder det Band ude i Sølesøre.

Gadshill.

Ja herligt; for Ratten har smurt det ind. — Vi staae som i en fast Borg; vi ere uden Frygt og uden Dadel; vi har Bregnesrøe = Recepten, med den gaae vi usynlige omkring.

Kieldersvend.

Paa min Siel! jeg tænker I maae være Ratten meer takkyldige end Bregnesrøe-Recepten, naar I kan gaae omkring usynligt.

Gadshill.

Giv mig Din Haand! Du skal faae en Priispart med os, saa sandt som jeg er en ærlig Mand.

Kieldersvend.

Nei siig heller, jeg skal faae den, saasnart
der er en uærlig Tyveknekt.

Gadshill.

Na, lad gaae! h'om o er et Fælledsnavn
for alle Menneſter. — Beed Staldmesteren trække
mig min Vallak ud af Stalden. Gud være med
Jer, I Svinepelts!

(De gaae.)

Anden Scene.

Veien ved Gadshill.

Prinds Henrik og Poins træde ind,
Bardolph og Peto (i nogen Afstand).

Poins.

Kom! i Skiul! i Skiul! jeg har ſkaffet Fal-
staffs Hest af Veien, og han ræler og knirker,
ſom opſtivet Fløiel.

Prinds Henrik.

Tilſide!

(Falstaff træder ind).

Falstaff.

Poins! Poins! Dievelen annamme Dig,
Poins!

Prinds Henrik.

Hold Mund, I feednyrede Dre! Hvad er det for et Brøl Du sætter op?

Falstaff.

Henrik! Hvor er Poins?

Prinds Henrik.

Han er gaaet op paa Toppen af Høien. Jeg vil gaae og søge ham op.

(Han lader som han søger Poins.)

Falstaff.

Jeg maae være forgiort, siden jeg vil plyndre i den Tyvekægts Selskab; den Kieltring har skaffet min Hest tilside, og bundet den, Gud veed hvor. Hvis jeg gaaer blot fire Fod videre til Fods, saa gaaer Beiret fra mig. — Ak ja! jeg tænker dog, alt dette uagtet, at lide en anstændig Død, dersom jeg undgaar Galgen for et Mord paa denne Slyngel. Jeg har nu hver Time paa Dagen i de sidste to og tyve Aar forsvoret hans Dmgang; og dog er jeg fortryllet af den Slyngels Selskab. Jeg vil lade mig hænge, om ikke den Gæsthy har givet mig en Trylledrik, for at faae mig til at holde af ham; Det er ikke andet muligt; jeg har faaet en Trylledrik! — Poins! — Henrik! — Fanden tage Jer begge to! Bardolph! Peto! — Mei heller sulte ihjel, end gaae et Skridt videre for at plyndre. Dersom det ikke er digesag

god Gierning som at drikke, at forlade disse Gavy-
thve, og blive en skikkelig Mand, saa er jeg den
største Spitsbub, som nogensinde har haft Tæn-
der i Munden. Dette Alen ujevne Grund er halv-
fjerdsindstyve Mile for mig at gaae til Fods; og
det veed de haardhertede Skielmer heel vel. Fan-
den staaer i det, naar ikke Tyve kan være ærlige
mod hinanden! (De fløite.) Hu! Sætan an-
namme Jer alle tilsammen! Giv mig min Hest,
J Gadstrikker! Giv mig min Hest, og gaae ad
Helvede til!

Prinds Henrik.

Hold Mund Tyksak! Læg Dit Dre tæt ned
til Jorden, og lyt efter, om Du ikke kan høre
Trin af Reisende.

Falstaff.

Har J Løftestænger at hale mig op med
igien! — Guds Død! Jeg vil ikke nok eengang
flæbe mit Kød og Blod saa langt til Fods for
alt det Guld der er i Din Faders Skatkammer.
Hvad Dievelen tænker J, at lade mig trave saa-
ledes?

Prinds Henrik.

Du lyver: det er netop Din Traver Du
mangler.

Falstaff.

Jeg beder Dig, gode Prinds Henrik! Raf
mig min Hest, Du gode Kongesøn.

Prinds Henrik.

By for en Ulykke, I Gæst! Skal jeg være
Staldkarl for Jer!

Falstaff.

Gaae hen og hæng Dig i Dit Kronprindses-
lige Husebaand! Gaaet de Fingre paa mig, vil jeg
anklage Jer derfor. Dersom jeg ikke lader Gades-
viser digte om Jer allesammen, og faaer dem
siungne til de gemeneste Melodier, saa gid jeg
maa drikke min Død i et Glas Sæk: naar en
Egøg drives saavidt, og det ovenikjøbet til Guds
— saa er det mig en Pest.

(Gadshill træder ind).

Gadshill.

Staae!

Falstaff.

Det maae jeg imod min Willie!

Poins.

O det er vores Støver: jeg kender hans
Røst.

(Bardolph træder ind).

Bardolph.

Hvad Nyt?

Gadshill.

Forklæd Jer! forklæd Jer! Eders Maffer
paa! Penge, Kongen tilhørende, er undervejs

ned ad Høien: de gaae til Kongens Rentekammer.

Falstaff.

Der loi I, Slubbeet! de gaae til Kongens Kro!

Gadshill.

Der er nok for at hielpe os saamange viere —

Falstaff.

— Til Galgen.

Prinds Henrik.

Mine Herrer! I fire skal byde dem Spidsen oppe i Enevreveien. Edvard, Poins og Jeg tage Post dybere nede; slippe de fra Jeres Angreb, stode de paa os.

Peto.

Hvor mange ere de vel omtrent?

Gadshill.

En otte, ti Stykker.

Falstaff.

For Dievelen! bare de ikke plyndre os!

Prinds Henrik.

Hvad? er Du Kujon, Ridder John Istervom.

Falstaff.

Nu, nu! er jeg just ikke Eders Bedstefader John af Gaunt, Kujon er jeg dog ikke, Henrik!

Prinds Henrik.

Gødt! det kommer paa en Prøve an.

Poins.

Nu da Hansemand! Din Hest staaer bag
Gierdet; naar Du behøver den, kan Du finde
den der. Farvel, og hold Stand!

Falstaff.

Nu kunde jeg ikke prygle ham, om saa Bøds-
delen stod mig over Hovedet.

Prinds Henrik.

Edvard! hvor har Du vore Forklæbninger?

Poins.

Her tæt ved: Lad os gaae tilside,

(Prinds Henrik og Poins gaae.)

Falstaff.

Nu, mine Herrer! Lykken hjælper Manden
over Bækken, naar han gidder sprunget: det er
mit Valgsprog; hver Mand paa sin Post!

(De Reisende komme ind),

Første Reisende.

Kom Nabo! Drengen skal trække vore Heste
ned ad Høien; vi vil gaae et Stykke, og række
Benene lidt.

Røverne.

Staaer!

De Reisende.

Jesu! vær os naadig!

Falstaff.

Slaae til! Need med dem! Idrei Halsen om paa de Skurke! Ha I fordomte Spyfluer! I forædte Fjildebuge! — De hade os unge Mennesker: need med dem; træk Skindet af dem!

Første Reisende.

- D vi ere ødelagte, vi og vores for bestandig.

Falstaff.

Gid I times Alfens Ulykke, I tykmændes Kieltringer! Er I ødelagte? Nei, I gannemforede Marsskorer! gid vi bare havde jer hvad I har tilovers! Afsted, I Mædskaviin! afsted! Hvad I Slynkler! skal unge Frøe ikke ogsaa leve? I er' vel af de Evende, som betiene Retfærdigheden? Vi skal betiene Jer, Ian I troe.

(Falstaff og de Dørige drive de Reisende ud.)

(Prinds Henrik og Poinz komme tilbage.)

Prinds Henrik.

Tyvekneegtene have bundet de ællige Folk: naar nu Du og jeg kunde plyndre Tyvekneegtene, og gladelig begive os paa Farten til London, vilde det give os Løier for en heel Uge, Patter for en Maaned, og en herlig Spøg for bestandig.

Poinz.

Tilfide! jeg hører dem komme.

D

(Røverne komme tilbage.)

Falstaff.

Velan, mine Herrer! lad os dele, og saa til Hest, før det bliver Dag. Dersom Prindsen og Poins ikke er' to Erkekujoner, saa er der heller ikke mere Sandhed paa Jorden: der er ei meer Mandsmod i denne Poins, end i en Vilband?

Prinds Henrik (styrter imod dem).
Ederø Penge!

Poins.

I Skurke.

(Mens de tre især med at dele, angriber Prindsen og Poins dem. Falstaff og de øvrige tage Flugten efter et Stød eller to, og lade Byttet i Stikken.)

Prinds Henrik.

Det Bytte! — Nu til Hest med Fryd og Gammen: adspredt' er' Tyvene, og ha betagne af Angst, at ei de tør hinanden møde: Hver troer sin Kammerat en Retsbetjent. Kom Edvard Falstaff svæder sig ihjel, og fæder, hvor han gaaer, den magre Jorðkond; jeg ynked' ham, hvis jeg for Latter kunde.

Poins.

Hvor den Kieltring brølede!

(De gaaer).

Tredie Scene.

Warkworth. Et Bærelse i Bergen.

Percy træder ind, læsende et Brev.

"— Men hvad mig selv angaaer, min ædle Herre! kunde jeg være vel tilfreds med at være der, paa Grund af den Kjærlighed jeg bærer til Eders Huus." Han kunde være vel tilfreds. — Hvi er han det da ikke? "Paa Grund af den Kjærlighed han bærer til vort Huus" — Man seer deraf, at han elsker sin egen Kornlade høiere end vort Huus. Lad mig see videre. "Den Sag, I foretage Eder, er farlig;" — Ja det er vist og sandt; det er farligt at forkiøle sig, at sove, at drikke; men jeg kan sige Jer, Lord Marrius! Faren er en Brændenælde, paa hvilken vi plukke en Blomst, som hedder Sikkerhed. "Den Sag, I foretage Jer, er farlig; de Venner, I har nævnet, upaalidelige; Tiden selv ei godt valgt; og Ederes hele Anslag alt for let for Bægten af saa svar Modkraft." — Siger I det? Siger I det? Jeg siger Jer igien, I er en dum, feighieret Karl, og I lyver. Hvilket Dummerhoved er dog dette? Ved Himlen! Vort Anslag er saa godt et Anslag, som nogensinde blev gjort; vore Ven-

ner tro og standhaftige; et godt Anslag; brave
 Venner; det bedste Haab; et fortreffeligt Anslag;
 saare brave Venner. — Hvad er dette dog for en
 flubbertagtig Tisblok! — Hvordan? Mylord af
 York røber jo Anslaget, og Anordningen af den
 hele Sag. — Guds Død! stod jeg nu hos hiin
 Skurk, kunde jeg slaa ham Hjernefisten itu med
 hans Frues Biste. Er ikke min Fader, min Far-
 bro'er og jeg selv med? Lord Edmund Mortimer,
 Mylord af York, og Owen Glendower? Er der
 desuden endnu ikke Douglas? Har jeg ikke Breve
 fra dem alle, at de ville møde mig fuldvæbnede
 henad den niende i næste Maaned? Og ere nogle
 af dem ikke allerede brudte op? Hvad dette er for
 en vantro Skurk! En Hedning! — Ah! nu skal
 man see, at han i sit kolde Hjertes Oprigtighed
 og Angst gaaer til Kongen, og lægger vort hele
 Forehavende for Dagen! — O, jeg kunde dele
 mig i to Parter, og lade dem indbyrdes give hin-
 anden Kindheste, fordi jeg har vildet bevæge saa-
 dant et Gledeskiæg til sliq ærefuld Daad! Gid
 Satan annamme ham! Lad ham kun fisle for
 Kongen! Vi ere belavede; jeg vil bryde op endnu
 i Nat!-

(Lady Percy træder ind).

Hvad siger I nu, Trine? Inden to Timer
 maa jeg forlade Eder.

L a d y P e r c y.

O min Gemal, hvi er I saa allene?
 Hvad har jeg gjort, at jeg i fiorten Dage
 har været fra min Henriks Seng forviist?
 Sitg mig, min Elſkte! hvad er det, som røver
 Dig Modlyſt, Munterhed og gyldne Søvn?
 Hvi fæſter Du Dit Dje ſtiwt paa Jorden,
 og farer op tidt, naar Du ſidder ene?
 Hvi har Du tabt det fridſke Blod i Kinden;
 min bedste Skat, min Ret til Dig hengivet
 til Stirren, Grublen og til ſorten Tungſind?
 Jeg i Din ſvage Søvn har lyttet paa Dig,
 og hørt Dig mumle om jernklædte Krige;
 Beridder: Ord, til ſyrig Ganger tale;
 udraabe: "Raſk! fald an!" Og Du har talt
 om Udfald, og Tilbagemarſch, om Telte,
 om Løbegrave, Pallisader, Skandſer,
 Bryſtværn, Feldtſlanger, Baſiliſk, Kartover;
 om Gangers Lønning og om ſlagne Stridsmænd
 og alle Optrin i en hidſig Fægtning.
 Din Siel har kriget vilbt her i Dit Bryſt,
 og har Dig i Din Søvn ſaadan opægget,
 at Svede: Perler ſtode paa Din Pande,
 ſom Bobler paa en nylig oprørt Strøm:
 Dit Aſyn viſke ſvare Trækninger,
 liig Gens, der flux i ſtor Til ſtemmer Kande.
 O hvad betyde diſſe Warſelſtegn?

Et vigtigt Bærk har min Gemal i Hænde,
og jeg maa vide det, hvis han mig elsker.

Percy.

Heida! Er Williams borte alt med Pakken?

(En Tjener træder ind).

Tjeneren.

Ja Herre! for en Time siden.

Percy.

Har Butler bragt de Heste fra Sheriffen?

Tjeneren.

En bragte han, nu nys.

Percy.

Hvad for en Hest?

en stolt Araber-Hest, stubsøret? Hvad?

Tjeneren.

Ja!

Percy.

Godt! paa denne Stolte vil jeg trone. —

Velan! i denne Stund jeg den bestiger,

O Espérance! — Du mine Fædres Skioldsprog! —

Vyd Butler lede Hesten ud i Parken!

(Tjeneren gaaer).

Lady Percy.

Men hør mig, min Gemal!

Percy.

Hvad vil Du sige?

Lady Percy.

Hvad fører Jer saa iilsomt bort?

Percy.

Min Hest,

min Hest, min Glut!

Lady Percy.

En, vilde Ubekat!

En Væsel har ei nær saa mange Nykker,
som dem, I tumles af. I Sandhed, Henrik!
jeg vil — ja jeg vil vide Eders Hverv.
Jeg frygter, at min Broder Mortimer
vil opstaae for sin Ret, og Jer har bedet
hans Sag at styrke; men saafremt I gaar —

Percy.

— Saa langt til Fods, saa blier jeg træt, min
Glut.

Lady Percy.

Kom, kom I Gladdermurd! og svar oprigtig
paa hvad jeg nu vil spørge om. I Sandhed,
jeg brækker Dig den lille Finger, Henrik!
hvis Du ei siger mig den rene Sandhed.

Percy.

Bort, lille Skielm! — Jeg elste Eder, Trine? —
— Jeg bryder mig ei om Dig: Nu er Tiid ei
til Leeg med Duffer, eller Kamp med Læber;
nei! nu til Dags maae vanke blodige Næser,
og brukne Kroner, som i Handel dog
for hele gielde skal. — Guds Død! min Hest! —
— Hvad er der, Trine? — Vilde Du mig noget?

Lady Percy.

J ei mig elsker? — Gjør J ei, i Sandhed?
 Vel! lad kun være! Hvis J ei mig elsker,
 vil jeg ei heller elske meer mig selv!
 J ei mig elsker? — Ak! er det og Alvor?

Percy.

Kom, min Kathrina! vil Du see mig ride?
 og naar til Hest jeg er, jeg sværge vil,
 jeg grændseløs Dig elsker. — Men, min Trine!
 fra nu af maa Du meer ei spørge mig,
 hvorhen jeg gaaer, og hvi jeg gaaer herfra. —
 Jeg skal hvorhen jeg skal; og kort og godt,
 i Aften, fagre Trine! gaaer jeg fra Dig.
 Jeg kjennder Dig som viis, dog visere ei,
 end Henrik Percy's Viv: J er standhaftig;
 men dog en Kvinde: og hvad Taushed angaaer,
 har J ei Måge: thi jeg troer for sand,
 Du ei vil snakke om hvad ei Du veed,
 og saavidt troer jeg Dig, min vakke Trine!

Lady Percy.

Hvordan! saavidt?

Percy.

Ei Straabred længer. — Hør nu!
 jeg drager bort. J skal og drage med.
 J Dag gaaer jeg; i Morgen J afsted.
 Er Du tilfreds?

Lady Percy.

Seg maa tilfreds mig give.

(De gaae.)

Fjerde Scene.

Gast: cheap. Et Værelse i Bertshuset: Bildsvines
Hovedet.

Prinds Henrik og Poins træde ind.

Prinds Henrik.

Jeg beder Dig, Poins! Kom dog ud af den
fittede Stue, og laan mig Haand en Emule til
ret at lee!

Poins.

Hvor har Du været Henrik?

Prinds Henrik.

Med tre eller fire Svinehoveder mellem tre
eller fire Snes Dregehoveder. Jeg har spillet paa
Fidelitetens allergroveste Strænge. — Hør! jeg
er bleven Kammerat og Druvbroder med et Kob-
bel af Vintapperknægte; og kan kalde dem alle ved
deres Døbenavne, saasom: Thomas, Richard,
Frants! — De sværge allerede deres Saligheds-
Ged paa, at skøndt jeg er kun Prinds af Wales,
er jeg dog den fine Levemaades Konge, og sige
mig ligefrem, jeg er ingen storagtig Hans Nar,

som Falstaff; men en Pigernes Jens, en flink
 Gut, en god Dreng, — paa min Siel! med de
 Ord kaloe de mig; og naar jeg bliver Konge i
 England, skal alle vakkre Knose i East = cheap
 staae rede paa min Bink. — At stikke Næsen ret
 dybt i Glasset, det hedder i deres Sprog: "at
 farve purpur," og naar man, i det man lader
 Vandet, trækker Nænde, sige de: "Naa!" —
 og bede, man skal lade stryge til! — Kort sagt:
 jeg er kommet saa vidt i et Qvarter, at jeg for
 min hele Levetiid kan drikke med enhver Kiedel-
 flikker i hans eget Sprog. Jeg kan sige Dig,
 Eduard! Du har forskiertset megen Tre, ved
 ikke at være med mig i denne Action. — Men,
 søde Eduard — og for endnu at giøre dette Navn
 sødere, vil jeg give Dig dette lille Kræmmerhuus
 Sukkergodt, som nylig tryktes mig i Haanden af
 en Viintapper-Dreng, en, som i sine Dage al-
 drig har sagt andet, end: Dtte Skilling og
 sex Pence; og Velkommen! Velkom-
 men! med den kling-ende Efterklang: "Strax,
 min Herre! strax: En Flaske Muska-
 teller-Viin paa Ridt til dem i Hals-
 maanen," eller saadant noget. — Nu, Eduard!
 for at fordrive Tiden, til Falstaff kommer, saa,
 her! gaar ind i et Siderværelse; mens jeg spørger
 min lille Viintapperdreng, hv han gav mig Suk-

keret; og bliv Du ved i eet væk at raabe: Frants!
 paa det hele Samtalen med mig, fra hans Side, kan
 ikke blive til andet end: "Strax!" Gaae tilside,
 saa skal jeg strax vise Dig en Prøve. —

P o i n s.

Frants!

Prinds Henrik.

Ret saa! Ret saa!

P o i n s.

Frants!

(Poins gaaer).

(Frants træder ind).

Frants.

Strax, Herre! strax! — Rudolph! spring
 ned til dem i Granatæblet.

Prinds Henrik,

Kom hid, Frants!

Frants.

Naadige Herre?

Prinds Henrik.

Hvor længe maa Du endnu staae i Lære,
 Frants?

Frants.

I Sandhed fem Aar, og saa endda saa længe
 som til —

P o i n s (indenfor).

Frants!

Frants.

Strax, min Herre! Strax!

Prinds Henrik.

Fem Aar? — Ved vor Frue! en lang Fæstetid at klinge med Tinkander i. — Men hør, Frants! havde Du vel Mod i Brystet til at spille Kryster mod Din Lærekontrakt, fægte med Hælene mod den, og løbe Din Vej?

Frants.

Herre Gemini! Herre! jeg tør sværge paa alle Bøger i hele England, at jeg nok skulde faae Mod dertil —

Poins (indenfor).

Frants!

Frants.

Strax! Strax, min Herre!

Prinds Henrik.

Hvor gammel er Du, Frants?

Frants.

Lad mig tænke mig om; — næste Mikkelsdag bliver jeg —

Poins (indenfor).

Frants!

Frants.

Strax, Herre! Jeg beder, giv Tiid et Dieblik, naadige Herre!

Prinds Henrik.

Men hør, Frants! det Sukker, Du for gav mig, var det ikke for to Pence? var det ikke?

Frants.

O min Gud! Herre! gid der havde været for fire!

Prinds Henrik.

Jeg vil give Dig tusinde Pund for det: kræb dem, naar Du vil, og Du skal faae dem.

Poins (indenfor).

Frants!

Frants.

Strax! Strax!

Prinds Henrik.

Strax, Frants? — Nei Frants! men i Morgen, Frants! eller Frants! paa Torsdag! eller, i Sandhed! Frants! naar Du vil. — Men Frants —

Frants.

Naadige Herre?

Prinds Henrik.

Wilde Du vel plyndre mig ham den Svend med Læder = Bamsen og Chrystallknapperne, ham med det rundtsubsede Haar, Agatringen, sorte Strømper, skræmmerede Anæbaand; ham med den fine Tunge og den gravitætiske Mave?

Frants.

Oh min Gud! Herre! Hvem mener J?

Prinds Henrik.

Na da Du! — Saa er da ogsaa Jeres
brune Mustateller: Wiin den allerypperste I har;
thi, seer I, Frants! Jeres hvide Seildugs-
Kammisol bliver smudset; i Barbariet, min
Ven! gaaer det aldrig saa vidt.

Frants.

Hvad, Herre?

Poins (indenfor).

Frants!

Prinds Henrik.

Afsted, Knægt! horer Du ikke, de kalde?

(Her kalde begge paa ham; han staaer for-
plumret, og veed ei, til hvad Side han
skal vende sig).

(Kieldersvenden træder ind).

Kieldersvenden. Hvad! staaer Du
stille, og horer saadan en Kalde? See til Giesterne
derinde! (Frants gaaer.) Naadige Herre! Gamle
Sir John med et halvt Dussin til ere ved Døren.
Skal jeg lukke dem ind?

Prinds Henrik.

Lad dem tove lidt udenfor, og saa luk op!

(Kieldersvenden gaaer). Poins!

(Poins kommer tilbage).

Poins.

Strax, Herre! strax!

Prinds Henrik.

Hør! Falstaff og de øvrige Tyveknegte staae ved Døren. Skal vi gjøre os lystige?

Poins.

Saa lystige som Faarehyllinger, min Dreng! Men hør dog! hvor snildt dreev I ikke Spasen med denne Viintapper-Dreng? Nu! hvad blev Enden paa den?

Prinds Henrik.

Jeg er nu ret stemt til al mulig Lystighed, der har aabenbaret sig som Lystighed, ligesaa ældgamle Fatter Adams Dage og til den umyndige Alder af nærværende Midnat Tolv flet. (Frants kommer igien med Vin.) Hvad er Klokken, Frants?

Frants.

Strax, Herre! strax!

Prinds Henrik.

Underligt! denne Krabat har færre Ord end en Papegøje, og dog er han en Qvindes Søn. Hans hele Virkekreds er Trappe op og Trappe ned! hans Betsalenhed en Stump Regning. — — Nei! endnu er jeg ikke gaaske stemt som Percy, hiin Nordens Heedspore; han, som til Frokost gjør mig Raal paa en sex, syv Dussin Skotter; vadsker derpaa sine Hænder, og siger til sin Kone: — "Uf! dette stille Liv fjeder mig; jeg mangler Arbeid." — "O min søde

Henrik! siger hun; "hvormange har Du
flaaet ihjel i Dag?" — "Giv min
Kraber en Blanding!" siger han, og svarer
saa en Time efter: "Aa en tolv, fiorten
Stykker! Lapperie! Lapperie!" Hor,
kald os nu Galstaff ind: jeg vil spille Percy, og
det fordomte Mædskesviin skal spille Frøken Mora-
timer, hans Frue. "Rivo!" skriger Drukkenbol-
ten. Kald ind nu vort Ribbeenstykke! Kald ind
vor Talgklump!

(Galstaff træder ind med Gadshill, Bar-
dolph og Peto.)—

Poinz.

Velkommen, Hansemand! Hvor har Du
været?

Galstaff.

Fanden tage alle Kujoner, og det med Hud
og Haar; nu og i al Ewigheid, Amen! Det er
mine Ord. — Giv mig et Glas Sæk, Dreng!
— Før jeg længer skal vedblive dette Liv, før
skal jeg knytte Strømper, og stoppe og saale dem
ovenikjøbet. — Fanden tage alle Kujoner! — Giv
mig et Glas Sæk, Esel. — Er der da ingen
Dyd mere paa Jorden?

(Han drikker.)

Prinds Henrik.

Saa Du aldrig Titan kysse et Fad Smør?
den blødhjertede Titan, som smeltede ved Søn-
nens søde Fortælling! Giorde Du det, saa be-
tragt engang denne Massa!

Falstaff.

I Esel! Ogsaa i dette Glas Sæk er der
Kalk! Der er ikke andet end Kieltringer at finde
blandt de syndige Mennesker: Dog -- en Kujon
er to Gange værre end Sæk med Kalk i! en
ffikændelig Kujon! — — Gaae din Wei, gamle
Hans! doe naar du vil! dersom Mandsmød, rig-
tigt Mandsmød ikke er udsløttet af Jorsens Ansigt,
vil jeg passere for en suur Sild. — Der leve ikke
tre brave Mænd uhængte i hele England; og den
ene af dem er feed, og bliver til Alders; Gud see
i Naade til os! Det er en flem Verden, siger jeg.
Gid jeg var Bæver! saa kunde jeg sidde og synge
Psalmer eller saadant noget! — Fanden tage alle
Kujoner! siger jeg endnu eengang.

Prinds Henrik.

Hvad nu, I Uldsæk! hvad mumler I der?

Falstaff.

Du, en Kongesøn! — Hvis jeg ikke med en
Marrebrix pryglar Dig ud af Dit Kongerige, og
driver alle Dine Undersaatter foran Dig, som en

E

Glof Bildgiæs, saa gib der aldrig mere vore Skiæg
i mit Ansigt! — I Prinds af Wales!

Prinds Henrik.

Hvad! I forbandede Kanonprop! Hvad
gaaer der af Jer?

Falstaff.

Er I ikke en Kujon? svar mig paa dette! —
Og Poins der?

Poins.

For Dievelen, I Istervom! kalder I mig
Kujon, reñder jeg Dig min Kaarde giennem Livet.

Falstaff.

Jeg kalde Dig Kujon! Jeg vil fer see Dig
i Helvede, end kalde Dig Kujon: men jeg vilde
give tusinde Pund til, at jeg kunde rende saa
stærkt, som Du kan. I har en smuk, lige Ryg;
I bryder Jer ikke om, at Folk seer Eders Bag:
— Kalder I det at være i Baghold for Eders
Venner? Fanden i Bold med sligt Baghold! Lad
mig faae Nogen for mig, som tør see mig under
Dine. — Lad mig faae et Bæger Cæk: — jeg
er en Skidm, har jeg smagt Baadt endnu i Dag.

Prinds Henrik.

O Gæsthy! Dine Læber ere knap tørre end-
nu af det Sidste Du drak.

Falstaff.

Egemeget er det! Fanden tage alle Kujoner;
siger jeg, syvende og sidste Gang!

(Han drikker.)

Prinds Henrik.

Men hvad fattes Dig?

Falstaff.

Hvad der fattes mig? — Vi fire her har i
Morges taget tusinde Pund.

Prinds Henrik.

Hvor er de, Hansemand? hvor er de?

Falstaff.

Hvor de er? Tagne fra os er de: der være
Hundrede mod os fire Stakkelet.

Prinds Henrik.

Hvad siger Du, Hans? Hundrede?

Falstaff.

Jeg er en Skielm, om jeg ikke i to stive
Klokketimer var i Haandgemæng med et Dusin af
dem. Det er et Guds Mirakel, jeg er sluppen
heelskindet. Jeg har faaet otte Kaardestik gien-
nem min Bams; fire giennem mine Buxer: mit
Skiold er hugget sønder og sammen; mit Sværd
er saa hakket som en Haand = Saug: ecce
signum! Jeg har aldrig fægtet drabeligere,
siden jeg kom til Skieldsaar og Alder; men det

hialp Altsammen ikke. — Ganden tage alle Rujo-
ner! — Lad dem tale! Dersom de tale meer eller
mindre end Sandhed, ere de Skurke og Mørk-
hedens Børn.

Prinds Henrik.

Tael, I Herrer! Hvordan gik det til?

Gadshill.

Vi fire angreeb en ti, tolv Stykker —

Falstaff.

Sexten i det mindste, min Prinds!

Gadshill.

— Og bandt dem.

Peto.

Nei, nei; de blev ikke bundne.

Falstaff.

Jo, Elyngel! de bleve bundne, saa mange
som de vare; eller jeg vil passere for en Jøde —
en ebraisk Jøde!

Gadshill.

Da vi vare ifærd med at dele Byttet, angreb
sex, syv, friske Folk os —

Falstaff.

— Og løste de Andre, og nu kom de øvrige
for en Dag.

Prinds Henrik.

Hvad! fægtede I med dem alle tilhobe?

Falstaff.

Alle tilhobe? Jeg veed ikke, hvad I kalder Alle tilhobe! men hvis jeg ikke fægtede med halvtredsfindstyve af dem, saa er jeg ikke meer værdt end et Knippe Reddiker: dersom der ikke var to, tre og tredsfindstyve om stakkels gamle Hans, vil jeg aldrig passere for Menneske meer.

P o i n s.

Gud bevare mig! I har dog vel ingen bræbt af dem!

Falstaff.

Sa, nu er det for sildigt, at bede Gud bevare Dig. Jeg har gjort Raal paa to af dem; to er jeg vis paa, jeg har givet deres Bekomst; to Skurke i Dvelks-Klæder. — Hør Henrik — dersom jeg lyver, maa Du spytte mig i mine Dine, og kalde mig en Esel. Du kiender min gamle Parade; — her laae jeg, og saadan førte jeg min Klinge. Nu faldt fire Skurke i Dvelks-Klæder ind paa mig, —

P r i n d s H e n r i k.

Hvad! fire? Nu nylig sagde Du jo kun to.

Falstaff.

Fire, Henrik! Jeg sagde Dig: fire!

P o i n s.

Jo! Jo han sagde fire.

Falstaff.

Disse fire kom alle som een Mand, og stak
efter mig af al Magt. Jeg gjorde mig ikke Stort
deraf; men tog alle deres syv Kaardespidsen med
mit Skjold, saaledes

Prinds Henrik.

Syv? men i dette Dieblig var der jo kun
fire!

Falstaff.

I Dvæls?

Poin's.

Ja fire i Dvæls = Klæder.

Falstaff.

Syv, ved denne min Kaardesæste, eller jeg
vil være en Skurk.

Prinds Henrik.

Lad Du ham fladdre: vi vil strax faae flere
endnu.

Falstaff.

Hører Du paa mig, Henrik?

Prinds Henrik.

Ja, og hvad meer er, jeg agter paa Dig,
Hans!

Falstaff.

Ja gjør det, for det er nok værdt at laane
Dre til. — Disse Ni i Dvæls, som jeg fortalte
Dig om —

Prinds Henrik.

Saa! der har vi allerede to til.

Falstaff.

Da jeg hug midt iblandt dem —

Poind.

Saa faldt deres Buxer ned —

Falstaff.

Saa begyndte de at vige: men jeg var dem i Hælene, brugte baade Fod og Haand, og i en Haandevending gav jeg syv af de Elleve saa meget, de havde nødigt.

Prinds Henrik.

O Uhyre! Elleve Mænd i Dvælk, vorte op af de to!

Falstaff.

Men stod saa ikke Fanden i det! Tre grimme Skurke i bouteillegrønne Klæder faldt mig med eet i Ryggen, og klemte hart paa mig; — thi det var saa bælmørkt, Henrik, at man ikke kunde see sin Haand, for sine Dine.

Prinds Henrik.

Disse Løgne ere som den Fader, der avler dem: uhyre forn: Bierge, aabenbare og haandgribelige. Naa, Du Grødhoved! Du Erkeklo-drian! Du forbandede, liderlige, fittede Talgklump, —

Falstaff.

Hvad! er Du gal? Er Du gal? Hvad der er sandt, er sandt.

Prinds Henrik.

Siig, hvordan kunde Du kjende disse Mænd i de bouteillegrønne Klæder, naar det var saa mørkt, at Du ei kunde see Din Haand for Dig? Fridst! kom frem med Dine Grunde! Hvad svarer Du hertil?

Poins.

Fridst! kom frem med Jeres Grunde, kom frem med Jeres Grunde, Hans!

Falstaff.

Hvad! Vil I tvinge mig? - Nei, om jeg stod under Galgen, eller laae paa al Verdens Pinebænke, saa sagde jeg ikke et Ord, naar man vil tvinge mig. — Lade mig afstvinge Grunde! Om der end var Grunde i saadan Mængde, som Brombær, gav jeg dog ingen Grunde, naar man tvang mig; gjorde ikke jeg!

Prinds Henrik.

Jeg vil ikke længere være skyldig i denne Synd: denne blodrige Kujon, denne Sengenpresser; denne Hesterygs Brækker, dette uhyre Rødbierg —

Falstaff.

Lie, I Beenrad, I Prinds Skind og Been, I tørrede Dretunge, I Tyremie, I Stokfist, —

D havde jeg blot Hænde til at sige Alt hvad Du ligner! — I Skrædder = Ulen, I vandrende Raars defutteral, I Skrinkelbeen, I elendige staaende Spankrør; —

Prinds Henrik.

Godt! Træk Din Hænde en Smule, og saa ifærd med det igien; og naar Du har udmattet Dig med flue Lignelser, saa hør blot disse to Ord!

Poinz.

Giv Ugt, Hansemand!

Prinds Henrik.

Vi to saae Jer fire angribe fire: I bandt dem, og bemægtigede Jer deres Eiendom. Giv nu Ugt paa, hvorledes en simpel Fortælling skal stoppe Munden paa Jer alle. Saa angreeb vi to Jer fire; og med et eneste Ord skræmmede Jer fra Jeres Bytte, og vi har det, ja vi kan vise Jer det her i Huset: — Og I, Falstaff! I flæbte Eders Kalluun saa hurtigt afsted, med saa megen Behændighed, og brølede om Naade, og blev ved at løbe, og brøle som den bedste Tyrea Kalv jeg nogentid har hørt. Hvilken Uselryg Du dog est! at hække Din Raarde, som Du har gjort, og saa sige, det var skeet i Fægtningen? Hvilket Kneeb, hvilket Paafund, hvilket Smuthul kan

Du nu udfinde, for at skiule Dig for denne aabenbare Skam?

P o i n s.

Fridse, Hansemænd! Lad os høre hvad Kneeb Du nu har udfundet?

F a l s t a f f.

Bed Gud i Himmelen! Jeg kiendte Jer saa godt som han, der gjorde Jer. Men seer I, mine Herrer! Var det for mig at dræbe vor Thronarving? Skulde jeg vende mit Sværd mod den ægte Prinds? Nei! Du veed, jeg er saa tapper som Hercules; men tænke paa Instincten. Løven selv vil ei røre den ægte Prinds. Instinct er en mægtig Sag. Jeg var Kujon af Instinct. Saa længe jeg lever, skal jeg tænke desto bedre baade om mig og Dig: mig vil jeg ansee for en vældig Løve, og Dig for en ægte Prinds. — Men, for Gud! mine Gutter! det glæder mig, at I har Pengene. — Vertinde! Dørene i! i Nat ville vi vaage; i Morgen ville vi bede. Raske Dreng! vakkre Ungersvende! gyldne Perlevenner! alle god Kammeradskabsstitler skal gives Jer. — Heisa! skal vi være lystige? skal vi spille en Comedie extempore?

P r i n d s H e n r i k.

Ja nok: — og Gudholdet skal være at Du smurte Høle.

Falstaff.

Ah! tael ikke mere om det, Henrik! dersom
Du holder noget af mig! —

(Bertinden træder ind.)

Bertinden,

Allernaadigste Herre Prinds. —

Prinds Henrik.

Allerkjæreste Frue = Bertinde! hvad godt?
Hvad har Du at sige mig?

Bertinden.

O min Gud, Eders Naabe! Her er en stor
Rangsperson fra Hoffet uden for, som vil tale
med Jer: han siger, han kommer fra Eders
Fader.

Prinds Henrik.

Saa er han for mig en Tvangsperson; der-
for send ham hiem igien til min Moder.

Falstaff.

Hvad Slags Mand er han?

Bertinden,

En gammel Mand.

Falstaff.

Hvad har Gravtæten af bestille oven Senge-
ved Midnatstide? — Skal jeg sige ham Bækked?

Prinds Henrik.

[O ja, gjør det Hansemand!

Falstaff.

For Pokker! jeg skal nok føre ham til Dørs.

(Han gaaer.)

Prinds Henrik,

Nu, mine Herrer! ved vor Frue! I fægtes
de drabelig; baade I Peto, og I Bardolph; I
ere ogsaa Løver, I løb Jeres Bei af Instinct;
I vilde ikke røre den ægte Prinds; Sy! —

Bardolph.

For Pokker! jeg rendte, da jeg saae de an-
dre rende.

Prinds Henrik.

Siig mig nu oprigtig: hvordan kom Fal-
staffs Sværd til at see saa hakket ud?

Peto.

So han hakkebe i det med sin Daggert, og
sagde, han vilde svære sig ned i det hedeste Hel-
ved, naar han blot kunde faae Jer til at troe,
at det var skeet i Fægtningen, og han overtalte
os til at gjøre ligesaa.

Bardolph.

Ja og til at kildre os i Næsen med Slava-
græs, for at faae den til at bløde, og derpaa til
at besmøre vore Klæder med Blodet, og sværge
paa, det var ærlige Folks Blod. Jeg gjorde hvad
jeg ikke har gjort i de sidste syv Aar, for jeg blev
rød ved at høre hans forfærdelige Kneeb.

Prinds Henrik.

Ha Skurk! for atten Aar siden stjal Du et Glas Sæk; Du fandt Smag i dette Slags Lyvesrie, og siden den Tid er Du bleven rød ex tempore. Du har baade Ild og Sværd hos Dig, og dog løb Du bort: Hvad Instinct havde Du dertil?

Bardolph.

Min Prinds! seer I disse Himmelblus, disse ildrøde Dampe?

Prinds Henrik.

Ja.

Bardolph.

Hvad troer I de betyde?

Prinds Henrik.

Guldstab i Hiernen og Tomhed i Mungen.

Bardolph.

Nei, min Prinds! rigtig seete betyde de Galden.

Prinds Henrik.

Nei, rigtig seete ere de et Forvarsel for Galgen.

(Falstaff kommer tilbage).

Her kommer magte Hans; her kommer Ribder Knoffelmand! Nu hvor gæder det, min elste

lige Uldballe! Hvor længe er det siden Du saae
Dine egne Knæe, Hansemand?

Falstaff.

Mine egne Knæe? Da jeg var i Dine Nar
Henrik, var jeg ikke saa tyk om Livet, som en
Drnekloe: jeg kunde have krøbet igiennem Ringen
paa en Aldermands Tummelfinger: Ganden tage
Suk og Sorg; det blæser et Menneske op som en
Blære. — Der er ellers flyngelagtigt Nyt paa
Jærde; Sir John Bracy var her fra Eders Ga-
der; I skal møde ved Hove i Morgen tidlig. Det
velbekjendte Bildhoved fra Norden, Percy; og
han fra Wales, som gav Umaincon et Livfuld
Prygl, og gjorde Lucifer til Hanrei, og tog Gulds-
kæbs og Mandskæbs Eed af Satan paa Korset af
en Walliser Stridsøxe, — Hvad Dievelen er det
han hedder?

Poins.

Ah! Glendower!

Falstaff.

Dwen, Dwen; just ham, og hans Svigers-
søn Mortimer, og den gamle Northumberland;
og den modigste Skotter blandt alle Skotter, Dou-
glas, som til Hest sætter op ad det steileste Bierg.

Prinds Henrik.

Com. rider i fuld Galop, og med sin Pistol
skyder en Spurv i Flugten?

Falstaff.

J har truffet det.

Prinds Henrik.

Det er meer end han nogentiid har giort med Spurven.

Falstaff.

Ja, den Slynge har Med i Brystet: han løber ikke.

Prinds Henrik.

Nu, hvilken Slynge er Du-dog, at Du roser ham saaledes for at løbe!

Falstaff.

Til Hest, J Spyttegiøg; men til Fods viger han ei et Fodbred.

Prinds Henrik.

Jo, Hansemand! af Instinct.

Falstaff.

Na ja — af Instinct — det lader jeg gielde. Nu da, han er ogsaa med; og en vis Mordale, og endnu et Tusinde Blachuer. Worcester har staalet sig bort i Nat; Din Faders Skæg er bleven hvidt over disse Tidender; Nu kan man faae Land for saa godt Kjøb som stinkende Mæ-reler.

Prinds Henrik.

O ja, dersom vi faae en heed Skiersomme, og disse borgerlige Stridigheder vare ved, saa see

det ud til, at vi kan købe Somfrubomme, som
Nellikesom, i hundredevis.

Falstaff.

For Gud! Du har Ret, min Gut! Det
seer ud til en god Handel med disse Vahre. —
Men siig mig nu, Henrik, er Du ikke bandsat
bange? Du er Thronarving: kunde hele Verden
vel skaffe Dig tre saadanne Fiender til paa Halsen,
som den Lucifer Dougläs, den Bussemand Percy,
og den Dieve! Glendower? Er Du ikke bandsat
bange? Løber det Dig ikke koldt over Ryggen
ved det?

Prinds Henrik.

Paa min Siel! ikke det mindste. Jeg mang-
ler noget af Din Instinct.

Falstaff.

Men Du vil faae en biderhvas Skændepre-
diken i Morgen, naar Du kommer til Din Fa-
der: saa sandt Du holder af mig, saa vær i Tide
betænkt paa et Svar.

Prinds Henrik.

Spil Du min Faders Rolle, og tag mig i
Forhør over mit Levnet.

Falstaff.

Maa jeg? — Top! Denne Stoel skal være
min Throne; denne Daggert mit Scepter, og
denne Pude min Krone. —

Prinds Henrik.

Din Throne passerer for en Pindestoel; Dit
Guldscepter for en Bly-Dolk, og Din kostbare,
rige Krone for en stakkels lurvet Skaldepande!

Falstaff.

Nu da! dersom Naadens Lys ikke er reent
udslukt i Dig, saa skal Du nu blive bevæget. —
Giv mig et Bæger Kanariesæk, for at faae mine
Dine til at see røde ud; thi jeg maa tale røende,
og jeg vil gjøre det i Kong Cambyses Maneer.

Prinds Henrik.

Velan da: her er min Knæbøining!

Falstaff.

Og her er min Tale: —

"Riddere og Adels herrer, træder tilside!"

Bertinden.

Hillesskam! det er en herlig Spas!

Falstaff.

"Græd ei, min Dronning! — Ak! Din Gråd
er spildt!" —

Bertinden.

Naa, min Gud og Skaber! hvilken Høiti-
delighed han pantager sig!

Falstaff.

"For Guds Skyld! følg min sorgnedslagne Dronning!"

"thi Taarer stoppe hendes Dines Eluser!" —

Bertinden.

O, hvad det er rart! han gjør det saa naturligt som nogen i alle de reisende Stodder = Comediant = Bander, jeg endnu har seet.

Falstaff.

Hold sin Mund, gode Frue Pæle = Maal, hold sin Mund, gode Frue Finkel = Bimpel! — — Henrik! Jeg undres ei blot over, hvorlunde Du øder Din Tiid; men tillige ogsaa over det Selskab, som omgiver Dig: jo meer man nedtræder Kameelblomsteret, jo stærkere voxer det; men jo meer man øder af Ungdomstiden, jo snarere fortæres den. At Du est min Søn, det har jeg deels Din Moders Ord for, og deels min egen Formodning; men især forvisses jeg derom af et slyngelagtigt Træk i Dit Die, og en dum Hængen med Din Underlæbe. Dersom Du da er min Søn — nu kommer jeg til Eagen — dersom Du da er min Søn, hvi lader Du da Folk pege Fingre ad Dig? Skal Himlens gyldne Soel være en Dreng, der skulker af Skole, og gaaer og æder Brombær paa Marken? Dog dette er et Spørgsmaal, som aldrig burde gøres. Skal Englands

Søn være en Tyv, og rapse Guldbørser? Et Spørgsmaal, som vel bør gøres? — Der er en Ting, Henrik! som Du ofte har hørt tale om, og som er bekjendt for mangfoldige her i Landet under Navn af Beeg: dette Beeg — eftersom gamle Skribenter berette — gjør smudsig! Saaledes gjør og det Selskab Du søger; thi, Henrik! nu taler jeg ei til Dig i Ruus, men i Taarer; ei i Fryd, men i Klagelyd; ei i Ord blot, men ogsaa i Bedrøvelse: — Og dog er der een dydig Mand, som jeg ofte har bemærket i Dit Selskab; men jeg veed ikke hans Navn.

Prinds Henrik.

Lor jeg spørge Ederes Majestæt, hvad Slags Mand er det?

Falstaff.

En vakker, deilig Mand, sandelig! og vel ved Magt; med et livligt Blik, et indtagende Die, og et høist ædelt Væsen; i mine Tanker er hans Alder nogle og halvtredsfindstyve Aar; ja det er, ved Gud! ogsaa meget mueligt, at det lakker stærk ad de Tredsfindstyve for ham: og nu kommer jeg ihu: hans Navn er Falstaff. Dersom denne Mand er hengiven til Udsvævelser, saa tager jeg mægtig Feil af ham; thi, Henrik! Dyden lyser ham ud af Dinene. Hvis da Træet kjendes paa

Frugten, saaledes som Frugten paa Træet, saa siger jeg bestemt: der er Dyd i denne Falstaff. Hold fast ved ham; jag de øvrige paa Døren! — Og siig mig nu, Du vanartige Slynge! hvor har Du været henne i hele denne Maaned?

Prinds Henrik.

Taler Du som en Konge? — Tag Du nu min Rolle, saa vil jeg spille min Faders.

Falstaff.

Hvad! støde mig fra Thronen! — Dersom Du gjør det halv saa gravitætisk og majestætisk baade i Ord og Gæster, saa hæng mig op ved Benene som en Kaninunge eller en Hare hos en Wildthandler. —

Prinds Henrik.

Velan, her sidder jeg.

Falstaff.

Og her staaer jeg: — dømm nu, mine Herrer!

Prinds Henrik.

Nu Henrik! Hvorfra kommer I?

Falstaff.

Gra Cast = cheap, Eders Majestæt.

Prinds Henrik.

De Klagemaal, jeg hører over Dig, ere forfærdelige.

Falsstaff.

Naadige Herre! de er min Siel og Salighed
falske: — jo, jo, den unge Prinds skal gjøre
Ser det broget nok, kan I tro!

Prinds Henrik.

Bander Du, vanartige Dreng! fort, kom
aldrig meer for mine Dine. Du river Dig med
Vold og Magt bort fra Naaden; der er en ond
Mand, som forfølger Dig i Skikkelse af en feed
gammel Mand; en Mand, der seer ud som en
Tønde, er i Dit Selskab. — Hvorfor omgaaes
Du med dette Mædskekar, dette Evinetrug, denne
Battersoets-Balle, dette Wiin-Drehoved, denne Kal-
luun-Sæk, denne stegte Høitidsore, stoppet med
Budding, denne ærværdige Hans Wurst, denne graa-
hærdede Nederdrægtighed, denne Ruffer-Oldermand,
denne bedagede Daarlighed? Hvori er han duelig,
uden i at smage paa Kanarisæk og drikke den? hvori
er han net og reenlig, undtagen i at skicere en Ka-
puun for, og spise den? hvori er han forstandig
undtagen i List? Hvori er han listig undtagen i
Slyngelstreger? Hvori er han slyngelagtig, und-
tagen i Alting? Hvori er han roesværdig, und-
tagen i Ingenting?

Falsstaff.

Wil Eders Naade ikke forklare sig tydeligere?
Hvem mener Eders Naade?

Prinds Henrik.

Den slyngelagtige, affkyelige Ungdomsfor-
fører Falstaff; den gamle, hvidskæggede Satanas.

Falstaff.

Naadige Herre! Den Mand kjender jeg.

Prinds Henrik.

Ja, det veed jeg.

Falstaff.

Men dersom jeg sagde, at jeg vidste mere
Om ham, end om mig selv, saa sagde jeg
mere end jeg vidste. — At han er gammel —
Gud bedre det! — det bevidne hans graa Haar:
Men at han er — med Tugt at sige — en Pige-
jæger, det benægter jeg aldeles. Hvis Sæk med
Sukker i er en Feil, saa Gud naade Syndere! Der-
som det er Synd at være gammel og munter, saa er
Mangen gammel Bert, jeg kjender, allerede fordømt!
Dersom Fedme fortjener at hades, saa fortjene
Pharaos magre Kæer at elskes. — Nei, naadigste
Herre! jag Peto væk, jag Bardolph væk, jag
Poins væk; men den søde Hans Falstaff, den
rare hans Falstaff, den ærlige Hans Falstaff,
den tappre Hans Falstaff, og saameget mere den
tappre, som han er den gamle Hans Falstaff;
forjag ikke ham af Din Henriks Selskab; forjager
Du den tykke Hans, saa forjag hele Verden!

Prinds Henrik.

Ja det vil jeg; det g'ør jeg.

(Der kantes paa; Bertinden, Frants og Bardolph gaar ud).

(Bardolph kommer løbende tilbage).

Bardolph.

O min Prinds, min Prinds! Sheriffen
staar for Døren med en forfærdeligragt.

Falstaff.

Herud I Esel! Spil Komedien til Ende; jeg
harde meget endnu at sige paa denne Falstaffs
Begne.

(Bertinden kommer hurtig ind.)

Bertinden.

Herre Jesus! Naadige Herre! Naadige Herre!

Falstaff.

Holla! Holla! Lucifer rider paa en Fiolbue!
Hvad er paa Færde?

Bertinden.

Sheriffen og hele Wagten er udenfor: de
kommer for at giennefsøge Huset; skal jeg lukke
dem ind?

Falstaff.

Hør, Henrik! ansee ikke en virkelig Fare
for Børneleeg! gjør Du det, er Du fra Dine
fem, skjøndt Du synes at have dem.

Prinds Henrik,

Og Du er en Kujon af Naturen uden In-
sigt.

Falstaff.

Jeg gjør Eders Major til Løgn; gjør S
det Samme ved Sheriffen, saa er det godt; hvis
ikke, saa lad ham komme ind; dersom jeg ikke
skalbe tage mig ligesaa godt ud paa en Rakker-
sluffe, som nogen Anden, saa Ganden i Bold
med min Opdragelse! Jeg haaber, at en Strikke
kan kvæle mig ligesaa gesvindt som enhver anden.

Prinds Henrik.

Gaae og skiul Dig bag Tapetseriet; I andre
maaе gaae ovenpaa! — Nu, I gode Herrer!
hvem der nu havde et ærligt Ansigt og en god
Samvittighed!

Falstaff.

Begge Dele har jeg havt; men Marstal og
Datum er sliidt af dem, og derfor vil jeg krybe
i Skiul.

Prinds Henrik.

Kald Sheriffen ind!

(Alle gaaе undtagen Prindsen og Poins).

(Sheriffen træder ind med en Foermand).

Prinds Henrik.

Nu Hr. Sherif! Hvad godt?

Sheriffen.

Tilgiv mig, Prinds!

En Pøbelsværm dreeb visse Folk herhid.

Prinds Henrik.

Dg hvilke Folk?

Sheriffen.

En af dem godt er kiendt,
en svær, feed Mand, min Prinds!

Joermænden.

Saa feed som Smør.

Prinds Henrik.

Den Mand — det siger jeg Jer — er ei her;

jeg selv har sendt ham bort i Grinder;

Dg hør, Sheriff! jeg giver Dig mit Ord:

i Morgen Middag sender jeg Dig ham,

at han kan giøre Dig og hver Mand Røde

for hver en Ting, som han beskyldes for:

Nu ønsker jeg, at I forlade Huset.

Sheriffen.

Det vil jeg, Prinds! To Herrer have mistet

ved dette Røverpåk tre hundred Mark.

Prinds Henrik.

Vel muligt! har han plændret disse Mænd,

saa skal han staae til Ansvar. —

Far nu vel!

Sheriffen.

God Nat, min ædle Prinds!

Prinds Henrik.

Jeg troer, det er god Morgen; er det ei?

Sheriffen.

So Prinds! jeg troer, at Klokken er vel To.

(Sheriffen og Foermanden gaar.)

Prinds Henrik.

Den fattede Slubbert er ligesaa bekjendt som St. Pauls Kirken. — Gaar hen og kald ham frem!

Poins.

Falstaff! — han ligger i dyb Søvn bag Tapisseriet, og snorker som en Hest.

Prinds Henrik.

Hør bare, hvor tungt han trækker Ande! — Randsag hans Lomme! (Poins søger i dem.) Hvad har Du fundet?

Poins.

Intet uden Papirer, min Prinds.

Prinds Henrik.

Lad os see, hvad de kunne indeholde. Læs dem!

Poins.

Item en Kapuun = 2 Shillings, 2 Pence.

Item Sauce = = = 4 —

Item Kanariesæk 8 Potter 5 — 8 —

Item Anchovis, og Kana-

riesæk efter Aftensmaaltidet 2 — 6 —

Item Brød, en halv Penny.

Prinds Henrik:

O Uhyre! Kun for en halv Penny Brød til denne forfærdelige Mængde Kanariesæk! — Glem hvad der ellers kan være; vi ville læse det, naar vi faae bedre Leilighed: lad ham ligge der og sove, til det bliver Dag. I Morgen maa jeg til Hove! Vi maae allesammen i Orlog, og Du skal faae en hæderlig Post. — Jeg vil skaffe denne fede Krabat en Post ved Godfolket, og jeg veed, at en Marsch paa et Par tusind Alen vil blive hans Død. — Pengene skulde blive betalte tilbage med Rentes Rente. Kom til mig i Morgen, i god Tiid; og nu god Morgen Poinz!

Poinz.

God Morgen, min ædle Prinds!

(De gaae.)

T r e d i e A c t.

Første Scene.

Bangor. Værelse i Archidiaconusens Huus.

Percy træder ind med Worcester, Mortimer og Glendower.

Mortimer.

De Løfter gode er'; de Venner sikke;
vort første Skridt er fuldt af hældigt Haab.

Percy.

Lord Mortimer — og Glendower, min Frænde, —
Vil I nu sætte Jer? —

Og Farbro'er Worcester: — Staaer ei Satan i det?
Jeg har forglemt mit Kort!

Glendower.

Nei, det er her.

Sid, Frænde Percy! sæt Jer ned, Heedspore!
thi hver Gang Lancaster med dette Navn

omtaler Jer, han blegner, og med Sukken
han ønsker Jer, I var i Himlen inde.

P e r c y.

Og Jer i Helvede, hvergang han hører
man nævner Lyb om Dwen Glendower.

G l e n d o w e r.

Jeg kan ei dable ham; — just som jeg fødtes,
var Himlens Pande fuld af gloende Riis
og Ildgestalter; og, som jeg kom frem,
skialv Jorden i sin Grundvold, lig en Kryster.

P e r c y.

Ei! Skielvet havde den til samme Stund,
hvis Eders Moders Rat blot havde kastet!

G l e n d o w e r.

Jeg siger: Jorden skialv den Stund jeg fødtes.

P e r c y.

Jeg siger: Jorden tænkte ei som jeg,
saafremt I troer den skialv af Frygt for Jer.

G l e n d o w e r.

Al Himlen stod i Brand, og Jorden skialv.

P e r c y.

Saa skialv den ved at see af Himlen brænde,
og ei af Frygt for Eders Fødselstime. —

Den skræntende Natur tidt søger Lust
i sære Udbrud: Tidt den svangre Jord
med et Slags Bugvrid piint og plaget er,
fordi den holder en balstyrig Vind

i Livet paa sig: den vil ud i fri Luft;
 saa ryster den det gamle Skrog, og styrter
 en moesgroet Borg; et Kirkespiir. — I hiin
 Stund

Matronen leed af sligt, og rystede
 af Svækkelse.

Blendower.

Min Frænde! ei af Mange
 jeg døied' flige Modsprog! Lad mig sige
 Ser nok eengang, — at i min Fødselstime
 var Himlens Vande fuld af røde Ildblus;
 fra Biergene løb Gederne, og Hiorden
 kreeg sælsomt ned mod angstopfyldte Marker.
 Forvarslet er jeg overordentligt;
 den hele Strømning i mit Liv udviser,
 jeg drev ei med blandt Hverdagsmennesker.
 Hvor lever Gent — indhegnet af det Hav,
 som Englands, Skotlands Kyst og Wales om-
 tordner —

der Pehling kalder mig, har for mig læst!
 Og find mig nogen Mand af Kvinde født,
 der sporer mig paa Kunstens høie Baner,
 og holder Stridt med mig i Grublen's Dybder! —

Percy.

Walliser = Sproget taler I som Mester;
 det troer jeg. — Lad mig nu faae Middagsmad! —

M o r t i m e r.

Dys, Frænde Percy! Die! I gjør ham gal.

G l e n d o w e r.

Jeg Nander kalde kan fra Afgrund's Dybet.

P e r c y.

Det kan jeg med; og det kan vel Enhver:
men komme de da, naar I kalder paa dem?

G l e n d o w e r.

Hør, Frænde! jeg kan lære Jer at byde
selv over Dievelen.

P e r c y.

Og jeg, min Frænde!

kan lære Dig at skræmme ham med Sandhed.
Dael Sandhed! trods saa Djev'len og hans Hær:
kan Du fremmane ham, da bring ham hid;
jeg sværger, jeg har Magt til ham at skræmme.
Dael Sandhed stet! o da Du Djev'len skræmmer!

M o r t i m e r.

Nu! Nu!

Ei meer af Sligt, som til Unytte tales! —

G l e n d o w e r.

Tre Gange Henrik Bolingbroke har mødt
min Magt: tre Gange fra Wyndesore's Bredder
og sandguul Severn har jeg sendt ham hjem
med uforrettet Sag, Hagl = Storm = Lyn = slagen.

Percy.

Hvordan! Af Jer, Hagl-Storm- og Lynild. Hagen!
For Satan! siig! hvordan kom han da hjem? —

Glendower.

Nok! — Her er Kortet: Skal vi dele nu
vor Ret, alt efter vort trefoldige Forbund?

Mortimer.

Archidiaconussen har alt deelt det
i trende Landemærker ligeligt.

England fra Trent og Severn og hertil
mod Syd og Ost er mig ansat til Lod.

Alt Vestligt, Wales, hiinsides Severns Bred,
og alt det rige Land, som den indgrændser,
er Glendowers. For Eder, fiære Frænde!

den Rest, som ligger nordlig ud for Trent. —

Trefold er denne Overeenskomst udstædt;

og naar giensidig den beseglet er,

(en Sag, som godt i Nat sig lader rygte)

gaaer I, min Frænde Percy! jeg: den ædle

Lord Worcester bort i Morgen, for at samles

med Skotlands Hær og Eders ædle Fader

i Shrewsbury, alt som os er bestemt.

Min Fader, Glendower er end ei færdig:

ei heller i de første fiorten Dage

behøve vi hans Hielp.

(Til Glendower.)

I den Tiid famlet
I hver Basal, hver Ben, og Nabo = Adels.
G l e n d o w e r.

En kortere Tiid skal sende mig til Eder,
og jeg ledsager Eders Fruer did.
Nu liste I Jer fra dem uden Afsted,
thi vist der regne vil en Sorgens Vandflod,
naar I og Eders Qvinder skilles ad. —

P e r c y.

Mig synes, min Part, nord fra Burton her,
i Størrelse ei kommer nær Jer Andres.
See kun den Flod; hvor den sig vinkler ind,
og af mit bedste Land bortskærer mig
en svær Halvmaane, en uhyre Flig.
Hør! her jeg lader Floden dæmme af;
her skal den nettede sølverblanke Trent
gaar lige, flet og ret i en ny Rende:
den skal ei snoe sig i sin dybt et Indskaar,
for mig saa riigt et Jordsmon at berøbe!

G l e n d o w e r.

Ei snoe sig? — Jo, det skal, det maa, det giør
den!

M o r t i m e r.

Ja!

See kun! den skyder her sin Gang og løbet

G

med lige Fordeel til den anden Side;
i det den paa hiin Side knapper af
saa meget Land, som her den tog fra Eder.

Worcester.

For en Slump Penge giennemskær' I den,
og vinder denne Spidse Land mod Nord;
saa løber den jo lige, slet og ret!

Percy.

Det vil jeg; en Slump Penge gjør det klart!

Glendower.

Jeg taaler ei det ændres.

Percy.

Gjør I ei?

Glendower.

Nei! I ei ændre det!

Percy.

Hvo siger Nei?

Glendower.

Jeg! det gjør jeg!

Percy.

Lad mig da ei forstaae det;
men siig det frem i Eders Maal fra Wales!

Glendower.

Jeg taler engelsk, saa godt som I, min Herre!
thi jeg optugtet blev ved Englands Hof:
der jeg, som Ungling mangen engelsk Sang
til Harpen 'digtede' yndeligt og skønt,

og aav mit Sprog en hielpsem Prydelse;
 en Dyd man alv. og har Jer afmærket!

P e r c y.

Det glæder mig, min Siel! og det i Hiertet!
 før vil jeg være Kat og skrige: "Miau!"
 en flig en Rimegast; jeg hører heller
 man skraber Messingkierte reen med Kniv,
 og usmurt Mølle. Hiul paa Arlen skrige;
 det fløver mine Tænder ei saa meget,
 som dette Berse-Hakkemad; det er mig
 forceret Trav paa skindmagr' Skindmærs Rygrad!

G l e n d o w e r.

Nu, nu! Trent ledes af!

P e r c y.

Det lidt mig rager:
 Jeg skænker glat væk Land, tre Gange større,
 til en godt Hiertens-Perle-Ben! Men naar
 det gielder Sag og Handel, maae I vide,
 da lives jeg om Spidsen af et Haar.
 Nu! er Kontrakten færdig? Skal vi gaae?

G l e n d o w e r.

Klart skinner Maanen. I maae bort i Nat.
 Jeg skynde vil paa Skriveren; og derhos
 belave Qvinderne paa Eders Reise.
 Jeg troer, min Datter gaaer fra Biid og Sands;
 saa høilig elsker hun sin Mortimer.

(Gaaer.)

M o r t i m e r.

Hy, Grænde! hvor I kiver med min Fader!
P e r c y.

Jeg kan ei for det: tidt han tærger mig
med sine Sagn om Muldvarp og om Myre,
om Drømmer Merlin og hans Prophetier,
og om en Drage og en finløs Fiske,
en vingeplukket Gris, en Ravn, som fældte:
om Løven i sin Roe, om Kat i Spring,
og andet saadant Lirum = Larum Kram,
som i min Troe mig rokker. — Her nu bare;
han holdt mig i Gaar Nat som mindst ni Timer
med at opregne mig de Diebles Navne,
som tiente ham; Jeg svarte: "Hm! — Godt! —
Snak kun!"

men hørte ei et Ord. — D han er piinlig
som mødig Hest, som Lucifer til Hustrue,
og værre end et Huus hvori det ryger.
Før Ost og Hvidløg aad jeg i en Mølle,
end Røge (naar hans Sludd'r jeg skulde tære)
i bedste Sommerstot i Christenheden.

M o r t i m e r.

Jeg siger Jer, han er en værdig Ridder,
høist herligen belæst, og stærkt forfaren
i fiendne Hemm'ligheder; liæk som Løven,
udmærket Bennesæl, og gavmild = riig
som Indiens Gruber. — Skal jeg Jer vel sige,

at Eders Sind han høit i Verre holder;
 ja tvinger sig, fast over sin Natur,
 naar I modstrider ham: ja! det er Sandhed!
 Jeg siger Jer: ei nogen Mand i Verden
 ham fristede saa stærkt, som I har gjort,
 og smagte Røvselse og Fare ei! —
 Men brug ei Sligt for tidt; det beder jeg. —

Worcester.

I er for daddelsyg, i Sandhed, Herre!
 og siden I kom hid har I gjort nok,
 for hans Taalmodighed at overspænde.
 I lære maa at rette denne Lyde;
 om tidt den Storhed, Mod og Kraft end viser,
 (det er den første Ynde den Jer laaner)
 saa røber den og tidt balstyrig Harm,
 Mangel paa Sæder og paa Maadehold;
 Opblæsthed, Stolthed, Haan og Selvindbildning;
 det allermindste Etænk af disse Feil
 vil efterlade sig en, hæslig Plet,
 paa alle andre ædle Gavers Skionhed,
 og deres Priis dem reent bedrage fra!

Percy.

Godt! præstkuns! Priis og Lov de fine Sæder! —
 Her vore Koner er'; lad os nu skilles.

(Glendower kommer tilbage med Lady
 Percy og Lady Mortimer).

M o r t i m e r.

Det er en Ting som ærgrer mig i Sielen,
min Kone kan ei engelsk; jeg ei Wallisisk.

G l e n d o w e r.

Min Datter græder; vil ei skilles fra Jer;
Hun være vil Soldat og med i Krigen.

M o r t i m e r.

Min Fader! siig, at hun med Faster Percy,
ledsagebe af Jer os snart skal følge.

(Glendower taler til sin Datter paa Wallisisk;
hun svarer i samme Sprog).

G l e n d o w e r.

— Hun er som gal; den Uregierlige!
Ei Overtalelse slaar an paa hende.

(Lady Mortimer taler Wallisisk til Mortimer).

M o r t i m e r.

Ha! jeg forstaaer Dit Blik; hiint skionne Wales-
Sprog,

som her fra disse svulne Himle regner,
er mig bekjendt; og var det ei for Skams Skyld,
jeg svarte Dig just i selvsamme Sprog.

(Lady Mortimer taler.)

Jeg Dine Rys forstaaer; Du mine med;

Saa tale vore Følelser nu sammen:

men, Elskte! jeg af Skole skulker ei,

før jeg har lært Dit Sprog; thi see, Din Tunge
Walliser-Sprog gjør sødt, som Elskovs-Sang

i fagre Dronnings Mund, naar henrykt den
i Sommerhyttens Mulm til Luthen toner.

Glendower.

Nei! smelter I, gaaer hun fra Biid og Sands!

(Lady Mortimer taler atter).

Mortimer.

Deri er jeg dum, som Dumbhed selv!

Glendower.

Hun beder Jer

at lægge Jer paa disse lette Siv;

i hendes Skød hvil Eders fagre Hoved,

saa synger hun den Sang, som fryder Jer,

og kroner Sønnens Gud paa Eders Dine;

Hun Eders Blod med frydfuld Tunghed tryller,

og gjør sliig Striid imellem Søvn og Vaagen,

som Striden er imellem Dag og Nat,

en Time, før hiint Spand i Himmel = Seel'toi

sit gyldne Seirtog hist i Øst begynder.

Mortimer.

Jeg sidder fro, og horer hendes Sang;

imens tør og vort Skrift vel blive færdigt.

Glendower.

Gjør det;

de Tonekunstnere, som spille for Jer,

fast tusind' Mil' herfra i Luften svæve;

dog flux de her skal være: Sid, og lyt!

Percy.

Kom Thrine! Du forstaaer Dig just paa
Leie! — Kom hurtig, hurtig; at jeg kan lægge
mit Hoved i Dit Skød!

Lady Percy.

Hei, I Vilbgang!

(Glendower taler nogle Ord i Walliser-Sproget,
og Musikken lader sig høre).

Percy.

Nu seer jeg, Dievelen forstaaer Wallisisk;
og Under ei, han er saa fuld af Nykker.
Han er, min Siel! en herlig Musikanter.

Lady Percy.

Saa maatte I være musikalsk fra Top til
Taa, for I regieres aldeles af Nykker. — Saa
lig nu stille I Hjertet! og hør Mortimers Donna
syng wallisisk.

Percy.

Jeg hørte heller Donnal, min Støvertæve
sunge irlandsk.

Lady Percy.

Har Du Lyst til at faae en braaden Pande?

Percy.

Nei!

Lady Percy.

Saa lig stille!

Percy.

Det kan ikke jeg; det er Qvindens Sag. —

Lady Percy.

Nu, Gud hielp Dig!

Percy.

Til Walliserfruens Seng.

Lady Percy.

Hvad Du dog sladder!

Percy.

Tys! hun synger.

(En Walliser-Sang synges af Lady Mortimer.)

Percy.

Fridst Thrine! Nu vil jeg ogsaa have en
Sang af Jer.

Lady Percy.

J saaer ingen af mig, paa Troe og Tre!

Percy.

"Ingen af Jer, paa Troe og Tre!" Hiertens
Blut! J sværger ligesom en Kuffenbagers Kone!
"Det gjør jeg aldrig, paa Tre og Troe! og saa
sandt jeg lever; og saa sandt Gud bedre mig, og
saa sandt der er Soel paa Himmelen:"

Og for Din Fed sliig Taftes-Borgen giver,
som om Du aldrig varst hiinsides Ginsbury.

Erverg mig som Adelsfrue (det Du est)
 en dygtig Mündfuld Ged; og lad hiin Smaaheed,
 som klæder godt ved Pebernødder, bruges
 af Kræmmerkjellinger og Søndagekarle.
 Gidst, syng!

L a d y P e r c y.

Jeg vil ei synge.

P e r c y.

Det er den nærmeste Wei til at blive Skræb-
 berste; eller Afretter for Rødkieffer. — Naar
 Kontrakterne ere udfærdigede, vil jeg afsted inden
 to Dimer; og nu kan I komme ind til mig, naar
 I lyst.

(gaaer.)

G l e n d o w e r.

Kom, kom Lord Mortimer! I er saa kold
 for dette Togt, som Percy brænder for det.
 Nu er vel Skriftet færdigt; vi besegle;
 og saa til Hest paa Stand.

M o r t i m e r.

Ja, hiertens gierne!

(De gaae.)

Anden Scene.

London. Børrelse i Palladset.

Kong Henrik træder ind med Prindsen af
Wales og Adels herrer.

Kong Henrik.

Forlader os; Prindsen af Wales og jeg
maa raadslaae ene: Værer dog ved Haanden,
thi muligt strax vi trænge tør til Eder.

(Ederne gaae.)

Jeg veed ei, om min Gud det saa vil have
for mulig Brøst og Brode i mit Liv,
at i sit Røenraad af mit eget Blod
han skaber Straffens Riis og Svebe til mig;
Dog i Dit Levnets Baner, som de gaae,
faaer Du mig til at troe, Du est betegnet
til heden Hævn, til Himlens Tugteriis
for mine Synder. — Siig mig dog, hvor kunde
deslige lave, tøileløse Lyster,
saa usel, lumpen, nogen Tid og Død,
de tomme Glæder, de raae Ruttebrødre,
udi hvis Lag Du staaer, og est indpodet —
hvor kunde de Dit høie Blod sig nærme?
Hvor hæve sig op til Dit Fyrste-Hierte?

Prinds Henrik.

Med Eders Majestæts Forlov! jeg ønsked,
jeg for hver Brøst saa fri mig kunde sige,

som visselig jeg reen mig giøre kan
 for mangen Feil, man lægger mig til Last:
 Dog den Formildelse jeg mig udbeder,
 at naar jeg har giendrevet mangt et Løgnfagn —
 det Høiheds Dre tidt er nødt at høre
 af Dienstkalk og lumpen Ryhedskræmmer,
 Jeg maa for noget Sandt (hvori min Ungdom
 i vilde, regellose Baner sveied)
 naar tro jeg underkaster mig, faae Naade!

K o n g H e n r i k.

Gud naade Dig! — Men jeg maa undres, Henrik!
 ved al Din Tid, hvis Vinge tager Flugt
 saa himmelvidt fra alle Dine Fædres.
 Din Plads i Raadet har Du skændigt mistet,
 og nu Din yngre Broder den beklæder.
 Som fremmed est Du fast for hvert et Hierte
 ved Hoffet, og for alle Blodets Prindser;
 Tidsalderens Forventninger og Haab
 er ødelagt; og hver Mands Hierte ahner
 prophetisk alt Dit Fald. — I havde jeg
 med min Nærværelse saaledes ødslet,
 saa strippet om paa Stræde, Torv og Gade,
 tilfals, godtkøb for hver en lav Kompan;
 da Folkets Mening, som mig hialp paa Thronen,
 var bleven tro hiin ædle Thronbesidder,
 og ladt mig i Landlysnings Mørke navnløs,
 som Een, der Intet var og Intet vordet.

Men sieldent saaes jeg; derfor, naar jeg uddrog,
blev som et sieldent Luftsyn jeg beundret.

"Der er han!" raabte Folk til deres Børn:

"Hvor?" sagde Andre: "Hvem er Volinga-
broke?"

Da stial jeg Himlens hele, høie Blidhed,
og mig iførte sig en Bdmynghed,
at Trostak jeg af hver Mands Bryst tilreev mig,
høi Velkomsts Jubelraab af hver Mands Mund,
selv naar den frönte Konge var tilstede.

Saa min Person jeg fridst og ny bevared':

Ypperstepræstens Kiortel liig, mit Udsyn

kun med Beundring saaes; og mit Optog,

saa riigt, som sieldent, tog sig ud som Fesdag,
og vandt Høitidelighed i sin Marched.

Hiin Springer-Konge stripped' vide om

med Gøgler-Pak, med Hoveder som Qvad,

flur tændt og flur udbændt; bortgav sin Høipragt,

lod Ugellspeler i sin Høisal ind,

lod deres Spot vanhellige sit Stornavn;

hengav, reent mod sit Kald, sin Bærdighed

til Priis for Skatke, Pogespøg, til Maal for

hver spydig, skæggeløs Viidkræmmerdreng;

blev Kamerad med Gader og med Estræder;

gav sig i Lehn reent til Gemeenhed hen.

Da hver Dag Folket slugte ham med Dine,

det æfledes ved Honningen; begyndte

at vandles ved hiin Sødsmag, hvoraf Lidet,
 meer end et Lidet, meget er for meget.
 Naar han da fik sig Leilighed at sees,
 blev han, som Giegen i Skifersommer = Maaned,
 blot hørt, ei agtet; seet med sligt Blik kun
 som, sygt og sløvt ved daglig Skuen, yder
 ei hiin, den overordentlige Stirren,
 som op mod Majestædens Soel sig vender,
 naar, rart den skinner for Beundrer = Diet.
 Folk blunder' fast, og hang med Dienlaaget;
 sov ved at see ham, og frembød slig Mine,
 som opbragt Mand paa sin Modstander fæster;
 saa mættet, trættet var man af hans Ansigt!
 I samme Forhold, Henrik! stander Du:
 thi Du har tabt Din prindselige Forret
 ved lav Dmgiængelse; ei gives Dig,
 som jo er træet af daglig Dig at see,
 undtagen mit, som ønsked' meer at see Dig;
 som nu gjør, hvad jeg gierne det forbød,
 i det af daarlig Kierlighed det blindes. —

P r i n d s H e n r i k .

Fra nu af skal jeg stræbe, Eders Naade!
 at ligne meer mig selv —

K o n g H e n r i k .

For Gud og Verden!

Som Du i denne Stund, var Richard dengang
 i Ravenspurg fra Frankrig Tod jeg fæstet,

og just som jeg var da, er Percy nu;
 Nu, ved mit Kongespil, og ved min Siel!
 han har langt større Fordringsret paa Staten,
 end Du, Du Skygge blot af Arvesølgen;
 thi uden Ret, ja uden Skin af Ret
 han Rigets Marker med Krigsværktøi fylder,
 sig vender dierv mod Lovens spæde Gab,
 og, skiondt til Aar ei mæer i Gield end Du,
 ærværdige Bisper, gamle Lorder fører
 til blodig Størværk og til Baabenknuus.
 Hvad evigt Liv af Hæder vandt han ei
 mod Douglas, hiin berømte: hiin hvis Størværk,
 hvis dierve Tog og store Navn i Baaben
 fordunkler samtlige Soldater plat,
 og skinner ene Soel paa Krigens Himmæl
 i hvert et Land, som Jesum Christ erkjender.
 Tre Gange slog Heedspore, denne Mars
 i Grøb, det Helte-Barn, hiin store Douglas
 midt i hans Bovesfærd; eengang ham fanged',
 gav ham saa løs, og vandt i ham en Ven,
 for ret at spille Trodsens vilde Gab,
 og ryste vores Thrones Fred og Tryghed. —
 Hvad siger I hertil? — Percy, Northumberland,
 Yorks Erkebiskop, Douglas, Mortimer
 gjør' Gæt mod os, og er paa Færde alt.
 Dog, hvi forkynder jeg Dig slikt et Budskab?
 Hvi, Henrik! nævner jeg vel mine Fiender

for Dig, min nærmeste og værste Fiende.
 Dig, som det ligned' vel, af slavisk Frygt,
 af Hang til Lavhed og halstyrig Wildskab
 at føre Sværd mod mig i Percys Sold;
 som Hund ham følge, krybe for hans Haanblik,
 for ret at vise, hvor Du est vanslægtet.

Prinds Henrik.

Tro aldrig fligt! Eligt skal I aldrig see!
 Forlade Gud dem, som saa stærkt har bortvendt
 min Konges og min Faders Hjerter fra mig.
 Jeg alt indløse vil paa Percys Hoved,
 og skal mod Dvælden af en Wrens Dag
 stolt sige Jer: at jeg er Eders Søn;
 da jeg et Klædebon af Blod vil bære;
 da skal Skierf = Farven være blodigrødt;
 det vadskes, og min Skam med det afvættes;
 Og den Dag vorder det — naar end den lyser —
 da han, hiint Barn af Tre og Berøm,
 Heedspore, han den holde, priiste Ridder
 og Eders glømte Henrik mødes skulle.
 Hvad Tre, som mon throne paa hans Hielm,
 gid den var tusindfold; og paa mit Hoved
 hver Skiendsel dobbelt: thi den Stund vil komme,
 da Unglingen fra Nord med mig skal tuske
 sin Heltedaad for mine Wildskabsstreger.
 Percy er blot min Factor, ædle Herre!
 Han løber Tre op paa mine Vegne,

og jeg vil kalde ham til saa strængt Regnskab,
 at han hver Ore mig skal udbetale;
 ja mindste Fortrang i hans Liv; hvis ei
 jeg Regningen skal ham af Hiertet rive.
 I Guds Navn her jeg dette Lofte gjør;
 som, naar det Gud behager jeg har opfyldt,
 jeg beder, Eders Majestæt! man læge
 mit vilde Levnets gamle, dybe Saar.
 Hvis ei; udletter Døden hvert et Skyldskrift;
 og hundred tusind Gange vil jeg døe
 før mindste Ord af denne Sed jeg bryder.

König Henrik.

Den Sed slaaer hundred tusind Sprøsmænd;
 Du skal faae Post som tro Befalingsmand.

(Blunt træder ind).

Nu, gode Blunt! Dit Blik er fuldt af Hast.

Blunt.

Saa er og Sagen, - som jeg skal forkynde.
 Lord Mortimer fra Skotland har sendt Bud,
 at Douglas og de engelske Sprøte
 den ellefte i denne Maaned sank'des
 i Shrewsbury. — Det er saa rædsom Hær —
 saafremt giensidigt Ord og Lofte holdes —
 som end i nogen Stat svang Sprørsfanen.

H

Kong Henrik.

Greven af Westmoreland drog ud i Dag;
med ham min Søn, Johan af Lancaster;
thi dette Nytt er alt fem Dage gammelt.

J bryder op paa næste Onsdag, Henrik!

Paa Torsdag sætte vi os selv i Marsch.

Vor Mødeplads er Bridgnorth. Henrik, J
gaaer giennem Glostershire: paa denne Maade
beregner jeg, skal om en ti, tolv Dage
vor hele Hærmagt samlet staae i Bridgnorth.

Fuldt op at giøre er: thi flux afsted,
for Fienden trives ved vor Langsomhed.

(De gaae.)

Tredie Scene.

East-Heap. Et Værelse i Hertshuset: Bildsvines
Hovedet.

Falstaff og Bardolph træde ind.

Falstaff.

Bardolph! Er jeg ikke falden skammelig af
siden denne sidste Action? Svinder jeg ikke ind?
tæres jeg ikke hen? See! mit Skind hænger om
mig, som en gammel Dames Morgenhabit; jeg
er saa indskrumpet som et vintergiemt Uble. — Ja,
jeg vil omvende mig, og det snart, mens jeg end-

nu har noget Guld tilbage. Om føie Tiid bliver jeg ganske skakmat, og saa skal jeg ikke have Styrke til at gjøre Noenitense. Dersom jeg ikke har glemt, hvordan en Kirke seer ud inden i, saa vil jeg passere for et Meberkorn — for en Brrgerhest. Selskab — slet Selskab har været mit Ulykke.

Bardolph.

J er saa tungsindig, Ridder John: J kan ikke leve længe.

Falstaff.

Ja deri stikker det: — kom, syng mig en liberlig Vise, og gjør mig munter. Jeg har havt saa dydigt et Anlæg, som nogen Cavailleer behøver at have: jeg var dydig nok; bandte lidet, spille ikke Terninger over syv Gange om Ugen; gik ikke paa Tomfruhuus over eengang hvert Qvartel — Qvarteer vilde jeg sige; betalte Penge, jeg laante, tre fire Gange; levede skikkelig og maadelig; men nu lever jeg et uordentligt Liv, Det overskrider al Maade.

Bardolph.

Men Jeres Hedme, Ridder! overskrider jo al Maade — deraf følger jo, at Jeres Liv er umaadeligt; det er aldeles umaadeligt — det er aldeles umaadeligt, Ridder John!

Falstaff.

Ket Du paa Dit Ansigt; saa vil jeg rette paa mit Liv. Du er vores Admiral. Du fører Lanterne paa Bagstavnen. — Dog hos Dig sidder den-i Næsen. Du er Ridderen af den brændende Lampe.

Bardolph.

Naa Ridder! mit Ansigt gjør Jer jo ingen Skade.

Falstaff.

Nei, det skal jeg bande paa! jeg gjør ligesaa godt Brug deraf, som mangen Een af et Dødningshoved eller et memento mori! Jeg seer aldrig Dit Ansigt, uden at tænke paa Helvedes Ild, og den rige Mand, som klædte sig i Purpur, for der brænder han evindeligt i sine kostelige Klæder. — Dersom Du i nogen Henseende havde Gnist af Gød i Dig, vilde jeg altid sværge ved Dit Ansigt. Min Ted skulde lyde som saa: "Gød denne Ild!" Men der er ikke en god Priis paa Dig, og uden dette Lys i Dit Ansigt, var Du, i Sandhed! aldeles et Mørkhedens Barn. Da Du løb op ad Gadshill om Natten, for at gribe min Hest, hvis jeg da ikke ansaae Dig for en ignis fatuus eller en Ildkugle, saa gid jeg aldrig maa kunne faae Noget for Penge mere. — O Du er en stedsevarende Høitidsfest; et evindeligt Fyrværk. Du har sparet mig over tusin-

de Mark i Blus og Beegfakler, naar jeg om Nat-
ten gik med Dig fra Bertshuus til Bertshuus:
men naar jeg betænker al den Kanariesæk, Du
har drukken paa min Regning, saa kunde jeg have
havt Lys for ligesaa godt Køb hos den dyreste
Lysestøber i hele Europa. Jeg har nu i to og
tyve Aar holdt denne Jeres Salamander levende
med Gld; det Himlen lønne mig for!

Bardolph.

Guds Død! jeg vilde ønske mit Ansigt sad
i Eders Bug.

Falstaff.

Gud forbarme sig! saa døde jeg af Brand i
Maven.

(Bertinden kommer ind).

Hvad nu, Frue Kradsefod? Har Jendnu ikke
saaet Spoer paa den, som bestial mine Kommer?

Bertinden.

Men Ridder John! Hvad tænker J, Rid-
der? Tænker J, jeg holder Tyve i mit Huus?
Jeg har sagt efter; jeg har spurgt — det samme
har min Mand — Mand for Mand, Dreng for
Dreng, Tienestekarl for Tienestekarl: Ikke Tien-
departen af et Haar er nogensinde for forkommet
i mit Huus.

Falstaff.

Deri lyver J. Bardolph blev barberet, og
mistede mangt et Haar; og jeg vil giøre min Ged

paa, at min Lomme er bestaaalen; — Gaae!
gaae! Jeg er en Kvinde — gaae!

Bertinden.

Hvem? Jeg? — Jeg skal vise Dig noget
Andet! Det har endnu aldrig nogen kaldt mig i
mit eget Huus —

Falstaff.

Gaae! Gaae! Jeg kjender Jer til Punkt og
Prikke!

Bertinden.

Nei, Sir John! Jeg kjender mig ikke, Sir
John! Jeg kjender Jer, Sir John! Jeg skylder
mig Penge, Sir John! og nu ypper jeg Klams-
merie, for at snyde mig for dem: Jeg købte Jer
et Dusin Skiorter til Jeres Krop —

Falstaff.

Humlesæk! gemeent Humlesæk! jeg har givet
dem bort til Vagerkoner, og de har gjort Sigter
af dem.

Bertinden.

Nu, saa sandt jeg er en ærlig Kone! var
det ikke hollandsk Lærred til otte Shillings Alen.
— Jeg skylder Penge her desuden, Sir John! for
Eders Fortæring, Eders Drik; og med laante
Penge udgjør det fire og tyve Pund.

Falstaff.

Han har faaet sin Deel deraf. Lad ham punge ud!

Bertinden.

Han! O Bok og Bee! Han er fattig; han har ingen Ting.

Falstaff.

Hvad! han fattig? See paa hans Ansigt! Hvad kalder I riig? Lad ham mynte sin Næse! Lad ham mynte sine Pludskiæver! Jeg betaler ikke en Døit! — Hvad! Vil I trække mig paa Læst? Skal jeg ikke kunne tage mig min Luur i mit Herberg, uden at faae min Lomme bestiaalet? — Jeg har mistet en Ring med et Segl i, som havde tilhørt min Oldesader; den var sine fyrgetyve Mark værd.

Bertinden.

Herre Jesu! Jeg har hørt Prindsen sige ham utallige Gange, at denne Ring var Kobber.

Falstaff.

Hvad! — Na! Prindsen er en Natrifas, en Lurendreier; og havde jeg ham her, skulde jeg prygle ham, som en Hund, dersom han torde sige slikt.

(Prinds Henrik og Poins komme ind i Marsch. Falstaff gaaer Prindsen imøde,

som blæser paa sin Hærfører = Stav, som paa en Pibe.)

Falstaff.

Hvad nu, min Gut? Er Vinden i det Hjørne? Skal vi alle marschere?

Bardolph.

Ja, To og To, som Arrestanterne til Newgate.

Bertinden.

Jeg beder, at naadige Herre vil høre mig!

Prinds Henrik.

Hvad godt, Frue Raskenfart? Hvordan lever Din Mand? Jeg kan godt lide ham; det er et ærligt Skrog!

Bertinden.

Naadigste Herre! hør mig!

Falstaff.

Jeg beder Dig, bryd Dig ikke om hende; men laan mig Dit Dre!

Prinds Henrik.

Hvad vil Du, Hans?

Falstaff.

Forleden Nat faldt jeg i Søvn her bag Tappeseriet, og fik minomme bestaalet. — Dette Huus er blevet til et lumpent Huus: man gaar i Kommerne her.

Prinds Henrik.

Hvad mistede Du da, Hans?

Falstaff.

Skulde Du troe det, Henrik? Tre, fire Obligationer hver paa fyrgetyve Pund, samt en Signetring, som havde været min Oldesaders.

Prinds Henrik.

En Smaating! knap en Marks Penge værd.

Bertinden.

Det sagde jeg ham ogsaa, naadige Herre! og jeg sagde, jeg havde hørt Jeres Naade sige det; og han taler ret skammeligt om Eders Naade, den liderlige Bagvadsker han er; og han sagde, at han vilde prygle Jer.

Prinds Henrik.

Hvad! — Det er aldrig muligt.

Bertinden.

Hvis det ikke er sandt, saa vil jeg aldrig mere passere for en solid, ærlig Danneqvinde.

Falstaff.

Du er ikke mere solid end en kogt Svedske, og ikke ærligere, end en jaget Ræv; og hvad Dit Danneqvindeskab angaaer, saa kunde Daudsetøsen Tomfrue Marianne være et Dydespeil mod Dig. — Fort, Du Ligest! fort!

Bertinden.

Ligest! Hvad for en Ligest?

Falstaff.

Hvad for en Tingest? — Ei! en Tingest man kan læse sin Aftenbøn over.

Bertinden.

Jeg er ingen Tingest, man kan læse sin Aftenbøn over; det veedst Du meget godt; jeg er en ærlig Mands Kone, og Dit Ridderskab tilsidesat, er Du en Skurk, naar Du kalder mig saaledes.

Falstaff.

Og Dit Danneqvindeskab tilsidesat, er Du — et Dyr, naar Du siger anderledes.

Bertinden.

Hvad for et Dyr? Siig frem, Du Skurk!

Falstaff.

Hvad for et Dyr? — Nu vel! en Gistebødder!

Prinds Henrik.

En Bødder, Ridder John? hvorfor just en Bødder?

Falstaff.

Ei! Hun er hverken ret Gist, eller ret Riød; man veed ikke, hvordan man skal tage hende?

Bertinden.

Du er et ubilligt Menneſke, naar Du siger ſaa. Du og hver Mand veed, hvordan man ſkal tage mig, Du Skurk! Du! —

Prinds Henrik.

Du siger Sandhed, min gode Bertinde! og han bagvadsfer Dig paa det groveste.

Bertinden.

Det samme gjør han mod Eders Naade; han sagde forleden Dag, I skyldte ham tusind Pund.

Prinds Henrik.

Hvordan! Skylder jeg Jer tusind Pund?

Falstaff.

Tusinde Pund? Henrik! Ti hundrede Tusinde; Dit Venſkab gielder meer end ti hundrede tusinde Pund; og Du skylder mig Dit Venſkab!

Bertinden.

Ja, Eders Naade! han kaldte Jer en Nararifaſ, og sagde, han vilde prygge Jer.

Falstaff.

Giorde jeg vel det, Bardolph?

Bardolph.

Jo! Ridder John! Det sagde I rigtig nok.

Falstaff.

Ja! dersom han sagde, min Ring var Kobber.

Prinds Henrik.

Jeg siger, den er Kobber: tør Du nu holde Dit Ord?

Falstaff.

Th nu, Henrik! Du veedſt, at for ſaavidt Du er Mand ſom jeg, tør jeg det: men for ſag-

vidt som Du er Prinds, frygter jeg Dig, som
jeg frygter den unge Loves Brølen.

Prinds Henrik.

Og hvorfor ikke som Løven?

Falstaff.

Kongen selv skal man frygte som Løven!
Tænker Du at jeg skulde frygte Dig, som jeg
frygter Din Fader? Nei! gjør jeg det, saa vil
jeg ønske, at mit Belte maa revne!

Prinds Henrik.

O! skædte det, hvor vilde Dine Larme da
plumpe ned og hænge Dig om Anæene! Men der
er ikke Plads i Dig til Troskab, og Sanddruhed
og Ærlighed for bare Kalluun og Indmad! Du
vil beskyldte en ærlig Kone for at have bestaalet
Din Lomme? Ih! Du liderlige, uforfammede,
oppustede Slynge! dersom der var Andet i Din
Lomme end Vertshuus-Regninger, Notiser fra
Jomfruhuse, og saa for en lumpen Styver bruaat
Sukker for Din Trangbrystighed; dersom Din
Lomme var beriget med Andet, end disse Uflerier,
saa er jeg en Skurk. — Og dog bliver I endnu
ved Evers Paastand? I vil ikke stikke nogen Be-
skæmmelse i Lommen: — skammer Du Dig ikke? —

Falstaff.

Herer Du, Henrik! Du veedst Adam faldt
i Ufskyldigheds-Standen: og hvad kunde den Stak

kels Hans Falstaff da vel giøre i Fordærvellenss
Tider? Du seer jeg har mere Riød end enhver
Anden, og derfor ogsaa mere Skrøbelighed. — I
bekjender altsaa, at I bestjal minomme?

Prinds Henrik.

Det synes omtrent saaledes af min For-
tælling. —

Falstaff.

Bertinde! Jeg tilgiver Dig: gaae, gjør
Grofosten rede; elsk Din Huusbonde; hav vaaget
Die med Dine Tienestefolk; sorg vel for Dine
Giester: Du skal finde mig rimelig i alle fornuf-
tige Fordringer: — Du seer, jeg er ikke længer
vreed. — Maa her — gaae nu! — (Bertinden gaaer.)
— Nu Henrik, hvad Nytt fra Hove? Hvad Stra-
tenroveriet angaaer, hvordan har Du faaet det i
Rigtighed, min Gut? —

Prinds Henrik.

I min deilige Mørbradssteeg! jeg maa jo
altid være Din Skytsgengel: — Pengene ere be-
talte tilbage. —

Falstaff.

Na! jeg kan ikke lide den Betalen tilbage:
det er dobbelt Møie.

Prinds Henrik.

Jeg er gode Venner med min Fader, og kan
giøre hvad det skal være. —

Falstaff.

Saa plyndre Skatkammeret først og fremmest; og er det muligt, saa gjør det endnu, før Du vadsker Dine Hænder!

Bardolph.

Ja, gjør det, min Prinds!

Prinds Henrik.

Hansemand! Jeg har skaffet Dig en Rommand ved Gudsfolk. —

Falstaff.

Jeg havde hellere seet, det havde været ved Rytteriet; — Hvor skal jeg faae fat paa Een, som kan stæle godt? D, hvem der havde sig en Mesterkny paa en to og tyve Mar eller saa! — Jeg er skrækkelig blottet for Alting! — Nu! Gyd være lovet for disse Rebeller! De gjør ingen uden skikkelige Folk Fortræd: — Jeg lover, jeg priser dem! —

Prinds Henrik.

Bardolph!

Bardolph.

Ederes Naade!

Prinds Henrik.

Bring dette Brev til Prinds Johan, min Broder af Lancaster; det til Lord Westmoreland. —

Gaae Poins! til Hest, til Hest! for Du og jeg
har tredive Miles Ridt endnu før Middag. —

Hans!

Mød mig i Morgen udi Temple: Hall
ved to Elet efter Middag! Der Du skal
modtage Din Bestalling, og faae Penge
og Ordre til at ruste Dine Folk.

Alt Landet staaer i Blus; og Percy høit mon
staae;

de eller ogsaa vi nu falde maae!

(Prindsen gaar med Poins og Bardolph).

F a l s t a f f.

Vel sagt! en herlig Tiid! — Hei! lad min Fro-
kost komme! —

O, gid blot dette Vertshuus var min Tromme!

(Gaar).

F i e r d e A c t.

Første Scene.

Optrædernes Leir ved Shrewsbury.

Percy, Worcester og Douglas træde ind.

Percy.

Vel-talt, min ædle Skotter! dersom Sandhed
ei gialdt for Smiger i vor fine Tiid,

faa tilkom Douglas vel det Vidnesbyrd,

at ingen Kriger, som Tidsald'ren stemples,

kan i al Verden faa fuldgyltig gaar! —

Med Gud! jeg kan ei smigre; jeg slaaer Brag paa
Epytslikker-Tunge: men en meer stolt Plads
end I, har Ingen i min Kierlighed:

Saa! tag mig paa mit Ord! Prøv, prøv mig;
— Herre!

Douglas.

Du Wrens Konge est! —

Ei Mand saa mægtig aander paa vor Jord,
som jeg jo trodser.

P e r c y.

Gjør det! Det er herligt.

(Et Bud træder ind med et Brev).

Hvad Brev er dette? — Nu kan jeg blot takke! —

B u d e t.

Fra Eders Fader kommer dette Brev.

P e r c y.

Et Brev fra ham! hvi kommer han ei selv?

B u d e t.

Han kan ei, ædle Herre! han er dødsyg.

P e r c y.

Guds Blod! Hvor faaer han Tiid til syg at være
i sliq en Kamp-Tiid? — Hvo gaar for hans Hær?
Hvo fører den, i det den drager hid?

B u d e t.

Hans Brev, ei jeg det melder, ædle Herre!

W o r c e s t e r,

Siig mig da, gode Ven! holder han Sengen?

B u d e t.

Saa; fire Dage alt før jeg drog bort;
og paa den Tiid, da jeg tog hiemme fra,
var' Lægerne hoist bange for hans Helsen.

Worcester.

Seg ønsked', Tiden stod først rast og karst,
 før han af Sygdom blev paa Leiet lagt;
 ei var hans Helsen dyrebar som nu!

Percy.

Nu syg! skakmat nu! — Ha hans Sygdom tærer
 vor Idræts Liv og selve Hjerteblod;
 den smitter hid, — hid midt ind i vor Leir. —
 Han skriver her: — at en indvortes Sygdom; —
 at ei hans Venner flux ved Sendebud
 samkalbes kunde: — At han troer det galt,
 saa dyr og vigtig Sag at anbetroe
 til nogen Siel, undtagen til sig selv, —
 Dog giver han os og det dierve Raad,
 at trænge frem med vores lidet Forbund,
 og prøve, om os Lykken teer sig huld;
 thi — skriver han — "nu duer Forsagthed ei,
 "da Kongen sikkerlig er underrettet
 "om vore Anslag." — Nu! hvad sige I?

Worcester.

Med Lamhed slaaer os Eders Faders Sygdom.

Percy.

Det er et Ulivs: Saar; en Arm afhugget: —
 — Dog nei, forsaad! vor Trang til ham er
 mindre
 end den os synes! — Var det viist og godt,
 vor hele Hærmagts Held og Vel at sætte

Alt paa eet Kæst: vor rige Hovedstyrke
paa en usikker Times Bovespil? —

Det var ei Godt: thi deri læste vi
det hele Dyd og Sielen af vort Haab
og ydre Linien ja selve Grændsen
for alt vort Held.

Douglas.

Ja! Ja, det gjorde vi!

Men nu, en herlig Arv os staaer i Bente;
vi raask tør øde i Forventningen
om hvad mon komme ind. —

Hvis vi maae vige, see vi her da Trøst ei?

Percy.

Et Samlingssted, en Hiemstand at tye til,
hvis Satan og alt Uheld mon see skævt
til vore første Foretagender.

Worcester.

Dog saae jeg heller, Eders Fader var her;
vor Idræts Egenkab og Farve taaler
ei nogen Deling: Mange, som ei vide,
hvorfor han kommer ei, vil troe, at Klogskab,
at Troskab og at puur Misnøie med —
vort Foretagende holdt Greven borte;
og tænk, hvor slig Formening vende kan
det rædde Forbunds Strøm, og avle Tvivl
og Mistroe til vor Sag; thi vel I vide,

at vi, der stande som Angribende,
maae holde os fiernt fra stræng Undersøgning,
og stoppe hver en Sprække, hvert et Righul,
hvorfra Fornuftens Blik os speide kan:
Fraværelsen af ham et Teppe løfter,
og den Ukyndige seer et Rædselsbilled',
han før ei drømte om.

Percy.

J overdriver.

Af hans Fraværelse jeg Gavn os spaaer:
Det laaner Glands og høiere Formening
og større Diervhed til vort store Værk,
end om han var her: thi nu maa man tænke,
hvis vi, foruden ham kan byde Trods,
og støde hårdt til Riget, da med ham
vi over Hals og Hoved det vil styrte. —
End Alt gaaer godt; hvert Leed end fast hamholder.

Douglas.

Saa got, som ønskes kan: i hele Skotland
ei høres saadan Lyd, som Ordet: Frygt.

(Sir Richard Vernon træder ind).

Percy.

Min Frænde Vernon! Paa min Siel! velkommen.

Vernon.

Gud give, at mit Nyt var Velkomst værd!

Greven af Westmoreland, syv tusind Mand stærk,
marscherer hid; med ham er Prinds Johan.

P e r c y.

Det skader ei: hvad meer?

B e r n o n.

Saa har jeg hørt,
at Kongen selv personlig drager ud,
og agter sig herhid i største Til
med stærk og mægtig Hærmagt.

P e r c y.

Ogsaa 'han
velkommen være skal! — Hvor er hans Søn,
Wildhovedet, Prinds Rassenfod af Wales,
med samt hans viltre Sværm, som skubbed' Verden
tilsids, og befoel den gaae sin Gang?

B e r n o n.

Hver rustet; hver i Baaben; stolt befiedret
liig Estrudsen, der bevinger selve Binden;
vidtflagrende, som Drn af Strømbad steget;
i gylden Dragt, liig Helgenbilleder;
paa Mod, Kraft svanger hver, som Maaned Mai;
pragtriig liig Solen ved Skærsommerstiib;
kaad, som den unge Bue, og vild som Tyr.
Jeg saae ung Henrik — med Hielsmbrynnie paa,
og med Laarskinner, væbnet statteligt, —
saa let som den bevingede Mercur
i hølen Saddel sig fra Jorden svinge;

fast som en Engel daled ned fra Himlen,
for vælig Pegasus at snøe: og trylle
Alt med den adelige Ridekunst.

P e r c y.

— Nok! Nok herom! — Meer end Martsmaas
ned's Coel

hans Priis kan volde Feber! — Lad dem komme;
i Heitidspragt de komme, Dff're liig,
hvem til dampfulde Krigs ildsiede Møe
vi blødende og varme offre ville.

Staalklædte Mars skal sidde paa sit Altar
til Dreene i Blod. — Jeg brænder alt,
at denne rige Fangst er os saa nær,
og end ei vores! — Kom! Skaf mig min Hest,
der skal mig føre som en Tordenkile
med Lynets Gart mod Prinds af Wales's Bryst:
Henrik skal Henrik; vild Hest vild Hest mode,
og skilles ei før Een som Liig skal bløde. —
D var blot Glendower her! —

B e r n o n.

Der er meer Nytt.

Paa Giennemreisen hørte jeg i Worcester,
end i to Uger kan hans Magt ei samles.

D o u g l a s.

Det er den værste Tidende af Alle!

W o r c e s t e r.

Ja, ved min Siel! den har en ijskold Klang!

P e r c y.

Hvor heit anflaer I Kongens hele Hærmagt?

B e r n o n.

Til tredive Tusind.

P e r c y.

Hvi ei fyrgethyve!

Etiøndt Glendower og min Fader her ei staae,
vor Magt skal for hiin store Dag forslaae.

— Kom! mynstrer strax! thi Dommедag er nær;
døer Alle herligen! døer, som en Heltehær!

D o u g l a s.

Tael aldrig om at døe, jeg uden Frygt
for Død og Dødens Haand gaar dette Halvaar
trygt!

(De gaae.)

U n d e n S c e n e.

Landevei i Nærheden af Coventry.

F a l s t a f f og B a r d o l p h træde ind.

F a l s t a f f.

Bardolph! gaar Du i Forveien til Coventry;
fyld mig en Flaske med Cæk: vore Soldater skal
marschere igiennem; Vi ville være i Sutton-Col-
field endnu i Aften. —

B a r d o l p h.

Bit I give mig Penge, Capitain?

Falstaff.

Læg ud! Læg ud!

Bardolph.

Med denne Glaske kommer mig en dobbelt Krone tilgode hos Jer.

Falstaff.

Å! gid Du havde den tredobbelt i Bente, eller paa Dit Hoved! Befal min Lieutenant Peto at møde mig ved Enden af Staden!

Bardolph.

Det skal jeg, Capitain! — Farvel!

(Gaaer.)

Falstaff.

Derfom jeg ikke skammer mig ved mine Re-
crutter, vil jeg være en saltet Havbrasen! Jeg
har skammeligén misbrugt den kongelige Hverver-
Guldmagt. I Steden for hundrede og halvtred-
sindstyve Soldater har jeg faaet tre Hundrede og
nogle Pund Sterling. Jeg presser ingen andre
end Landmænd, som sidde varmt inden Bægge,
og Selveier = Sønner: jeg opsnuser forlovede Ung-
karle, for hvem der alt har været lyst to Gange
af Prækestolen; saadant et Forraad af Ufclrygge,
som ligesaagierne hørte Satan selv som en Trom-
me; Karle, som ere meer bange for Knaldet af
en Bøsse, end en saaret Ugerhøne eller en an-
stødt Bildand er. Jeg pressede ingen uden saa-

danke Finkeriddere med Hjerter i Livet ikke større
 end Knappenals hoveder; og de har kjøbt dem frie
 fra Tienesten: og nu bestaaer min hele Com-
 mando af Invalider, af Corporaler, Lieutenanter,
 Frimænd, Karle saa pialtede som Lazarus paa
 Tapetseriet, hvor den rige Mand's Hunde slikkede
 hans Saar: Karle, som — sandt at sige — al-
 drig har været Soldater; men affkædigede, utroe
 Tienere, yngre Sønner af yngre Brødre, forar-
 mede Brændeviinsskænkere, og Gaardskarle, som
 ikke har forstaaet deres Snit; kort flige Bonde-
 roser, som skyde op i en rolig Verden og i en
 langvarig Fredstid, ti Gange meer forbandet
 pialtede, end en giennemskudt, lappet gammel
 Kane: og saadanne Folk har jeg til at fylde deres
 Plads, som har kjøbt sig frie; saa man skulde
 troe, jeg havde hundrede og halvtredssindstyve
 pialtede forlorne Sønner, som vare komne lige
 fra Svinevogtningen og fra Svinetruget. — En
 Ugelspegel mødte mig underveis, og sagde: "jeg
 havde nok tømt alle Galger i Landet, og presset
 Beenradene." Intet Menneskes Dje har nogen-
 sinde seet flige Fugleskræmseler. Jeg vil ikke mar-
 schere giennem Coventry med dem, det er baade
 vist og sandt! — Ja de Esler skræve ogsaa i
 Marschen, som om de havde Springjern mellem
 Benene: for rigtig nok fik jeg de fleste af dem

lige ud af Fængslerne. Der er kun halvanden Ekiorte i hele mit Compagnie, og den halve Ekiorte er to Servietter, som ere sammenrempe-
de, og kastede over Skuldrene som en Herolds-
Kappe uden Ermer: Og skal jeg sige Sandhed,
er Ekiorten stiaalen fra min Bert i St. Albans,
eller fra den rødnefæde Viintapper i Daintry: —
men denne Mangel siger Intet; de vil finde Lin-
ned nok paa alle Gierder, —

(Prinds Henrik og Westmoreland
træde ind.)

Prinds Henrik.

Naa! hvorledes stacer det til, min fede
Hansemand? hvor gaaer det, Tysak?

Galstaff.

Ei! Henrik? Hvor gaaer det Dig, Du Gal-
frantø? Hvad Satan gjør Du i Warwickshire? —
Min ædle Herre af Westmoreland! jeg beder om
Forladelse: jeg tænkte Eders Høihed havde allerede
de staaet i Shrewsbury.

Westmoreland.

Sandelig, Ridder John! det er den høie
Tiid jeg stod der, og I med: men mine Tropper
ere der allerede: Jeg kan sige Jer, Kongen længes
efter os alle; vi maae marschere hele Natten.

Falstaff.

Ho! ho! vær ikke bange, hvad mig angaaer:
jeg er saa aarvaagen, som en Kat, der slikker
Fløde.

Prinds Henrik.

Rigtig! der slikker Fløde! for Dit Flødes
Slikkerie har allerede gjort Dig til en Emør-
klump! — Men siig mig, Hans! hvis ere' de
Karle, som komme bag efter os?

Falstaff.

Det er mine, Henrik! mine!

Prinds Henrik.

Jeg har aldrig seet Mage til saadanne guds-
jammerlige Uselrygge!

Falstaff.

O ho! de ere gode nok til at stikke en Landse
i; — Føde for Krudt; Føde for Krudt! De kan
fylde en Grav ligesaa godt som de, der ere meget
bedre; Ak! dødelige Mennesker, min Ven! døde-
lige Mennesker. —

Westmoreland.

Men, mig tykkes dog, Sir John, de ere
over al Maade fattige og skindvisne; de ere alt
for stodderagtige —

Falstaff.

Ja! hvad deres Stodderskab angaaer, saa
veed jeg ikke hvorfra de har den; og hvad deres

Skindvissheden angaaer — saa er jeg vis paa,
de har ikke den efter mig.

Prinds-Henrik.

Nei, det tør jeg bande paa; med mindre I
kalder tre fingretyk Glest paa Ribbenene, Skind-
vissheden. Men hør nu, skynd Dig! Percy
staaer alt i Marken.

Falstaff.

Hvad? Er Kongen i Leiren?

Westmoreland.

Ja, Ridder John! jeg er bange, vi dvæle
for længe.

Falstaff.

Godt!

Ved Enden af Slag, og ved Aabning af Fæst
passer søvnig Stridsmand og sulten Giest.

(De gaae).

Tredie Scene.

Oprørernes Leir ved Shrewsbury.

Percy, Worcester, Douglas og Ber-
non træde ind.

Percy.

Vi slaaes med ham i Nat!

Worcester.

Det bør vi ei!

Douglas.

J give ham da Fordeel.

Vernon.

Ei et Straabred.

Percy.

Hvad snakker J? Han venter jo Forstærkning?

Vernon.

Vi med! —

Percy.

Men hans er vis, og vores tvivlsom.

Worcester.

Hør Raad, min Frænde! Nør Jer ei i Nat.

Vernon.

Nei, Herre! gjør det ei.

Douglas.

J raader ilde:

J taler saa af Frygt og Hiertekulde.

Vernon.

Bagvadst mig ikke, Douglas! Ved mit Liv!

(og jeg tør det bekræfte med mit Liv)

naar reen og ægte Vre kalder mig,

jeg holder Raad med matte Frygt saa lidet

som J, som nogen Skotter under Solen;

Lad det i Morgen sees i Slag, hvem af os

mon frygte!

Douglas.

Eller nu i Nat!

Vernon.

Ja!

Percy.

Ja, ja! i Nat!

Vernon.

Dog nei! det bør ei skee!

Det undrer mig, Hærførere, saa store
som I, ei forudsee de Hindringer,
der Toget sinke maae. Et Antal Heste
er fra min Frænde Vernon ei end komne;
I Dag først ankom Eders Onkel Worcesters;
nu slumrer deres Stolthed, deres Kraft,
saa tamt er deres Mod af Sliid og Slæb,
at ingen gielder halvt hvad halvt den er.

Percy.

Saa er' og Fiendens Heste i det hele
af Reisen trætte og forknyttede;
den bedste Deel af vores har udhvilet.

Worcester.

Men Kongens Antal overgaaer langt vores:
for Guds Skyld! Frænde, hie til Alt er samlet!

(Trompeter blæse til en Underhandling.)

(Sir Walter Blunt træder ind).

Blunt.

Med naadigt Tilbud jeg fra Kongen kommer,
hvis mine Ord I høre vil og agte.

Percy.

Sir Walter Blunt, velkommen vær! — Gud give,
I enig var med os i Sag! Thi flere
af os Ier elsker høit, og disse flere
er' nidst paa Eders Bærd og priste Navn,
fordi I ei er med i vores Sag,
men stander mod os, som en Avindsmænd.

Blunt.

Og Gud forbyde, at jeg stod ei saa,
saalænge uden Efranke, uden Regel
I mod den Herrens Salvede opstande.
Men til mit Hverv! Mig sender Kongen, for
at høre Eders Anke, samt hvorfor
I op af Borgerfredens Bryst fremmane
diervt Fiendskab, lære hans trofaste Land
forroven Grumhed: Dersom Kongen glæmte
paa nogen Wiis Fortienester af Eder —
dem han tilstaaer at være mangefold —
saa byder han Ier: "klager!" Ufortøvet
I faaer hvad I Ier ønske, og med Renter;
derhos Tilgivelse for Ier og hver,
Hvem Eders Ande i hiin Sag har vildleedt. —

Percy.

Kongen er saare god: vi veed godt Kongen

veed, naar han love skal, og naar betale.
 Min Fader og min Farbroer og jeg selv
 gav ham den Kongekrone nu han bærer:
 og da han ei var fuldt de sex og tyve,
 syg i Ulverdens Ugteelse, arm, usel,
 en lav, glemt Landsforviist, som sneeg sig hjem,
 bød paa vor Strand min Fader ham velkommen:
 og da han horte, at han svoer ved Gud:
 han kom som Hertug af Lancaster blot
 for om sit Lehn og om sin Fred. at bede;
 Af Ufskylds Taarer og af Jovers = Udtryk
 min Fader, rørt i ganske Siel og Sind
 tilsvøer ham Hielp; og Hielp ham viste og.
 Saa da nu Rigets Lorder og Baronier
 saae, at Northumberland til ham sig vendte,
 kom Smaa og Store fluk med Vaslemaner,
 og mødte ham i Stæder, Glækker, Byer,
 modtog ham paa Broer, i snævre Gader,
 nedlagde Gaver for ham, tilbød Eed,
 hengav ham Sønner, og som Gangerpilte
 i gyldne Skarer ham i Hæle fulgte; —
 da strax — thi Høihed kjender sig — han steg mig
 en Kiende høiere end Eden, den
 han svor min Fader, mens hans Blod var fattigt,
 hist paa den nøgne Strand i Ravenspurg; —
 Og nu — ha! ha! paatager sig at rette
 et Par Forordninger og strænge Lovbud,

som thuge alt for svært paa Stat og Land:
 han skriger over Misbrug, synes græde,
 ved Rigets Skiæbnel; og med dette Uafsyn,
 med Retfærds Maske vandt han alle Hjerter
 han angled efter: — Han gik videre,
 afhugged' Hovedet af hver en Yndling,
 den fierne Konge efterlød som Guldmagt,
 mens han personlig stod i Irlands = Krigen.

B l u n t.

Jeg kom ei Sligt at høre.

P e r c y.

Saa til Eagen! —

En Stund gik hen, saa han affatte Kongen,
 og strax derpaa berøvede ham Livet;
 Flux derpaa han beskatter hele Landet; —
 hvad værre var: han lod sin Frænde March,
 (som, naar hver Eier sad, hvor det sig burde,
 hans Konge er) i Wales, som i et Buur,
 vansmægte uden Hielp og Løsepænge;
 beskæmmed' mig i mine stolte Seirslag;
 ved Speiderlist mig søgte at besnære;
 bort fra Raadsædet han min Onkel skieldte;
 min Fader i sin Harm fra Hoffet jog;
 brød Ged paa Ged, og Bold paa Bold begik;
 og drev os saa til Sikkerhed at søge
 i dette Forbund, og saa ikke lidt i

R

hans Ret og Udkomst, den vi Alle finde
alt for ugyldig til at vare længe.

Blunt.

Og skal jeg bringe Kongen dette Svar?

Percy.

Ei saa, Sir Walter! — Vi gaae lidt tilside.
Gaae I til Kongen: Lad ham stille os
en Borgen for en tryk og sikker Leide;
i Morgen aarle-skal min Onkel bringe
ham vor Beslutning da: — Og far nu vel!

Blunt.

Jeg onsked', at I modtog Gunst og Naade.

Percy.

Maaskee vi vil det.

Blunt.

Give Gud, I maae!

(De gaae.)

Fjerde Scene.

York. Bærelse i Erkebispens Huus.

Erkebiskoppen af York træder ind tillige
med en Adelsmand.

Erkebiskoppen.

Sir Michael, iil! bring det beseglede Brev
til Stor-Marskalken i bevinget Hast.

Det til min Frænde Scroop; og hele Ræstent
til hvem de stilletes til. Saa fremt I vidste
Alt hvad de giældte om, I vilde haste.

U d e l s m a n d e n.

Ædle Herre!

Jeg gietter Deres Indhold.

— E r k e b i s k o p p e n.

Sa vel muligt.

I Morgen, gode Ridder! er en Dag,
da vel ti tusind Mand skal friste Lykken,
og see, hvo Prøve staaer. — I Shrewsbury,
saa mig sanddrueligt berettet er,
vil Kongen stærk, og med nyshvervet Magt
Lord Henrik møde; og jeg frygter, Ridder!
nu da en Sygdom traf Northuniberland,
(hvis Hærmagt meest de' gjorde Regning paa)
Og nu da Owen Glendower er borte,
(som var en Ræmpe, Atm, de stoled paa,) —
og Barfler lydende af Legen bliver, —
Jeg frygter Percys Magt er alt for svag
til Kamp og Dyst mod Kongen strax at vove.

U d e l s m a n d e n.

D frygt ei, ædle Herre! Douglas er der,
samt Mortimer!

E r k e b i s k o p p e n.

— Nei, Mortimer er ei der.

A d e l s m a n d e n.

Men der er Mordake, Vernon, Henrik Percy;
Der er Lord Worcester, og et mægtigt Forbund
af diærvæ Folk og gammelt Adelsblod.

E r k e b i s k o p p e n.

Det er der vel; men Kongen trukket har
til sig vort Riges hele Hovedstyrke;
Prindsen af Wales, Johan af Lancaster,
den ædle Westmoreland, den diærvæ Blunt,
og fleer' deslige dyrebare Mænd,
Samkæmpere om Naaben = Glands og Ære.

A d e l s m a n d e n.

Liv! aldrig, Herre! Mand de finde for dem.

E r k e b i s k o p p e n.

Det haaber jeg: men her er Frygt nødvendig,
og il, de værste Ting at forebygge;
for hvis Lord Percy seirer ei, vil Kongen,
før han sin Hær forlover, os hjemsege, —
thi han har faaet Nys om vores Forbund, —
og viist det er at væbne sig imod ham;
thi il, og hast! jeg skriver strax til flere
af vore Venner. — Nu Farvel Sir Michael!

(De gaae ud ad forskjellige Sider).

F e m t e A c t.

Første Scene.

Kongens Leir ved Chremsbury.

Kong Henrik træder ind, fulgt af Prinds
Henrik, Prinds Johan af Lancaster,
Sir Walter Blunt, og Sir John
Falstaff.

Kong Henrik.

Hvor blodig pipper Morgensolen fremt
hist over Hoiens Buste! Dagen blegner
fast ved dens syge Blik.

Prinds Henrik.

Sydvinden blæser

Trompeten og forkynder os hiins Hu;
dens hule Piben giennem Løvet spaaer,
vi faaer en Uveirsdag, en Himmelstorm.

Kong Henrik.

Saa stemme den med deres Sind, som tabe;
thi hvad kan synes fuult for dem, som vinde.

(En Trompet høres, Worcester og Vernon træde ind).

Hvad nu, Mylord af Worcester? Det er ei Godt,
at I og jeg skal mødes paa sliig Viis,
som nu vi gjør: I speget har vor Tillid;
tvang os at kaste Fredens lette Dragt,
og gamle Krop i haarde Staal indspænde. —
Det er ei smukt; ei smukt, min ædle Herre!
Hvad svarer I? Vil I igien opløse
almeen = forbandet Drlogs lumpne Knude,
gienvandre i hiin Lydighedens Bane,
hvor I en reen, naturlig Glands udskiod,
og meer ei være et fremblusset Lufsyn,
en Rædsels = Spaadom, og et Barselstegn
om Dndt, som ruges ud for ufødt Slægt?

Worcester.

Hør mig, min Konge!
Hvad mig angaaer, jeg fro vel være kunde,
ved Livets sidste Tilgifts = Stund at quæge
med stille Roe; thi jeg bevidner her,
at denne Tvedragts = Dag har jeg ei søgt.

Kong Henrik.

I har ei søgt den? Hveden kom den da?

Falstaff.

Rebellion laae ham ligesom Fodderne, og saa
fandt han den.

Prinds Henrik.

Stille, I Plukkefinke-Ridder! Stille!

Worcester.

Min Konge fandt for godt, sit Naadesblik
 at vende bort fra mig, og al vor Slægt;
 dog maa jeg kalde Jer i Hu, min Herre!
 vi stod' som Venner Eder først og nærmest.
 For Jer min Embedsstav jeg sonderbrød
 i Richards Tiid; og reiste Dag og Nat,
 at møde Jer og kysse Eders Haand,
 mens I i Post, i Rang og Ugtelse
 var langt fra ei saa høi, saa stærk som jeg.
 Det var mig selv, min Broder og hans Søn,
 som bragte Eder hjem, og trodsed diervt
 hver Fare den Tiid: — Den Gang svoer I os, —
 Og denne Ted svoer I i Doncaster —
 I næred intet Forsæt imod Staten,
 og fordred' blot den Jer hjemfaldne Ret,
 Gaunts Sæde, Hertugdømmet Lancaster,
 hvortil vi svoer Jer Hielp. Men snart derefter
 der regned' Lykke ned paa Eders Hoved,
 og sliq en Flod af Høihed faldt paa Jer —
 deels ved vor Bistand, deels ved Kongens Fiernhed;
 deels ved en kaad Tiids Bold og Uretfærd,
 deels ved det Kors I lod at have baaret:
 og stændig Modbør, som saa længe holdt
 vor Konge i de irske Banhælds-Krige,

at hver i England troede ham død : —
 af denne Sværm af saa høist heldige Ting
 I Leiligheden tog , som selv sig frembød,
 til Statens Roer med Eders Haand at gribe ;
 forglemte Eders Fed i Doncaster,
 Og I, af os opfødt, behandled' os,
 som Gægens Unge, den vanartede,
 behandler Spurven; I ned slog vor Rede;
 I vorte ved vor Madning til slig, Storhed,
 at selv vor Kierlighed ei torde nærme
 sig Eders Blik, af Frygt for Eders Svælg;
 Da nødte egen Trængsel os at flygte
 paa hurtig Vinge bort fra Eders Syn,
 og reise denne Hær, hvormed vi staae
 som Vederpart nu mod Jer ved de Midler,
 som kun I selv har smeddet mod Jer selv;
 ved haard Behandling, og ved Trudsels = Miner,
 ved Brud af Troe og Lov og Fed og Løfte,
 dem I i Eders Jdræts Ungdom svoer os. —

K o n g H e n r i k.

Alt dette har i Stykkevis opregnet,
 udraabt paa Torve, og oplæst i Kirker,
 for at baldyre Dyrørs = Klædebondet
 med Farver, som i Dine kunde stikke
 hver svag. Veirhane, hver misnøiet Stodder,
 som gaber, og Albuen klaaer ved Rygter
 om en Forandring, hvorved Alt omstyrtes:

Dg aldrig Opstand var i Trang bestedt
 for sig Vandfarve, for sig at udsminke;
 saa lidt som for hiin skumle Stodderslof,
 der tørster efter Mord, Blod og Forvirring.

Prinds Henrik.

I vore Hære lever mangen Siel,
 som dyrt vist bøde vil for denne Tvist,
 naar Proven staaer. Siig Eders Brodersøn:
 Prindsen af Wales samstemmer med al Verden
 i Henrik Percys Priis: Ved alt mit Haab! —
 (det Værk han har i Hænde blot fraregnet —)
 saa troer jeg, at der lever ei paa Jorden
 saa brav en Adelskelt, saa stout og tapper,
 saa tapper og saa ung; saa bold, saa dristig
 til denne Old med Helteværk at smykke. —
 Hvad mig angaaer, jeg til min Skam maa sige:
 jeg har i Ridderfærd en Skulker været,
 og som en saadan, veed jeg, han anseer mig: —
 Dog for min Faders Majestæt jeg siger:
 Jeg glædes ved han har den hele Fordeel
 af Størnavn og Berømmelse forud;
 og vil for Blod i begges Hær at spare
 game med ham fro og hold i Ridder-Tvekamps
 Fare.

Kong Henrik.

Dg, Prinds af Wales! vi vove Dig derpaa;
 fiendt Grunde, mange, fast utallige

staae derimod. — Nei! -gode Worcester! nei
 vi elske høit vort Folk; selv dem vi elske,
 som misledt' følge Eders Frændes Banner.
 Og vil de tage mod mit Naades Tilbud,
 skal han, de, I, ja hver Mand atter være
 min Ven, som atter jeg skal være Deres.
 Siig Eders Frænde det; og bring mig Svar,
 hvad han vil gøre: — Men hvis ei han viger,
 gaae os ved Side Magt og rædsom Tugtning,
 og de skal gøre deres Pligt. Nu gaae;
 Jeg vil ei nu besværes med et Svar:
 tag klogt imod hvad mildt vi budet har!

(Worcester og Vernon gaae).

Prinds Henrik.

Saa sandt jeg lever! det modtages ei:
 Douglas og Percy, begge to i Leedtog,
 staae dristig op i Staal mod hele Verden.

Kong Henrik.

Thi søie strax hver fører sig paa Post;
 paa deres Ansvar vil vi gribe an;
 Og Gud vor Sag, som Ret den er, bestirerme!

(Kong Henrik, Blunt og Prinds Johan gaae).

Falstaff.

Henrik! hvis Du seer mig bide i Græsset i
 Slaget, og Du da kommer og stiller Dig saale-
 des skrævs over mig, saa viser Du mig et Ven-
 nestykke.

Prinds Henrik.

Ingen uden en Colossus kan vise Dig fligt
Bennestykke. — Læs nu fra Bord, og far vel.

Falstaff.

Gid det var Sengetid, Henrik! og Alt stod
vel til!

Prinds Henrik.

Oh hvad! Du er Gud en Død skuldig.

(Prinds Henrik gaaer).

Falstaff.

Men den er ikke forfalden endnu; jeg vilde
nødigt betale ham førend Terminen. — Men be-
høver jeg ogsaa at tage Hatten af, for jeg leer
Manden? Bah! det er ingen Ting! Men ops-
liver mig til at trænge frem? — Ja! men hvad
om Wren afliver mig, i det jeg trænger frem?
Hvad da? Kan Wren sætte et Been til? — Nei!
— Eller en Arm? — Nei! — Eller lindre Smær-
ten i en Wunde? — Nei! — Wren er altsaa flæt
ikke kyndig i Chirurgien? — Nei! — Hvad er
Wren? — Et Ord! — Hvad er der vel i det
Ord: Wre? Hvad er denne hele Wre? —
Mundsveir! — Jo! en deilig Reaning! — Hvem
har den? — Han som døde i Onsdags. — Føler
han den da? — Nei! — Hører han den da? —
Nei! — Er den da ikke følelig? — Nei! — for den
døde Mand ikke! — Men lever den da ikke med

den levende? — Nei! — Og hvorfor ikke? —
 Misundelsen vil ei taale det: — Derfor bryder
 jeg mig ikke en Snus om den: Men er hverken
 meer eller mindre end et intetsigende Skoldmærke:
 og dermed er min Catechismus ude.

Anden Scene.

Sprørernes Leir.

Worcester og Vernon træde ind.

Worcester.

O nei! min Brodersen maa ei faae Nys om
 hvad Kongen nys saa huldt og venligt tilbød!

Vernon.

Det bør han!

Worcester.

Saa er' vi hver Mand forlornet
 Det er ei mueligt, det kan aldrig skee,
 at Kongen holder Ord, naar Gunst os loves;
 Han vil mistænke os, og finde Stund til,
 for anden Feil at revse denne Brøde.
 Mistro med tusind' Blik vil stirre paa os;
 thi Høiforraad man troer blot som en Ræv,
 der, nok saa tæmmet, bægget, og indlukt,
 ei slipper sine vilde Ahners Nykker.

Lad os see muntre eller sorgfuldt ud;
 Fortolkning vil mistynde vore Blik;
 og som Stald-Dræer vil han handle os;
 de føeres bedst, naar Slagteetiid staaer for. —
 Min Brodersøns Brøst muligt tør forglemmes;
 Ungdom og gloheedt Blod vil den undskyldes;
 saa og den Forret ham hans Tilnavn skænker —
 som diærv Heedspore, ellevild, balsthyrig:
 Hver af hans Feil vil falde paa mit Hoved,
 og paa hans Faders; — vi afretted' ham;
 Fra os man leder hans Fordærv, og vi
 som Kilden da til Alt for Alt skal bøde. —
 Thi, gode Frænde! lad ei Hentis vide
 i noget Gald hvad Kongen har tilbudet.

B e r n o n.

Siig hvad I vil: jeg siige vil det Samme.
 Her kommer vores Frænde.

(P e r c y træder ind med D o u g l a s; O f f i c i e r
 e r og S o l d a t e r følge dem).

P e r c y.

Min Farbroer er vendt hjem: — thi giv nu los
 Lord Westmoreland. — Nu, hvad godt Nytt, min
 Farbroer?

W o r c e s t e r.

Kongen vil byde Jer et Slag paa Stand.

Douglas.

Send ham Udæstning ved Lord Westmoreland!

Percy.

Lord Douglas gaae da I, og siig ham det.

Douglas.

— Min Siel! det vil jeg, og jeg gjør det gierne.
(Gaaer).

Worcester.

Til Naade er der intet Tegn hos Kongen.

Percy.

Mad I om Naade? Ha! forbyde Gud!

Worcester.

Jeg vore Klager roligt ham fortalte,
som og hans Meeneed, som han nu gjør god,
ved et forsværge at han er forsvoren:
den kaldør os Forræddere, Rebelpak,
nu med stolte Waaben mærke os
med dette hadelige Navn.

(Douglas kommer tilbage).

Douglas.

Til Waaben!

Til Waaben, Riddersmænd! thi jeg har slængt
en stor Udæstning i Kong Henriks Dine,
og Westmoreland, som udløst blev, har bragt den;
Det skaer ei feil; vi har ham strax paa Halsen. —

Worcester.

Prindsen af Wales traad frem for Kongen, Frænde!
og fordrede Jer ud til Eneskamp.

Percy.

Naa! give Gud at Tvisten gjaaldt os To kun,
og ingen Mand i Dag stakaandet blev,
undtagen jeg og Henrik Monmouth! — Siig mig,
siig! hvordan klang hans Udsæning? Var det
haantlig?

Barn.

Nei, ved min Eiel! jeg aldrig i mit Liv
har hørt Udsæning meer besæden fremført,
med mindre Broder skulde Broder byde
til Baabenprøve i en venlig Lystkamp. —
Hver ægte Ridder = Dyd tilstod han Eder;
med Hørste = Tunge Eders Priis han smykked';
opregned' Eders Daad, fast sem en Aarbog;
giorde Jer stedse bedre end sin Roes
ved Daddel af sin Roes, med Eder lignet:
og, hvad der som en Prinds ham hertigt stød,
med Rødme nævned' han sig selv, og skieldte
med saadan Ynde paa sin lade Ungdom,
fast som en dobbelt Mand ham da besieled
til Lærdom at meddele og modtage.
Nu taug han: men lad mig fortælle Verden, —
hvis denne Dags Misundelse han undgaer,

besad end England ei saa sødt et Haab,
som reent det i hans Wildskab har mistydet.

P e r c y.

Jeg troer, min Frænde! at Du har forlibet
Dig i hans Taarskab; aldrig end jeg hørte
at Prinds saa tøileløs gik løs og fri.

Dag hvordan end han er, engang før Aften
vil jeg ham favne med Soldater = Arm,
saa han skal ligge ved min Velkomst = Hilsen. —
Til Vaaben flux! — Og Brødre, Stridsmænd,
Benner!

hvad I at giøre har, det overveier
bedre, end jeg, som ei har Tungens Gave
ved Overtalelse kan Jer formaae til.

(E t B u d træder ind).

B u d e t.

Her ere Breve til Jer, ædle Herre!

P e r c y.

Nu kan jeg ikke læse dem. —

O ædle Herrer! Livets Tiid er kort;
dets korte Frist slet ode, var for langt,
hang Livet end paa Uhrets Viser = Spidse,
og endte sig, naar næste Time slog.
Vi træde Konger ned, isald vi leve;
og døe vi: stolte Død! vi døe med Tyrster!

Nu — hvad Samvittigheden angaar — troer mig:
godt Bærgen er, naar Retfærd's Arm det svinger;

(Et andet Bud træder ind).

B u d e t.

Til Baaben, Herre! Kongen rykker frem.

P e r c y.

Jeg takker ham, at han afbryder mig;
thi Taler er ei min Sag: Nu blot dette: —
hver stande som en Mand: her drager jeg
et Sværd, hvis Staal i, agter stærkt at plette
med bedste Adelsblod, som jeg kan træffe
i Eventyret denne Rædsels-Dag.

Nu, — E s p è r a n c e! Percy! — Saa til Dræb-
ning frem! —

Ton, alle Krigens høie Instrumenter;
og lad os favnes nu ved deres Samklang;
Thi, Himmel imod Jord jeg vædder: Mange
af os skal meer ei saa hinanden hilse.

(Trompeterne klinge: De omfavne hinanden, og gaae):

Tredie Scene.

Glette ved Shrewsbury.

Angreeb, og Partier i Haandgemæng.
Krigsraab til Slag. Derpaa træde
Douglas og Blunt ind fra modsatte
Sider.

Blunt.

Hvad er Dit Navn, Du som i Slaget saa
mon frydse mig? Hvad Ære søger Du
vel paa mit Hoved?

Douglas.

Viid, mit Navn er Douglas;
og jeg i Slaget jager Dig saaledes,
fordi man har mig sagt, Du est en Konge.

Blunt.

Man har sagt Sandt.

Douglas.

Lord Stafford har i Dag
dyrt kjøbt sin Lighed med Dig; thi isteden
for Dig, Kong Henrik! har mit gode Sværd
giort Ende paa ham; saa skal Dig og fæe;
hvis ei Du her Dig giver som min Fange.

Blunt.

End aldrig jeg mig gav, Du stolte Skotter!

Du finde skal en Konge, som vil hævne
 Lord Staffords Død. —

(De fægte; Blunt falder).

(Percy træder ind).

Percy.

O Douglas! havde Du
 ved Holmedon fægtet saa, jeg havde aldrig
 end i mit Liv en Skotte overvundet.

Douglas.

Seir! Seir! Her ligger Kongen uden Liv.

Percy.

Hvor?

Douglas.

Her!

Percy.

Han, Douglas? Nei jeg kiender grant hans

Ansigt:

Han var en Ridder bold; hans Navn var Blunt;
 og han var vaabenklædt som Kongen selv. —

Douglas.

En Nar gaae med Din Siel, hvor end den gaar:

En börget Littel har Du kjøbt for dyrt:

Hvi sagde Du mig, at Du varst en Konge?

Percy.

Heel mangen Stridskæmpe gaar i Kongens Riortler.

Douglas.

Nu, ved mit Sværd! jeg dræber hver hans Kiortel;
Hans hele Garderobe, stykkeviis
jeg myrder, til jeg træffer ham.

Percy.

Til Slag! —

Vor Hær staaer fuld af Haab om Sejrs Dage!
(De gader).

(Nyt Raabengnye. Falstaff træder ind).

Falstaff.

I London slap jeg i Almindelighed for at be-
tale min Part ved et Gilde; men her er jeg bange
at jeg kommer til det. Her bruger Berten ingen
Kridtstreger paa Disken, her antegner han Reg-
ningen med Blod: Streger paa Pandebrassen. —
Hys! hvem er Du? — Sir Walter Blunt! —
I har faaet Eders Bekomst af Gre: — Lad nu
nogen sige, at dette ikke er Forfængelighed! —
Jeg er saa heed som smeltet Blye, og ligesaa
tung. Vor Herre holde Blye ude af mig! —
Jeg trænger ikke til meer Vægt end mine egne
Indvolde. — Jeg har ført mit Stodderpak hen
paa et Sted, hvor der er giort Raal paa dem;
der ere blot Tre i Live af mine hundrede og halv-
tredssindstyve; og de due ikke til andet i denne

Verden, end til at staae og tigge ved et Byeleed.
— Men hvem kommer der?

(Prinds Henrik træder ind).

Prinds Henrik.

Hvad! staaer Du ledig her? — Laan mig Dit
Sværd:

mangen en Ridder ligger kold og stiv
under de stolte Fjendens Hestehover,
i en uhævnnet Død; laan mig Dit Sværd!

Falstaff.

O kære Henrik! lad mig trække en Emule
Kande. Tyrken Gregorius gjorde aldrig saadanne
Heltegierninger som jeg har gjort i Dag. Jeg
har gjort det af med Percy; han er sikker nok.

Prinds Henrik.

Vist nok! han lever end, for Dig at dræbe.
Jeg beder Dig, laan mig Dit Sværd!

Falstaff.

Nei Henrik! hvis Percy lever, faaer Du,
for Gud! ikke mit Sværd: men tag min Pistol,
om Du vil.

Prinds Henrik.

Giv mig den! — Hvad? sidder den i Hylst'ret end.

Falstaff.

Åh ja, Henrik! Det er en varm Dag; en varm Dag. Der skal Du faae en Flaske Sæk; den kan forene alle Partier og Secter.

(Falstaff trækker en Flaske Sæk ud af Hylsteret).

Prinds Henrik.

Hvad! er det nu vel Tiid til Spøg og Lias? —

(Raster Flasken til ham, og gaaer).

Falstaff.

Nu vel! hvis Percy er i Live, vil jeg lægge ham i Perse. — Kommer han mig for Haanden; saa er det godt; hvis ikke han gjør det, og jeg kommer ham for Haanden med min gode Villie, vil jeg give ham Lov til at lave Karbonade af mig. — Jeg kan ikke udstaae saadan bleegnøbet Wre, som den, Ridder Walter der har. — Lad mig beholde Livet: kan jeg redde det, saa er det godt: hvis ikke, saa kommer Wren ubuden, og dermed Amen!

(Gaaer.)

Fjerde Scene.

En anden Deel af Balpladsen.

Baabengny. Ungreeb. Kongen træder ind med Prinds Henrik, Prinds Johan og Westmoreland.

Kong Henrik.

Henrik! jeg beder Dig:

Gaa ud af Slaget; alt for stærkt Du bløder.
 Og følg I ham, Johan af Lancaster!

Prinds Johan.

Albrig, min Konge! før jeg selv mon bløde.

Prinds Henrik.

Jeg beder Eders Majestæt, bryd frem,
 at vor Gravværelse ei strækker Folket.

Kong Henrik.

Det vil jeg:

Lord Westmoreland! leed Prindsen til sit Telt.

Westmoreland.

Min Prinds, kom! Jeg til Teltet Jer vil lede.

Prinds Henrik.

I lede mig? Jeg trænger ei til Hielp:

forbyde Gud, en usel Rist bortdreev

Prindsen af Wales fra slig en Mark, hvor Adel

i Støvet ligger blodstænkt og nedtraadt,

og Oprørmænd i Blodbad seirskolt vade!

Prinds Johan.

Vi nøle kun: — Kom Westmoreland, min Frænde!

Did kalder Pligten os; for Guds Skyld, kom!

(Prinds Johan gaaer med Westmoreland).

Prinds Henrik.

Bed Himlen! Lancaster, Du har mig skuffet:

Ei troede jeg Dig Eier af sligt Mod:

Johan! før elsked' jeg Dig som en Broder;

men nu hævtagter jeg Dig som min Siel.

Kong Henrik.

Jeg saae det selv: han Percy Spidsen bød
med Kraft og Diervhed, jeg har aldrig ventet
hos sig, ei voren Kriger.

Prinds Henrik.

D hiin Gut
og alle laaner Gld.

(Prinds Henrik gaar).

(Baabengny. Douglas træder ind).

Douglas.

Endnu en Konge?

De vore ud, som Hydra = Hoveder. —
Viid, jeg er Douglas, dræbende for Alle,
som bærer hine Farver. — Hvo est Du,
som i Person en Konge ligner.

Kong Henrik.

Jeg
er Kongen selv; hvem det bedrøver, Douglas,
Du har saa mange af hans Skygger truffet,
og ikke Kongen selv. Jeg har to Sønner,
som søge Dig og Percy Marken trindt;
men da saa heldigt her Du støder paa mig,
jeg prøve vil en Dyst med Dig: — forsvare Dig!

Douglas.

Jeg frygter, Du est nok eet Kongebilled;
Dog bær' Du Kongehøiheds Præg, i Sandhed!

Men min, jeg veed Du est, hvo end Du est;
og saadan vinder jeg Dig.

(De fægte. Just som Kongen er i Fare, træder
Prinds Henrik ind).

Prinds Henrik.

Lumpne Skotter!

Løst op Dit Hoved! eller aldrig meer
Du skal opløste det! her i min Rustning
er Vænderne af Shirley, Stafford, Blunt.
Prindsen af Wales er den, som truer Dig;
han loved' aldrig, uden han betalte. —

(De fægte og Douglas flyr).

Fridst, Eders Naade! Hvordan gaaer det Eder?
Sir Nicholas Gawsen har sendt Bud om Bistand;
saa har og Clifton; jeg til Clifton iler.

Kong Henrik.

Lov; hvil en Stund: —

Min tabte Mening om Dig har Du indtøst,
og viist, at Priis Du sætter paa mit Liv
ved denne ædle Hielp, Du nys mig bragte.

Prinds Henrik.

O Gud! hvor megen Uret har de gjort mig,
som sagde, at paa Eders Død jeg lured!

Hvis saa, da kunde jeg jo ladet Douglas
udstrække uformeent sin Arm imod Jer:

Den vilde have bragt Jer Død, saa flux

som alle giftige Drikke i al Verden,
og sparet Eders Søn Forrædders Umag.

Kong Henrik.

Bryd Du nu op til Clifton strax paa Stand;
Imens gaaer jeg til Sir Nicholas Gawssey.

(Kong Henrik gaaer).

(Percy træder ind).

Percy.

Seer jeg ei feil, saa est Du Henrik Monmouth!

Prinds Henrik.

Du taler, som mit Navn jeg fragaac vilde.

Percy.

Mit Navn er Henrik Percy.

Prinds Henrik.

Vel! saa seer jeg

den stoute Sprørsmand af dette Navn.

Prindsen af Wales er jeg; og tænk ei, Percy!
fra denne Dag at dele Vre med mig.

Do Stierner vandre ei i samme Bane,
og England taaler ei et dobbelt Scepter
i Henrik Percys og i Monmouths Haand.

Percy.

Det skal det aldrig, Henrik! Timen er der,
som ender een af os: og give Gud,

Dit Navn i Krig var nu saa stort som mit!

Prinds Henrik.

Jeg gjør det større, før jeg skilles fra Dig,
og alle Laurbærkrandse paa Din Hielm
jeg plukker til en Krone for mit Hoved.

Percy.

Ei længer døier jeg Dit Overmod.

(De fægter).

(Falstaff træder ind).

Falstaff.

Vel talt, Henrik! ifærd med ham, Henrik!
— So I skal see, at her gielder det ingen Bør-
neleeg: det kan jeg sige Jer.

(Douglas træder ind; han fægter med
Falstaff, der lader sig falde plat
ned, som om han var død. Douglas
gaaer. Percy bliver saaret og falder).

Percy.

O Henrik! Du har røvet mig min Ungdom: —
Ei smerter mig det korte Livs Ferliis,
men kun det Stornavn Du har vundet fra mig;
Det saarer mine Tanker dybere
end Sværdet saarede mit Riød; — Men Tanken
er Livets Træl, og Livet Tidens Nar;
og Tiden, som al Verdens Løb beskuer,
skal gaae i Staae med. — O! jeg kunde spaae,
hvis ikke Dødens kolde Jord- Haand bandt

min Tunge nu: — Nei, Percy! Du est Etov,
og Føde for —

(Han døer).

Prinds Henrik.

For Drme, holde Percy!

Saa far da vel; Du stolte Helte-Hierte! —
Sletvævede Hovmod! Hvor Du est indkrympet!

Dengang hiint Legem rummed' end en Siel,
var Kongerigets Grændser det for snævre:

nu er to Skridt af ufløst Jord det Plads nok; —

Paa Jorden, hvor-Dit døde Liig nu ligger,
staaer ei saa stolt en Riddersmand i Live.

Var ei Dit Dre døvt for Lov og Priis,

da Hang ei til Din Priis saa høit min Tunge: —

Nu! — Lad mit Arelskierf Dit Ansigt dække;

og i Dit Navn jeg selv mig takke vil

for denne sidste Bennesieneste.

Farvel! Tag al Din Priis med Dig til Himlen;

Din Eticændsel sove med Dig i Din Grav,

men aldrig skal den nævnes i Din Gravskrift!

(Seer Kalkstaf liggende paa Jorden).

Hvad! — gamle Ben! beholdt alt dette Riid

da ei sit Smule Liv? Farvel, min Hans!

langt større Mand jeg mindre havde savnet.

D, stod til Suus og Duus endnu min Hu,

hvor tungt og bittert var Dit Tab mig nu!

Saa seet at Wildt traf Døden ei i Dag.

skiondt mangt meer ædelt blødt for dens Slag: —
 Til Jordefærd jeg faaer berøbet Dig,
 i Percys Adelsblod lig her ved Heltens Lig!
 (Gaaer).

Falstaff (reiser sig langsomt).

Jordefærd! — Ja, dersom Du jorter mig i
 Dag, vil jeg give Jer Lov til at grønsalte mig,
 og æde mig ovenikjøbet i Morgen. — Guds Død!
 Det var den høie Tiid at tage Masse paa, ellers
 havde den skotske Blodhund nok givet mig haade i
 Sæk og i Pose. — Tage Masse paa, siger jeg?
 — Det er ikke sandt; jeg er ingen Masse. Den
 som døer, tager Masse paa; thi han er kun Mas-
 sen af et Menneske, og har ikke et Menneskes
 Liv: men at paatage sig en Døds Masse, naar
 man netop derved opholder Livet, det er ikke Mas-
 se, men det sande og fuldkomne Billed paa Livet.
 — Hoveddelen af Tapperhed er Forsigtighed; og
 ved Hielp af denne Hoveddeel har jeg reddet mit
 Liv. — — Straffe mig Gud! er jeg ikke angst
 for dette Krudttaarn, denne Percy, endskiondt
 han ligger død der. — Hvad om han ogsaa blot
 havde taget Masse paa, og stød op igien? — Jeg
 er bange for, han vilde slippe bedst fra dette Ma-
 skespil! — Derfor vil jeg giøre ham mig til vis
 Mand, ja, jeg vil sværge paa, at jeg har dræbt
 ham! — Hvorfor skulde han ikke kunne staa op

—igien ligesaa godt som jeg? — Ingen kan giøre mig til Løgner uden Dienvidner, og het seer ingen mig. — Altsaa, Kammerad, først nu nok et Saar i Eders Laar, og saa marscherer I videre frem med mig.

(Han saarer Percy, og tager ham paa Ryggen).

(Prinds Henrik kommer tilbage med
Prinds Johan).

Prinds Henrik.

Ha! min Johan! høist mandigt har Du lædsket
Dit Jomfrue = Sværd i Blod.

Prinds Johan.

Yes! Hvem er dette?

J sagde jo, hiin fede Mand var død.

Prinds Henrik.

Det gjorde jeg; jeg saae ham aandeløs,
og død og blødende, udstrakt paa Jorden.
Est Du i Live? eller blot et Blændværk,
som gøgler for vort Syn? Jeg beder tael!
Vi vil ei troe vort Die uden Dret: —
Du est ei hvad Du synes.

Falstaff.

Nei, det er vist og sandt nok: jeg er intet
Dobbelt = Menneske; men er jeg ikke Hans Fal-
staff, vil jeg være Hans Nar! — Der har I
Percy! (Han lægger Liget paa Jorden.) Der som

Jeres Fader vil bevise mig nogen Grev; saa er det godt; hvis ikke, saa lad ham selv faae Bugt med den næste Percy. Jeg gaaer med en Greve eller en Hertug i Maven; det kan jeg forsikкре Jer. —

Prinds Henrik.

Men Percy dræbte jeg jo selv, og saa Dig ligge død.

Falstaff.

Giorde Du? Naar, Du min Gud og Skæbner! hvor denne Verden er hengiven til Løgn! — Jeg tilstaaer Jer, at jeg var falden til Jorden, og var fast aandeløs, og det var han ogsaa: — Men saa reiste vi os begge to som een Mand; og fægtede en heel stiv Klokketime efter Taarnuhret hist oppe i Shrewsbury. — — Hvis man vil tro mig, saa er det godt; hvis ikke, saa falde Synden paa deres Hoveder, som skulde belønne Tapperhed. — Jeg vil dæ paa, at jeg gav ham dette Saar i Laaret: dersom Personen var i Live, og vilde fragaae det, skulde hans Mave komme til at fordøie en Portion af mit Sværd. —

Prinds Johan.

Det er det Snurrigste, jeg end har hørt.

Prinds Henrik.

Det er den snurrigste Patron, min Broder! —

Vel, tag Din Byrde stoltelig paa Ryggen:

For min Part, kan en Løgn Dig Gunst tilvende,
vil jeg forgylde den saa smukt som muligt.

(Der blæses til Tilbagetog).

Trompeten blæser Flugt! Vi seiret har!
Kom til det høieste af vores Elagsmark,
min Broder! for at see hvo end mon leve
af vore Venner, og hvo derpaa faldt!

(Prinds Henrik og Prinds Johan gaae).

Falstaff.

Jeg vil følge bag efter, for at faae min Deel
af Profitten. Den, som lønner mig, ham lønne
Gud! Dersom jeg bliver en stor Mand, vil jeg
blive mindre, thi jeg vil purgere, og lade Sæf
fare, og leve pænt, som det sig sømmer en Rids-
dersmand.

(Han bærer Liget ud).

Femte Scene.

En anden Deel af Balpladsen.

Klang af Trompeter. Kong Henrik
træder ind med Prinds Henrik, Prinds
Johan, Westmoreland og Flere.
Worcester og Vernon følge som Fanger.

Kong Henrik.

Saaledes Dyrer stedse fandt sin Straf. —
Worcester, Du Ildesindede! vi sendte

jo Naade, og Forladelse, Forliig
til Eder Alle! — Og Du vilde vende
vort Tilbud vrangt? Din Frændes Troe mis-
bruge?

Tre Riddere, vi blandt de Slagne' tælle,
en ædel Greve, mangen Mand desuden
stod end i Live nu,
hvis, som en Christen, tro Du havde baaret
sandsfærdigt Budskab mellem vore Hære.

Worcester.

Hvad jeg har giort, dreeb Sikkerhed' mig til;
og jeg min Skiebne møder nu med Taalmod,
da uundgaaelig den falder paa mig.

Kong Henrik.

Før Worcester til sin Død, og Vernon med:
De Medforbundnes Sag vi end udsætte. —

(Worcester og Vernon gaae ud med Bagt).

Hvor staaer det til i Marken?

Prins Henrik.

Den ædle Skotter, Douglas, da han saae
at Dagens Lykke reent ham vendte Ryg,
den ædle Percy dræbt, og al sin Hær

paa Ung'skens Fod, — tog Flugten med dem
 Alle;
 da faldt han fra en Fjeldbrink; saa forknust,
 at vore Mænd ham toge. — I mit Telt
 er Douglas, og jeg beder Eders Naade,
 at jeg maa handle med ham, som mig lyster.

Kong Henrik.

Den Bøn tilstages Dig af ganske Hjerter.

Prinds Henrik.

Velan! Johan, af Lancaster! min Broder!
 Dig denne Grens Daad jeg overdrager:
 Gaae Du til Douglas, gjør ham frie; han
 gaae

hvorhen ham lyster, uden Løsepenge!

Hans Mod i Dag, paa vore Brynnier viist,
 har lært os, hvordan Heltedaad bør æres,
 selv om den findes i vor Fiendes Bryst.

Kong Henrik.

Du staaer tilbage, at vor Magt vi dele.
 I, Søn Johan, og Frænde Westmoreland
 skal bryde op til York med muligst Til,
 imod Northumberland og Ecroop, Prælaten,
 der, som vi høre, ivrigt ruste sig.
 Jeg selv, og I, min Henrik! gaae til Wales,

for med Grev March og Glendower at stride.

Dyrer i dette Land skal længe dømpes,

naar lig en Dag endnu til Ende kæmpes.

Dg siden første Slag os Held mon spaae,

saa hviler ei, før vi som Seirens Herrer staae!

(De gaae.)--

Efterkrift.

Læseren bedes gunstigt at rette følgende Trykfeil:

I Kong Richard den Anden.

Side 35.	Linie 16.	Farvel: læs Farvel.
—	— 26.	Udelad Ordet: ind.
— 38.	— 17.	n: læs den.
— 40	— 3.	Gast: l. Gest.
— 49	— 15.	Efter Ordet Mand: !.
— 72	— 14.	ean: l. kan.
—	— 18.	kn: l. en.
— 114	— 7.	vædsk: l. vædste. —

I Henrik den 4de.

— 27	— 19.	Hau: l. han.
— 63	— 22.	gaafte: l. gaaſte.
— 90	— 5.	Sheriffen: l. Cheriffen.
— 132	— 17.	hamholder: l. samholder.
— 134	— 2.	Pegasus: l. Pegasus.

En Udsigt over første Deel af Henrik den 4de skal følge i næste Bind, naar 2den Deel af samme Stykke kommer. — Smiktertid henvises Læserne til den almindelige Oversigt over Shakespeares Skuespil af Englands Historie, som findes her efter Richard den Anden. —

Til Bogbinderens Efterretning tjener, at Richard den Anden maa sættes først i denne Deel.

